

Tilinpäätös 2021

Liedon kunta

Sisällysluettelo

1 TOIMINTAKERTOMUS.....	6
1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa	6
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	6
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.1.3 Yleinen ja seudun taloudellinen kehitys.....	11
1.1.4 Kunnan henkilöstö.....	13
1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
1.1.7 Ympäristöasiat.....	18
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	19
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	22
1.3.2 Toiminnan rahoitus	25
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	28
1.5 Kokonaistulot ja -menot	31
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	33
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	33
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	33
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	34
1.6.4 Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutuminen.....	34
1.6.4.1 Liedon Asunnot Oy	34
1.6.4.2 Liedon lämpö Oy.....	35
1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	38
1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	38
1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	39
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely	46
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	48
2.1 Käyttötalousosan toteutuminen	48
2.1.1 Yhteenveto käyttötalouden toteutumasta lautakunnittain	48
2.1.2 Käyttötalouden toteuma lautakunnittain	50
Tarkastuslautakunta	50
Keskusvaalilautakunta	51
Kunnanhallituksen alainen toiminta.....	53
Konsernihallinto	57
Sisäiset palvelut	59
Maaseutupalvelut.....	62
Pelastustoimi	64

Työllistäminen	65
Ympäristöterveyslautakunta	68
Ympäristöterveyspalvelut.....	71
Sosiaali- ja terveyslautakunta.....	73
SOTE hallinto	81
Perhe- ja sosiaalipalvelut.....	84
Hoito- ja hoivapalvelut	88
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	94
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta.....	100
Varhaiskasvatus	105
Yleissivistävä opetus.....	108
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	111
Kulttuuripalvelut.....	115
Tekninen lautakunta.....	118
Tekniset palvelut	121
Toimitilapalvelut.....	123
Ruokapalvelut.....	126
Puhtauspalvelut.....	129
Infrapalvelut	132
Liedon vesi.....	137
Kaavoitus- ja rakennuslautakunta	141
Kaavoitus- ja mittaukset.....	144
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.....	147
2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	150
2.2.1 Liedon kunnan talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	150
2.3 Investointiosan toteutuminen.....	154
2.3.1 Yhteenveto	154
2.3.2 Talonrakennus	156
2.3.3 Tiet, puistot, liikuntapaikat.....	158
2.3.4 Liedon Vesi	160
2.3.5 Irtaimisto	162
2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	163
2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	164
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	167
3.1 Liedon kunnan tuloslaskelma	167
3.2 Liedon kunnan rahoituslaskelma.....	168
3.3 Liedon kunnan tase	169
3.4 Konsernituloslaskelma.....	171

3.5	Konsernirahoituslaskelma	172
3.6	Konsernitase	173
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	176
4.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	176
4.1.1	Liedon kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	176
4.1.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	177
4.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	179
4.3	Tasetta koskevat liitetiedot	183
4.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	190
4.5	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	193
5	LIEDON VESI	196
5.1	Tilinpäätöslaskelmat	196
5.2	Talousarvion toteutumisvertailu	202
5.3	Liedon Veden vaikutus kunnan talouteen	206
5.4	Liedon Vesi liitetiedot	208
6	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	214
7	LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ NIIDEN SÄILYTSTAVASTA	216

Toimintakertomus

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuodesta 2021 muodostui Koronavirusepidemian jatkumisen seurauksena toinen hyvin poikkeuksellinen vuosi sekä kunnan talouden, että toiminnan kannalta. Koronaepidemiaan liittyvät toimenpiteet, kuten kuntalaisten rokotukset ja tartuntojen jäljittäminen, kyettiin toteuttamaan suunnitelmallisesti ja hyvässä yhteistyössä henkilökunnan ja eri viranomaistahojen kanssa.

Liedon kunnan talousarviossa vuodelle 2021 varauduttiin toimintamenojen kasvuun. Tilinpäätöksen mukaan kunnan toimintamenot kasvoivat vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna noin 5,7 prosenttia.

Kunnan verotulot toteutuivat noin 6,4 miljoonaa euroa alkuperäistä vuoden 2021 talousarviota suurempina. Verotulokertymän kasvu oli siten merkittävää ja antaa uskoa kunnan talouden vakauteen myös tuleville vuosille. Liedon kunnan osalta koronatuot olivat noin 2,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 ylijäämäksi muodostui noin 4,6 miljoonaa euroa. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä oli vuoden lopussa 13,2 miljoonaa euroa.

Myös vuonna 2021 Liedon kunta investoi voimakkaasti. Investointimenot olivat noin 10 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2020 olivat noin 12 miljoonaa euroa. Verotulojen suotuisan kertymän ja valtion koronatukien vuoksi kunnan lainakanta ei kuitenkaan kasvanut vuonna 2021, vaan päinvastoin pieneni noin 6,4 miljoonaa euroa.

Liedon kuntastrategian yksi kriittinen menestystekijä on asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen. Liedon asukasmäärä jatkoi vuonna 2021 kasvuaan. Asukkaita oli vuoden 2021 lopussa ennakkotietojen mukaan 20.299, joka on 149 asukasta enemmän kuin vuoden 2020 lopussa. Liedon kunnan työllisyystilanne parani siten, että kun työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Liedossa vuoden 2020 lopussa 9,8 %, niin joulukuussa 2021 työttömyysprosentti oli vain 5,5%.

Vuoden 2021 osalta leimallista oli valtuustokauden vaihtuminen kevään kuntavaaleissa valittujen kunnanvaltuuston ja toimielinten käynnistäessä toimintaansa syksyllä 2021. Liedossa luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden ja henkilöstön yhteistyö on rakentunut keskinäisen luottamuksen ja hyvän yhteistyön varaan. Kuntastrategiatyöhön voidaan siten ryhtyä luottavaisina siihen, että kykenemme yhdessä kuntalaisten kanssa rakentamaan menestyksekkään näkymän Liedon kunnan tulevaisuudelle ja kuntalaisten hyvinvoinnille.

Haluan lämpimästi kiittää kunnan työntekijöitä, luottamushenkilöitä, yhdistysaktiiveja sekä lukuisia yhteistyökumppaneitamme vuodesta 2021.

Rauno Peltola
Vs. kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Kunnallisvaaleissa 9.4.2017 valitun 43-jäsenisen valtuuston toimikausi alkoi 1.6.2017 ja päättyi alkuperäisestä aikataulusta poiketen 31.7.2021. Koronatilanteen vuoksi kuntavaalit siirtyivät pidettäväksi 13.6.2021.

Hallintosäännön 13 luvun 91 § mukaan valtuustossa on puheenjohtajan lisäksi kolme varapuheenjohtajaa.

Liedon kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.7.2021 valtuutettujen lukumäärän mukaan ovat seuraavat: Kansallinen Kokoomus 14 jäsentä, Suomen Sosialidemokraattinen puolue 7 jäsentä, Suomen Keskusta 7 jäsentä, Vihreä Liitto 5 jäsentä, Vasemmistoliitto 4 jäsentä, Perussuomalaiset 3 jäsentä ja Suomen Kristillisdemokraatit 3 jäsentä.

Jäsenet:	Ylikännö, Minna, pj	sd
	Hallanheimo, Minna, I varapj	kesk
	Hänninen, Auli, II varapj	kok
	Heikkilä, Juha, III pj	vas
	Airas, Ari	kok
	Ala-Nissilä, Simo	kok
	Eronen, Maria	kok
	Friberg, Marko	ps
	Föhr, Matti	vas
	Heikkilä, Martti	kd (sit.)
	Heininen, Jaakko	kok
	Inkinen, Timo	kok
	Kolkkala Riina	kd (sit.)
	Korhonen, Reijo	vas
	Laaksonen, Timo	kok
	Lindberg, Marko	vihr
	Lindholm, Hannele	kok
	Loponen, Auli	kd
	Metsistö, Matti	sd
	Mikkola, Mari	kok
	Mustamäki, Esa	kesk
	Nieminen-Pihala Vappu	vihr
	Peltola, Minerva	sd
	Piippo, Niina	sd
	Pilpola, Juhani	ps
	Pohjankukka, Tomi	kesk (sit.)
	Raikasniemi, Marko	kok
	Repo, Sari	ps
	Ristolainen, Birgitta	kok
	Ruottu, Annina	kok
	Saarin, Ismo	sd
	Sairanen, Jari	kok
	Salmi, Raija	vas
	Savonlahti, Emilia	vihr

Stenbäck, Johan	kok
Ström, Rami	sd
Takatalo, Henna	kesk
Tikka, Arto	kesk
Tuimala, Heidi	vihr
Vainio, Ulla	vihr
Vuorinen, Jari	kesk
Vuoristo, Henna	sd
Vähätalo, Jari	kesk

Liedon kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.12.2021 valtuutettujen lukumäärän mukaan ovat seuraavat: Kansallinen Kokoomus 11 jäsentä, Perussuomalaiset 7 jäsentä, Suomen Keskusta 7 jäsentä, Vihreä Liitto 6 jäsentä, Suomen Sosialidemokraattinen puolue 5 jäsentä, Suomen Kristillisdemokraatit 3 jäsentä ja Vasemmistoliitto 2 jäsentä, Suomen-ruotsalainen kansanpuolue 1 jäsen, sekä sitoutumaton 1 jäsen.

Jäsenet:	Pilpola, Juhani, pj	ps
	Taimisto, Jukka, I varapj	kok
	Piippo, Niina, II varapj	sd
	Takatalo, Henna, III varapj	kesk
	Ala-Nissilä, Simo	kok
	Friberg, Marko	ps
	Föhr, Matti	sit
	Hallanheimo, Minna	kesk
	Heininen, Jaakko	kok
	Heino, Noora	kok
	Hermonen, Merja	vihr
	Inkinen, Timo	kok
	Isotalo, Lauri	kesk
	Jokinen, Pasi	ps
	Katajainen, Timo	vas
	Kauppinen, Jenni	vas
	Kemppainen, Sirkku	kd
	Koivumäki, Mikko	ps
	Kolkkala, Riina	kd (sit.)
	Kuokkanen Jukka-Pekka	kd
	Laaksonen, Timo	kok
	Leppänen, Soili	sd
	Lindholm, Hannele	kok
	Marjomaa, Juha	kesk
	Metsistö, Matti	sd
	Mikkola, Mari	kok
	Nieminen-Pihala, Vappu	vihr
	Pohjankukka, Tomi	ps
	Riikonen, Oili	kesk
	Ruottu, Annina	kok
	Saarinen, Ismo	sd
	Sairanen, Jari	kok
	Salminen, Lotta	vihr

Santanen, Vesa	ps
Savonlahti, Emilia	vihr
Soini, Jari	ps
Solin, Henrik	rkp
Tissari, Katja	vihr
Tuimala, Heidi	vihr
Virtanen, Jonna	kok
Vuorinen, Jari	kesk
Vähätalo, Jari	kesk
Ylikännö, Minna	sdp

Kunnanvaltuusto kokoontui kertomusvuoden 2021 aikana 13 kertaa ja teki päätökset kaiken kaikkiaan 156 asiakohdasta.

Kunnanhallitus

Liedon kunnanhallituksessa on 11 jäsentä. Kokouksiin voivat osallistua myös kunnanvaltuuston puheenjohtajat ja heillä on kokouksissa puheoikeus. Vuonna 2021 kunnanhallitus kokoontui 36 kertaa ja teki päätöksen 541 asiakohdasta.

Kunnanhallituksen kokoonpano 31.7.2021

Mikkola Mari, pj	kok
Ruottu Annina I varapj	kesk
Kolkkala Riina II varapj	kd (sit.)
Ala-Nissilä Simo	kok
Inkinen Timo	kok
Saarinen Ismo	sd
Vuoristo Henna	sd
Föhr Matti	vas
Pohjankukka Tomi	kesk
Nieminen-Pihala Vappu	vihr
Pilpola Juhani	ps

Kunnanhallituksen kokoonpano 31.12.2021

Mikkola Mari, pj	kok
Hallanheimo Minna, I varapj	kesk
Tuimala Heidi, II varapj	vihr
Ala-Nissilä Simo	kok
Lindholm Hannele	kok
Friberg Marko	ps
Pohjankukka Tomi	ps
Marjomaa Juha	kesk
Saarinen Ismo	sd
Kolkkala Riina	kd (sit.)
Katajainen Timo	vas

Lautakuntien ja toimikuntien puheenjohtajat

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta 31.7.2021	Heininen Jaakko	kok
Kaavoitus- ja rakennuslautakunta 31.12.2021	Heininen Jaakko	kok
Keskusvaalilautakunta 31.7.2021	Nieminen Pentti	sd
Keskusvaalilautakunta 31.12.2021	Nieminen Pentti	sd
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 31.7.2021	Loponen Auli	kd
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 31.12.2021	Jokinen Pasi	ps
Sosiaali- ja terveystalautakunta 31.7.2021	Täckman Sari	kok
Sosiaali- ja terveystalautakunta 31.12.2021	Hänninen Auli	kok
Tarkastuslautakunta 31.7.2021	Heikkilä Martti	kd
Tarkastuslautakunta 31.12.2021	Solin Henrik	rkp
Tekninen lautakunta 31.7.2021	Metsistö Matti	sd
Tekninen lautakunta 31.12.2021	Vuorinen Jari	kesk
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta 31.7.2021	Lindholm Hannele	kok
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta 31.12.2021	Simola Jarkko	ps
Ympäristöterveyslautakunta 31.7.2021	Tuominen Sinikka	kesk
Ympäristöterveyslautakunta 31.12.2021	Nieminen-Pihala Vappu	vihr
Elinkeinotoimikunta 31.7.2021	Hänninen Auli	kok
Elinkeinotoimikunta 31.12.2021	Hänninen Auli	kok
Yhteistyötoimikunta 31.7.2021	Puustjärvi Krista	kok
Yhteistyötoimikunta 31.12.2021	Närvi Mika/henkilöstön edustaja	

Hallintosääntö

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 27.4.2020 § 28 muutetun Liedon kunnan hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.6.2020. Tilikauden 2021 aikana hallintosääntöön on tehty teknisiä korjauksia ja täydennyksiä, jotka liittyivät nuorisovaltuustoon, tartuntatautilakiin ja tiedonhallintalain muutoksiin (Kunnanvaltuusto 31.5.2021 § 50), tarkastuslautakunnan jäsenten määrään (Kunnanvaltuusto 30.8.2021 § 93) sekä oppivelvollisuuslain voimaantulon myötä sivistyspalveluiden toimialajohtajan ratkaisovaltaan (Kunnanvaltuusto 27.9.2021 § 109)

1.1.3 Yleinen ja seudun taloudellinen kehitys

YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Maailmanlaajuisella koronavirüsillä on ollut merkittävät vaikutukset Suomen talouteen. Suomen bruttokansantuote (BKT) laski vuonna 2020 2,8 %. Vuoden 2021 ennakkotietojen perusteella BKT kasvaa vuonna 2021 3,5–4 prosenttia. Neljännesvuositilastojen perusteella on jo selvää, että BKT nousi koronapandemiaa edeltävälle tasolle jo vuoden 2021 toisella neljänneksellä. Kasvua loppuvuonna on ylläpitänyt erityisesti tavaroiden ja palvelujen vienti sekä kulutus.

Talousskasvulla on ollut merkittävät vaikutukset myös työllisyystilanteeseen. Työllisten määrä vuoden 2021 lopussa oli 73,3 %, joka on 3,3 prosenttiyksikköä eli 128 tuhatta työllistä edellisvuotta korkeampi. Työvoimatutkimuksen mukaan 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 71,6 % vuonna 2020 (72,6). 15–74-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2021 keskimäärin 7,7% (7,8 %).

Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino pieneni voimakkaasti vuonna 2021 edeltävän vuoden huomattavan suuresta alijäämästä. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti talousskasvun ja työllisyyden kohenemisen tuottama riipeä vero- ja sosiaaliturvamaksutulojen kasvu. Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen on herkkä talouden kasvussa tapahtuville muutoksille. Talouden riipeä kasvu onkin taittanut velkasuhteen laskuun vuonna 2021. Talousskasvun vaimentuessa valtion, sekä paikallishallinnon että hyvinvointialueiden alijäämät kääntävät velkasuhteen kuitenkin kasvuun vuodesta 2023 alkaen ja velkasuhteen arvioidaan olevan edelleen vuonna 2026 10 prosenttiyksikköä koronapandemiaa korkeammalla tasolla.

Paikallishallinto

Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusasema heikentyi hieman ennätysvuodesta 2020. Ennakollisten tilinpäätösanalyysien perusteella kuntien ja kuntayhtymien tulos oli silti noin 1,5 miljardia euroa. Merkittävämpänä syynä tähän oli verotulojen kehitys sekä valtion korona-avustukset.

Vaikka paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan vuonna 2021 tasapainossa, eivät kertaluonteiset koronatuot ratkaise paikallishallinnon pitkän aikavälin rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa. Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueille siirtyy kustannuksia, mutta kunnille jää mittavat velat ja kiinteistöt.

SEUDUN TALOUDELLINEN KEHITYS

ELY-keskuksen joulukuun 2021 työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa Varsinais-Suomessa 9,8 % eli 3,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Liedossa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuussa 2021 5,5 %, kun se vastaavaan aikaan vuonna 2020 oli 9,8 %. Tammikuussa työttömyys yleensä laskee ja Liedossa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli tammikuussa 2022 5,4 %. On kuitenkin huomattava, että kausittaiset vaihtelut myös pienenevät työttömyyden vähentyessä.

Varsinais-Suomen väestö on ennakkotietojen mukaan kasvanut vuonna 2021 noin 2.200 asukkaalla. Liedon asukasluku oli vuoden 2021 lopussa 20.299, joka on 149 asukasta enemmän kuin vuoden 2020 lopussa.

1.1.4 Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä

Vakituisen henkilöstön (palvelussuhteiden) määrä 31.12.2021 oli 991 (987). Näistä palvelussuhteista kokoaikaisia oli 916 (896) ja osa-aikaisia 75 (107). Virkasuhteessa vakinaisesta henkilöstöstä oli 333 (336) ja työsuhteessa 658 (667).

Henkilöstön ikäjakauma

Vakituisen henkilöstön keski-ikä oli 47,3 vuotta (46,9 v). Miesten keski-ikä oli 46,6 vuotta (46,5 v) ja naisten 47,4 vuotta (47,1 v). Naisten osuus henkilökunnasta on 85,5 % (85 %). Koko kunta-alan keski-ikä oli lokakuussa 2019 KT:n tilaston mukaan 45,6 (45,7) vuotta.

Alkaneet ja päättyneet palvelussuhteet

Vakituisen henkilökunnan palvelussuhteen kesto oli keskimäärin 12 v 11 kk (12 v 9 kk). Vuoden aikana alkoi 78 (52) vakituista palvelussuhdetta ja päättyi 94 (66).

Eläkkeelle siirtyi 24 henkilöä (18); vanhuuseläkkeelle 22 (keski-ikä 63 v 5 kk) ja työkyvyttömyyseläkkeille 2 (keski-ikä 50 v 5 kk). Vuoden lopulla osa-aikaeläkkeillä oli 8 henkilöä.

Palkkaratkaisujen kustannusvaikutus ja palkkakustannukset

Yleiskorotus KVTES 1.4.2021 lukien

Viranhaltijan/työntekijän tehtäväkohtaista palkkaa tai siihen rinnastettavaa kuukausipalkkaa korotettiin 1,0 % yleiskorotuksella. Palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotettiin 1,0 %.

Paikallinen järjestelyerä KVTES 1.4.2021 lukien

Paikallinen järjestelyerä oli 0,8 prosenttia kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta.

Yleiskorotus LS 1.4.2021 lukien liitteissä 1,3-4

Lääkärien yleiskorotus oli 1%, terveyskeskushammaslääkärien korotus oli 1,31. Praktikkoeläinlääkärien yleiskorotus oli 0,72 prosenttia ja muiden eläinlääkäriryhmien prosentin.

Keskitetty erä

Liitteissä 1–4 (lääkärit, hammaslääkärit) jaettiin 0,5 % suuruinen keskitetty erä 1.4.2021. Keskitetty erä käytettiin palkkausjärjestelmäuudistukseen.

Paikallinen järjestelyerä LS

Liitteissä 1–4 paikallinen järjestelyerä oli 0,3 prosenttia kunkin liitteen piirissä olevien palkkasummasta.

Yleiskorotus OVTES 1.4.2021 lukien

Yleiskorotuksen suuruus on peruskoulussa ja lukiossa 0,72 prosenttia. Yleiskorotusten lisäksi palkkausluvun mukaista henkilökohtaista lisää korotettiin yleiskorotusta vastaavasti.

Paikallinen järjestelyerä OVTES 1.4.2021

Paikalliseen järjestelyerään käytettiin 0,8 % laskettuna OVTES:n piiriin kuuluvien palkkasummasta.

Yleiskorotus TS 1.4.2021 lukien

Tehtäväkohtaisen palkan korotuksen suuruus oli 1,0 prosenttia. TS:n henkilökohtaista lisää ja erillislisää korotettiin 1,0 prosentilla.

Paikallinen järjestelyerä 1.4.2021 lukien

Paikallisen järjestelyerän suuruus on 0,8 prosenttia TS:n palkkasummasta. Paikallinen järjestelyerä kohdennettiin 0,3 % henkilökohtaisiin lisiin ja 0,5 % tehtäväkohtaisiin palkkoihin ja/tai henkilökohtaisiin lisiin.

Kaikki ylläolevat huomioiden henkilöstön kokonaispalkkakulut olivat 44 453 453 €, henkilösivukulut olivat 10 593 288 €.

Sairauspoissaolot

Poissaolopäiviä oli keskimäärin 16,3 (14,25) kalenteripäivää / vuosi / työntekijä.

Koko henkilöstön sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 nousi 2835 kalenteripäivällä (2020 laski 1698).

Koko henkilöstöstä 18 %:lla ei ollut lainkaan sairauspoissaoloja.

Liedon kunta on laatinut erillisen henkilöstöraportin.

1.1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Koronaviruspandemia on edelleen vuonna 2021 vaikuttanut merkittävästi myös Liedon kunnan toimintaan ja talouteen, toiminnassa on keskitytty turvaamaan asukkaiden lakisääteiset palvelut myös poikkeustilanteen aikana. Tiedottamisen tärkeys on korostunut poikkeustilanteessa. Nähtävissä kuitenkin on, että myös Liedossa koronatilanne on lisännyt sosiaalipalvelujen tarvetta ja koronatilanteella tulee olemaan kauaskantoisia vaikutuksia lietolaistenkin elämään. Keskuskouluhanketta vietiin eteenpäin koko vuoden 2021 ajan. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 22.2.2021 § 19, että Keskuskoulun hankesuunnittelua jatketaan uuden koulun vaihtoehdolla.

Kunnan väkiluku jatkoi kasvuaan vuonna 2021, Liedossa oli asukkaita ennakkotietojen mukaan vuoden 2021 lopulla 20 299 (2020 lopussa 20 150).

Koronatilanteella ei enää vuonna 2021 ollut vuonna 2020 nähdyn kaltaista vaikutusta työllisyystilanteeseen Liedossa. Työttömiä työnhakijoita oli Liedossa joulukuussa 2021 yhteensä 541, kun vuotta aiemmin joulukuussa 2020 työttömiä työnhakijoita oli 962. Seudullisesti työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa Varsinais-Suomessa 9,8 % eli 3,7 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin ja työttömien osuus työvoimasta oli pienempi kuin koko maassa (10,5 %).

Kunnanhallituksen kokouksessaan 325/4.11.2019 hyväksymän kunnan talouden tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamista jatkettiin vuoden 2021 aikana ja lautakunnat ovat seuranneet toimenpiteiden toteutumista osavuosisiraporttien yhteydessä. Vuonna 2020 toteutetun organisaatiouudistuksen tavoitteina oli esimiestyön selkiyttäminen, prosessien parantaminen ja toiminnan tehostaminen.

1.1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Kuntalain säännökset velvoittavat kunnat järjestämään kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan sekä raportoimaan niiden tuloksellisuudesta. Toimintakertomusraportoinnin tulee perustua todennettavissa olevaan sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan tuloksellisuuden arviointiin.

Liedon kunnan talousarviossa 2021 kuntakonsernin riskit on jaoteltu neljään pääryhmään, jotka ovat: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit.

Strategiset riskit

- Päätöksentekijöiden ja henkilöstön sitouttaminen strategian mukaisiin tavoitteisiin
- Koronatilanteen vaikutukset kunnan toimintaympäristöön ja taloudelliseen tilanteeseen

Taloudelliset riskit

- Väestönkasvun tuottamaa palvelujen kysynnän kasvua ei pystytä hallitsemaan ja yksikkökustannukset kasvavat.
- Verotulojen ja valtionosuuksien ennakointi ja rahoituksen riittävyys
- Tontinmyyntivoittojen väheneminen
- Soveltuvan raakamaan puute
- Vuosikate on pysyvästi pienempi kuin investointien määrä, jolloin kunta velkaantuu
- Korkoriskit
- Koronatilanteen aiheuttama epävarmuus

Toiminnalliset riskit

- Henkilöstön saatavuus
- Koronatilanteen aiheuttama epävarmuus

Kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Lautakunnat ovat arvioineet Lieto-strategian sekä sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin toteutumista toimintakertomustensa käsittelyn yhteydessä, luettavissa tilinpäätösasiakirjassa lautakuntien osioissa.

Koronakriisin tuoma epävarmuus jatkui vuonna 2021. Koronatilanne on edellyttänyt kunnalta normaalitilannetta nopeampaa päätöksentekoa ja sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin.

Koronapandemialla ennakoitaan olevaan vielä kauaskantoiset vaikutukset kunnan toimintaan ja talouteen. Jo nyt on nähtävissä, että sosiaalipalvelujen tarve on kasvanut. Saavutettavuusvaatimusten toteutumisen

uhkana oli, että verkkopalvelut eivät täytä saavutettavuuden kriteerejä. Kunnan uudet www-sivut julkaistiin vuoden vaihteessa 2020-2021 ja verkkopalvelu on rakennettu teknisesti saavutettavaksi kansainvälisen saavutettavuusohjeistuksen mukaisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen osalta haasteeksi nähtiin mm. koronaepidemian aiheuttamat haasteet. Käytännössä tilanne vuoden lopulla on huolestuttava johtuen mm. hoitovelan kasvusta ja henkilöstön saatavuuden haasteista sekä kasvavasta tuen tarpeesta erityisesti nuorten hyvinvoinnin osalta. Uhkana on resurssien näkökulmasta tulevan hyvinvointialueuudistuksen vielä jokseenkin epäselvät vaikutukset kuntatalouteen ja kuntien toimintaympäristöön. Tiedonkulku ja yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien välillä sekä ylikunnallisesti ovat keskeisiä tulevaisuuden kehityskohteita.

1.1.7 Ympäristöasiat

Kunnan kiinteistöihin on tehty energiatehokkuutta parantavia investointeja sekä jatkettu yksittäisten kiinteistöjen siirtämistä öljylämmityksestä kaukolämpöverkostoon. Liedon kunta käyttää 100 % uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä.

Kunnan katuvalaistusta vaihdetaan vähemmän energiaa kuluttaviin led-valaisimiin vuosittain parisen sataa. Tässä hyödynnetään yhteisrakentamista Carunan maakaapelointihankkeissa.

Kevyen liikenteen edistämiseksi Liedon kunta oli mukana MAL-hankkeessa, jossa parannettiin kevyen liikenteen väyliä ja Föli-pysäkkejä Ravattulan ja Liedon keskustan välillä.

Aurajoen rantapenkereelle on toteutettu uutta virkistysreittiä eli Jokipolkua, jonka tavoitteena on mahdollistaa suojellusta jokimaisemasta nauttimisen osin myös esteettömästi. Vuonna 2021 kylvettiin kyläkeskuksiin niittykukka- ja auringonkukkapeltoja, joista kukat olivat kuntalaisten poimittavissa.

Ruokapalvelu osallistui Itämeripäivänä 26.8.2021 Syö Itämeri puhtaaksi- haasteeseen. Liedon peruskouluissa, päiväkodeissa ja toisella asteella tarjottiin reilut viisisataa kiloa Itämeren kalapuikkoja, jotka on valmistettu MSC-merkitystä suomalaisesta silakkafileestä. Silakanpyynnin myötä vesistöstä poistuu rehevöitymistä lisääviä ravinteita ja levää. Silakkaa pyydetään Selkämereltä ja jalostetaan kalapuikoksi Säkylässä. Tuote oli niin pidetty, että se päätettiin pitää ruokalistalla jatkossakin.

Liedon kunnanvaltuusto päätti hyväksyä ELY-keskuksen tarjouksen luonnonsuojelualueen perustamisesta METSO-ohjelman kautta yhteensä 53 kunnan omistuksessa olevalle metsähehtaarille. Kunnan metsäsuunnitelma päivitettiin vuoden 2021 aikana jatkuvan kasvatuksen periaatteiden mukaiseksi suunnitelmaksi.

Käytännön töitä suoritettiin mm. suon ennallistamisen jatkamisella, monimuotoisten kukkaniittyjen perustamisella kunnan eri osiin (yhteensä 5 kpl) sekä kiinteistöjen energiatehokkuuden ja –remonttien jatkamisella. Vuonna 2021 päätettiin myös, että kunnan olemassa olevat ympäristöohjelmat päivitetään Liedon kunnan ilmasto- ja luonnon monimuotoisuusohjelmaksi, ja työ aloitetaan vuonna 2022. Valonian kanssa tehtiin yhteistyötä yritysten ilmastoasioiden edistämisen kanssa. Kunnan edustaja osallistui asiantuntijana Liedon Rotaryt ry:n Vuoden ympäristöteko –palkinnon valintaryhmään. Vieraslajeista kunnan alueilla torjuttiin mm. jättipalsamia ja jättiputkea.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n 7 kohdan mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Varsinainen huolehtimisvastuu on 39 §:n mukaisesti kunnanhallituksella.

Liedon kunnanvaltuusto on vuonna 2014 hyväksynyt Liedon kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joita noudatetaan ensisijaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä. Liedon kunnan sisäisen valvonnan yleisohje täydentää voimassaolevia kunnanvaltuuston perusteita. Sisäisen valvonnan yleisohje on päivitetty tilikauden 2017 aikana. Kunnanhallitus on hyväksynyt voimassaolevan sisäisen valvonnan ohjeen 11.9.2017. Liedon kunnan hallintosäännön 12 luvussa on tarkemmin määrätty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja järjestämisestä kuntakonsernissa. Kunnanhallitus on hyväksynyt 13.2.2017 korkoriskien hallintaperiaatteet.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Kunnanhallituksella on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Kunnanhallituksen alaiset toimielimet vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Johtavien viranhaltijoiden, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta konserniohjeen mukaisesti.

Käytännössä kunnanhallitus vastaa riskienhallinnan toimivuudesta koko kunnan tasolla sekä asettaa sen tavoitteet. Kunnanjohtajalla on riskienhallinnan toteuttamis- ja valvontavastuu. Osastopäälliköt vastaavat oman toimialansa riskienhallinnasta. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Sisäiseen valvontaan kuuluu viranhaltija- ja luottamushenkilöjohdon vastuulla oleva ja organisoima valvonta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat osa Liedon kunnan tavanomaista suunnittelu-, johtamis- ja toimintaprosessia, jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Kuvaus sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seuranta- ja arviointitoimenpiteistä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Riittävän sisäisen valvonnan perusedellytyksenä on riskien tunnistaminen ja niiden huomioon ottaminen valvontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Hallituksen kannanotto sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA

Ulkoiset tuotot ja kulut 1 000 €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
TOIMINTATUOTOT	26 473	21 974
TOIMINTAKULUT	- 126 928	- 118 534
TOIMINTAKATE	- 100 454	- 96 560
VEROTULOT	88 242	82 718
MUUT VALTIONOSUUDET	24 329	28 410
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 120	- 188
Korkotuotot	105	33
Muut rahoitustuotot	87	127
Korkokulut	- 304	- 338
Muut rahoituskulut	- 9	- 10
VUOSIKATE	11 997	14 380
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	- 7 411	- 7 367
Suunnitelman mukaiset poistot	- 7 344	- 7 225
Arvonalentumiset	- 67	- 142
TILIKAUDEN TULOS	4 586	7 013
Poistoeron lisäys	5	5
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	4 591	7 018

Tilikauden 2021 **toimintakate** on noin -100,5 miljoonaa euroa eli toimintakate heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna noin 3,9 miljoonaa euroa (-96,6).

Toimintatuottoja kertyi vuonna 2021 noin 26,5 miljoonaa euroa (22,0). Toimintatuotot nousivat noin 4,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen nousua selittää erityisesti valtion jakamat korona-avustukset. Näitä kertyi yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa. Tontinmyyntituottoja kertyi yli 800.000 euroa edellisvuotta enemmän. Myös maksutuottoja kertyi aiempaa enemmän pääasiassa sosiaali- ja terveystoimialalla asiakasmaksulakien muutosten vuoksi. Liedon veden toimintatuotot olivat noin 500.000 euroa aiempaa vuotta korkeammat.

Toimintakulut olivat vuonna 2021 noin 126,9 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna noin 8,4 miljoonaa euroa (118,5).

Toimintakulujen kasvua selittää palvelujen ostot, joissa kasvua vuodesta 2020 oli 6,6 miljoonaa euroa sekä henkilöstökulut, joissa kasvua 2,0 miljoonaa euroa. Palveluiden ostojen kasvu tulee käytännössä kokonaan sosiaali- ja terveystalouden toimialalta, joissa merkittävin erä on erikoissairaanhoidon kustannukset. Henkilöstökulujen kasvusta 700.000 euroa tulee sosiaali- ja terveystalouden toimialalta ja 850.000 varhaiskasvatus- ja koulutustalouden toimialalta, loppu kasvusta jakaantuu muille toimialoille. Tarkempi erittely muutoksista on eritelty talouskuntien toimintakertomuksissa.

Tilikauden 2021 **vuosikate** on noin 12,0 miljoonaa euroa eli noin 2,4 miljoonaa euroa edellisestä vuodesta pienempi (14,4).

Valtionosuudet laskivat vuonna 2021 vuoteen 2020 verrattuna 4,5 miljoonaa euroa. Laskua selittää vuoden 2020 koronatuettujen (5,3 miljoonaa) toteuttaminen valtionosuuksien kautta. Vuonna 2021 koronatuettujen laskivat ja ne näkyvät toimintatuotoissa valtionosuuksien sijaan. **Verotuloja puolestaan kertyi 5,5 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän**, joka oli merkittävästi myös odotuksia parempi. Näiden seurauksena vuosikate heikkeni 1,5 miljoonaa euroa toimintakatetta vähemmän.

Rahoituskulut laskivat edellisvuodesta noin 70 tuhatta euroa. Korkotaso oli koko vuoden 2021 negatiivinen kuntatodistuksissa, joita vuoden 2021 aikana oli keskimäärin 34 miljoonaa euroa.

Poistot olivat vuonna 2021 noin 120.000 euroa edellisvuotta suuremmat. Investointimenot toteutuivat vuonna 2021 noin 2,0 miljoonaa euroa vuodesta 2020 pienempinä. Keskeisiä hankkeita oli vuoden 2021 lopussa noin 600.000 euroa vähemmän kuin vuoden 2020 lopussa ja niistä ei kirjata poistoja. Arvonlaskut olivat vuonna 2021 noin 70.000 euroa vuodesta 2020 pienemmät. Näin ollen poistot ja arvonalentumiset toteutuivat kokonaisuudessaan noin 60.000 vuodesta 2020 suurempina.

Valtion mittavien koronatuettujen vuoksi sekä huomattavasti kasvaneiden verotulojen vuoksi vuodelta 2021 syntyi lopulta ylijäämää noin 4,6 miljoonaa euroa. Liedon kunnan tilikauden 2020 ylijäämä oli noin 7 miljoonaa euroa ja tilikauden 2019 alijäämä noin 2,5 miljoonaa euroa. Tilikauden 2021 ylijäämästä kunnan osuus on noin 3,8 miljoonaa euroa ja Liedon Veden osuus noin 750.000 euroa.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	20,9 %	18,5 %
Vuosikate / Poistot, %	163,4 %	195,2 %
Vuosikate € / asukas	591	714
Asukasmäärä	20 299	20 150

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista. Tilikaudella 2021 maksurahoituksella toimintamenoista katettiin 20,9 % (18,5 %).

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Tilikauden 2021 vuosikate per asukas on 591 euroa, kun se vuonna 2020 oli 714 euroa per asukas.

Perusoletus on, että mikäli vuosikate riittää poistojen kattamiseen, tulorahoitus on riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Tilikaudella 2021 kunnan vuosikate riitti kattamaan poistot ja tilikauden tulos oli selvästi ylijäämäinen. Tulorahoitus riitti investointien rahoittamiseen. Tilikauden 2021 vuosikate oli noin 12,0 (14,4) miljoonaa ja investointimenot noin 10 (12) miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA

1 000 €	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	11 997	14 380
Tulorahoituksen korjauserät	-2 338	-1 856
	9 659	12 525
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-9 961	-12 005
Rahoitusosuudet investointimenoihin	261	514
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 776	2 254
	-6 924	-9 237
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 735	3 288
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-18	0
Antolainasaamisten vähennykset	36	18
	18	18
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 436	-2 441
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000	0
	-6 436	-2 441
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 279	-910
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 139	-3 333
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 596	-45
Rahavarat 31.12.	9 130	7 533
Rahavarat 1.1.	7 533	7 578
	1 596	-45

Tilikauden 2021 toiminnan rahavirta oli positiivinen noin 9,7 miljoonaa euroa (12,5). Vuosikate oli noin 2,4 miljoonaa euroa edellistä vuotta heikompi.

Tilikauden 2021 investointimenot olivat noin 10,0 miljoonaa euroa eli noin 2,0 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2020 (12,0). Nettona rahoitusosuuksien ja luovutustulojen jälkeen tilikauden 2021 investointien rahavirta oli noin -6,9 miljoonaa euroa (-9,2).

Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä oli noin 2,7 miljoonaa euroa positiivinen (3,3). Laskua selittää vuoden 2020 suuret koronatuot (6,6 miljoonaa), joiden taso laski merkittävästi vuonna 2021.

Liedon kunnan lainakanta laski noin 6,4 miljoonaa euroa vuonna 2021. Rahavarat olivat 31.12.2021 noin 9,1 miljoonaa euroa eli 1,6 miljoonaa euroa enemmän kuin 31.12.2020 (7,5).

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta. 1000 €	-15 636	-21 207
Investointien tulorahoitus, %	120	125
Lainanhoitokate	4,5	5,3
Kassan riittävyys (pv)	26	21
Asukasmäärä	20 299	20 150

Toiminnan ja investointien rahavirta-tunnusluku kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Luvun ollessa negatiivinen menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Liedon kunnan lainakanta laski vuonna 2021 noin 6,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2020 noin 2,4 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2019 kasvoi noin 4,6 miljoonaa euroa, vuonna 2018 9,0 miljoonaa euroa, vuonna 2017 noin 6,5 miljoonaa euroa.

Investointien tulorahoitus, $(100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno})$ -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate, $((\text{Vuositykate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainan lyhennykset}))$, kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kassan riittävyys, $(365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella})$, maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE

1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	123 333	121 500
Aineettomat hyödykkeet	154	175
Aineettomat oikeudet		0
Tietokoneohjelmistot	36	61
Muut pitkävaikutteiset menot	118	114
Aineelliset hyödykkeet	113 236	111 298
Maa- ja vesialueet	23 278	22 353
Rakennukset	56 693	58 985
Kiinteät rakennelmat ja laitteet	28 435	24 380
Koneet ja kalusto	510	684
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 321	4 896
Sijoitukset	9 942	10 027
Osakkeet ja osuudet	9 321	9 387
Muut lainasaamiset	454	472
Muut saamiset	168	168
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	558	567
Valtion toimeksiannot	92	105
Lahjoitusrahastojen varat	415	404
Muut toimeksiantojen varat	50	58
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 605	13 899
Vaihto-omaisuus	0	0
Muu vaihto-omaisuus		0
Saamiset	4 475	6 366
Pitkäaikaiset saamiset	226	290
Muut saamiset	226	290
Lyhytaikaiset saamiset	4 250	6 076
Myyntisaamiset	2 515	3 760
Muut saamiset	1 124	1 054
Siirtosaamiset	610	1 262
Rahoitusarvopaperit	1	1
Osakkeet ja osuudet	1	1
Rahat ja pankkisaamiset	9 129	7 532
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137 495	135 966

1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	44 804	40 213
Peruspääoma	31 654	31 654
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 559	1 540
Tilikauden yli-/alijäämä	4 591	7 018
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	31	36
Poistoero	31	36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	637	646
Valtion toimeksiannot	171	105
Lahjoitusrahastojen pääomat	415	404
Muut toimeksiantojen pääomat	50	137
VIERAS PÄÄOMA	92 023	95 071
Pitkäaikainen	42 675	44 024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 468	34 823
Lainat julkisyhteisöiltä	28	92
Liittymismaksut ja muut velat	10 178	9 109
Lyhytaikainen	49 348	51 047
Joukkovelkakirjalainat	30 000	34 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 356	2 356
Lainat julkisyhteisöiltä	63	80
Saadut ennakot	561	484
Ostovelat	6 348	4 337
Liittymismaksut ja muut velat	1 004	1 090
Siirtovelat	9 017	8 700
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	137 495	135 966

Liedon kunnan taseen loppusumma 31.12.2021 on kasvanut noin 1,5 miljoonaa euroa verrattuna taseen loppusummaan 31.12.2020. Taseen aineelliset hyödykkeet ovat kasvaneet noin 2,0 miljoonaa euroa. Vieraan pääoman määrä pieneni noin 3,0 miljoonaa euroa ja oma pääoma kasvoi noin 4,6 miljoonaa euroa (tilikauden ylijäämä).

Taseen tunnusluvut, jotka ilmaisevat vakavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaantuneisuutta:

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	33	30
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66	71
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	13 149	8 559
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	648	425
Lainakanta 31.12., 1 000 €	64 852	71 351
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 195	3 541
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	74 401	79 894
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 665	3 965
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	454	472
Asukasluku	20 299	20 150

Omavaraisuusaste, $(100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot}))$, mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, $(100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot})$, kertoo, miten paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), $(\text{Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)})$. Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana. Liedon kunnan ylijäämä kasvoi vuonna 2020 noin 7 miljoonaa euroa erityisesti valtiolta saatujen koronatukien (6,1 miljoonaa euroa) vuoksi. Liedon kunnan ylijäämä pieneni erityisesti tilikaudella 2018 (4,5 miljoonan euron alijäämä). Tilikaudella 2019 ylijäämä pieneni noin 2,5 miljoonaa euroa (tilikauden alijäämä).

Lainakanta, $(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}))$. Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12., $(\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})) + \text{Vuokravastuut}$

1.5 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -laskelma kuvaa kunnan rahan lähteet ja käytön. Se sisältää kaikki kunnan ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Kokonaistulojen ja -menojen erotus on sama kuin rahavarojen ja muiden maksuvalmiuden muutosten erotus.

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	26 473	Toimintakulut	126 928
Verotulot	88 242	Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	24 329		
Korkotuotot	105	Korkokulut	304
Muut rahoitustuotot	87	Muut rahoituskulut	9
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-2 338	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	261	Investointimenot	9 961
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 776		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	18		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 436
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	4 000
Kokonaistulot yhteensä	139 953	Kokonaismenot yhteensä	143 638

Täsmäytys: Kokonaistulot – Kokonaismenot = 139 953 – 143 638 = **-3 683**

Rahavarojen muutos – Muut maksuvalmiuden muutokset = 1 596 - 5 278 = **-3 683**

Kunnan toimintatuottojen osuus kokonaistuloista on 18,9 % (16,4 %) ja vastaavasti toimintakulujen osuus kokonaismenoista noin 88,4 % (88,9 %).

Verotulojen osuus kunnan toimintojen rahoituksesta on 63 % (62 %), valtionosuudet kokonaistuloista noin 17 % (21 %).

	lainat 1.1.	lisäykset	lyhennykset	lainat 31.12.	korkomenot	asukkaat 31.12.	lainat/as 31.12.
31.12.2020	73 791 556	0	2 440 845	71 350 711	338 257	20 150	3 541
31.12.2021	71 350 711	0	6 355 507	64 995 204	303 864	20 299	3 202

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Tytäryhteisöt		
Liedon Asunnot Oy	X	
Liedon Lämpö Oy	X	
Säätiöt		
Nautelankoski-säätiö		X
Kuntayhtymät		
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	X	
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiri	X	
Varsinais-Suomen Liitto	X	
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri	X	
Osakkuusyhteisöt		
Parravahan Vesi Oy	X	
Tilikunta Oy	X	
Yhteisyhteisöt		
Littoistenjärven säännöstely-yhtiö		X
Yhteensä	8	2

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnanvaltuusto on 25.9.2017 hyväksynyt Liedon kunnan konserniohjeen, joka on astunut voimaan 1.10.2017. Konserniohjeen tarkoituksena on parantaa kunnan omistuksessa olevien yhtiöiden kannattavuutta ja kilpailukykyä, niiden välistä tiedonkulkua ja omistajaohjausta, karsia toimintojen päällekkäisyyttä ja lisätä toimintojen tehokkuutta sekä riskienhallintaa ja näin edistää konsernin kokonaisuutena. Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti.

Kunnanvaltuusto on 11/27.1.2020 hyväksynyt Liedon kunnan omistajapolitiittiset linjaukset 2020-2024.

Kunnan omistajapolitiikka on kunnan johtamisen väline. Omistajapolitiikalla määritetään ja linjataan missä

tehtävissä, hankkeissa ja toiminnoissa kunta on mukana omistajana ja/tai sijoittajana. Samalla tuodaan esiin niitä periaatteita, joilla määritellään omistukselle asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä pääoman käytön ja palvelutuotannon hankinnan toteuttamistavat. Konserniohjeeseen sisältyvien määräyksiin ja ohjeisiin on kirjattu, miten omaisuuden hallinnan johtaminen ja raportointi on järjestetty.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Liedon Asunnot Oy

Tilikaudella ei olennaisia normaalia poikkeavia tapahtumia.

Liedon Lämpö Oy

Vuoden aikana ilmoitettiin EU:n neljännelle päästökaupunkaudelle sekä hakeuduttiin bioenergian kestävyysjärjestelmään, mikä vaati monien erilaisten selvitysten sekä tarkkailusuunnitelmien laatimista ja hyväksyttämistä. Kaukolämpöverkkoa parannettiin ja uusia asiakkaita, kuten Liedon kirkko, liitettiin verkkoon. Luolakallion höyrylaitosta viimeisteltiin ja valmisteltiin hakelaitoksen hankintaa.

1.6.4 Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutuminen

1.6.4.1 Liedon Asunnot Oy

TOIMINTA-AJATUS

Tuottaa ja ylläpitää kysyntään nähden riittävää vuokra-asuntokantaa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite/ Kriittinen menestystekijä	Tavoite	Toimenpiteet / Mittarin tavoitearvo	Toteuma
Kohtuullinen vuokrataso	Kulujen pitäminen kurissa	n. 0–1% vuokrien korotus	Vuokratason nousu vuodesta 2020 vuoteen 2021 ollen km. n. 0,4 %
Asukasviihtyvyys	Huoneistojen hyvä kunto - tarvikekulut yhtiöltä Häiriöiden poisto	Asukkaiden pieni vaihtuvuus (alle 50/vuosi)	Haltijavaihtoja tapahtui vuoden aikana 60 kpl

TALOUS

1 000 EUROA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
-------------	-----------------------------	---------------------------	-------------------------------------	---------	-------------	----------------

Tuloarviot ja määrärahat						
Tulot	2 138	0	2 138	2 107	-31	-1%
Menot, poistot, rahoituserät, varaukset	-2 133	0	-2 133	-2 109	24	-1%
Tulos	5	0	5	-2	-7	-140%

1.6.4.2 Liedon lämpö Oy

TOIMINTA-AJATUS

Liedon Lämpö Oy tuottaa ja toimittaa kohtuuhintaista kaukolämpöä toiminta-alueensa sopimusasiakkaille. Liittymismaksuilla ja perusmaksutuloilla katetaan verkostojen rakentamiskulut. Lämpöyhtiön verkostoa kasvatetaan huomioon ottaen kaavoituksen ja alueen taloudellisen kehityksen vaatimukset. Kasvua haetaan vain taloudellisesti kannattavalla tavalla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Toteuma
Kohtuuhintaisen lämmönmyynnin toimintamallin toteuttamisen jatkaminen	Lämmön hinta on kohtuullisella tasolla verrattuna vastaaviin laitoksiin lähialueella. Lämmölle ei ole kausihinnoittelua, vaan hinta on sama koko vuoden. Perusmaksut ovat alueen keskiarvoa alhaisemmat.
Uuden hakelämpölaitoksen toteutus Avantiin Luolakallion alueelle.	Hakelaitoksen suunnitelmia tarkennettiin todellisen tarpeen mukaisesti
Vastataan kasvaneeseen teollisuushöyryn kysyntään Avantin alueella toteuttamalla uusi lämpökeskus höyryntuotantolaitoksena	Nestekaasulaitos valmistui syksyllä 2020, höyryntarvetta on tarkennettu vuoden 2021 aikana.
Markkinoidaan teollisuushöyryä potentiaalisille asiakkaille vuodesta 2021 eteenpäin.	Potentiaalisia asiakkaita on etsitty ja teollisuushöyryvaihtoehtoa on markkinoitu.

Parannetaan tiedotusta ja nostetaan kaukolämmön profiilia paikallisena, ekologisena ja kannattavana lämmitysratkaisuna.	Toimitusjohtaja on ollut aktiivinen valtakunnallisissa kaukolämpöfoorumeissa, joiden tavoitteena on kaukolämmön positiivisen ja ympäristöystävällisen energiatuotantomuodon korostaminen. Vuoden 2021 syksystä alkaen toimitusjohtaja on ollut Energiateollisuus ry:n hallituksen jäsen.
Tavoitellaan 3-5 % kasvua vuositason kaukolämmönmyynnissä mitattuna.	Vuonna 2021 lämmitystarve oli keskimääräistä suurempi. Erityisesti joulukuu oli 10 vuoden tarkastelujaksolla merkittävästi kylmempi kuin verrokkivuodet. Tämä näkyi myös lämmönmyynnissä, johon vaikutti hieman myös uudet asiakkaat. Lämmönmyynti kasvoi vuodesta 2020 yli 20%. Edelliseen ennätysvuoteen 2018 kasvua oli 12%.

TALOUS

Liedon Lämpö Oy
Y-tunnus: 0241182-3

Talousarviovertailu 2021

	Toteutunut 2021	Talousarvio 2021	% talous- arviosta
LIKEVAIHTO	3 272 817	3 281 275	99,7 %
Liiketoiminnan muut tuotot	2 678	0	
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-2 244 169	-1 953 200	115 %
Varaston lisäys (+) tai vähennys (-)	47 222	0	
Ulkopuoliset Palvelut	-82 160	-80 000	103 %
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-2 279 107	-2 033 200	112 %
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-199 349	-185 750	107 %
Eläkekulut	-34 549	-32 100	108 %
Muut henkilösivukulut	-4 925	-5 400	91 %
Henkilöstökulut yhteensä	-238 822	-223 250	107 %
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-638 203	-570 250	112 %
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-638 203	-570 250	112 %
Liiketoiminnan muut kulut			
Vapaaeht. henkilöstökulut	-8 446	-10 000	84 %
Toimitilakulut	-48 967	-41 300	119 %
Irtaimistokulut	-230 241	-150 000	153 %
Matka- ja kuljetuskulut	-5 763	-6 500	89 %
Mainos- ja edustuskulut	-10 537	-9 500	111 %
Muut liiketoiminnan kulut	-88 193	-76 500	115 %
Liiketoiminnan muut kulut	-392 147	-293 800	133 %
LIKEVOITTO JA TAPPIO	-272 786	160 775	-170 %
Rahoitustuotot ja kulut			
Muilta	312	500	62 %
Muille	-104 496	-141 500	74 %
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-104 184	-141 000	74 %
VOITTO (-TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-376 970	19 775	-1906 %
Tuloverot	0	-3 955	
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-376 970	15 820	-2383 %

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Liedon Asunnot Oy

Normaalit perusparannusremontit.

Liedon Lämpö Oy

Vuonna 2022 valmistuu Luolakallion hakelaitos, joka on Lämmön historian suurin investointi.

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeen 2. luvun mukaan konsernijohtoon edustajat käyvät vuosittain tavoite- ja talousarviokeskustelut tytäryhteisön johtoon kanssa. Talousarvion käsittelyn ja hyväksymisen yhteydessä määritellään yhteisön tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat tunnusluvut. Tavoitteiden tulee olla talousarviokauteen sidottuja ja mitattavia.

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntalaki 116 §).

Konserniohjeen kohdan 7.1.3 mukaan osavuositarkastukset annetaan kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle. Ne laaditaan kunnanhallituksen antamien ohjeiden ja määräämien aikataulujen mukaisesti. Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhtiön on annettava tarvittaessa konsernijohtoon pyynnöstä erillisiä selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

Tytäryhteisöt ovat raportoineet toiminnastaan säännöllisesti. Toimialajohtajien kesken on jaettu vastuut tytäryhtiöiden asioiden seuraamisesta ja he raportoivat säännöllisesti kunnan johtoryhmälle.

Kunnanhallitukselle ja valtuustolle on erikseen selvitetty toiminnan kannalta merkittäviä muutoksia ja tapahtumia. Konserniin kuuluvien yhteisöjen esityslistat ja pöytäkirjat on toimitettu tiedoksi kunnanhallitukselle.

Esityslistoista on keskusteltu kunnanhallituksessa ja tarvittaessa kunnanhallitus on ohjeistanut kunnan edustajia ja antanut lausuntoja käsiteltävinä olevissa asioissa.

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toimintatuotot	57 423	51 388
Toimintakulut	-156 507	-146 427
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	23	29
TOIMINTAKATE	-99 060	-95 010
Verotulot	88 242	82 718
Valtionosuudet	25 740	29 886
Rahoitustuotot ja -kulut	-412	-513
Korkotuotot	79	9
Muut rahoitustuotot	71	71
Korkokulut	-531	-568
Muut rahoituskulut	-31	-25
VUOSIKATE	14 510	17 081
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 815	-9 678
Arvonalentumiset	-67	-143
TILIKAUDEN TULOS	4 628	7 261
Laskennalliset verot	-26	-31
Vähemmistöosuudet	2	-7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ (-)	4 604	7 222

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	36,7	35,1
Vuosikate/Poistot, %	146,8	173,9
Vuosikate €/asukas	715	848
Asukasmäärä	20 299	20 150

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista ($100 \cdot \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$). Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka jää katettavaksi verotuloista.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista ($100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$). Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Poistoilla tarkoitetaan investointien omahankintamenoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1 000 €	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	14 517	17 081
Satunnaiset erät	0	-1
Tulorahoituksen korjauserät	-2 307	-1 922
	12 210	15 158
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-11 363	-16 208
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316	588
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 850	2 348
	-8 197	-13 272
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 012	1 886
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	85	3 617
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 670	-3 995
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 264	562
	-7 849	185
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-4	-5
Vaihto-omaisuuden muutos	29	-170
Saamisten muutos	1 450	-281
Korottomien velkojen muutos	3 708	-418
	5 183	-874
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 666	-689
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 347	1 197
Rahavarat 31.12.	13 426	12 167
Rahavarat 1.1.	12 080	10 971
	1 347	1 197

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-16 934 744	-21 028 235
Investointien tulorahoitus, %	131,4	109,3
Lainanhoitokate	4,0	4,3
Kassan riittävyys (pv)	28,5	26,7

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä

ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus ($100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$), tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella, loppuosa on rahoitettu joko pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate ($(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$), kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kassan riittävyys ($365 * \text{Kassavarat} / \text{Kassasta maksut}$), konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

KONSERNITASE

VASTAAVAA 1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	144 852	143 914
Aineettomat hyödykkeet	181	215
Aineettomat oikeudet	48	71
Muut pitkävaikutteiset menot	134	144
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	139 748	138 895
Maa- ja vesialueet	24 221	23 305
Rakennukset	74 446	77 584
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 787	29 916
Koneet ja kalusto	2 287	2 552
Muut aineelliset hyödykkeet	7	7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 000	5 531
Sijoitukset	4 922	4 804
Osakkuusyhtiöosuudet	516	496
Muut osakkeet ja osuudet	4 078	4 163
Muut saamiset	328	145
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	999	934
VAIHTUVAT VASTAAVAT	22 106	22 436
Vaihto-omaisuus	787	815
Saamiset	7 803	9 454
Pitkäaikaiset saamiset	246	1 112
Lyhytaikaiset saamiset	7 557	8 342
Rahoitusarvopaperit	389	313
Rahat ja pankkisaamiset	13 127	11 854
VASTAAVAA YHTEENSÄ	167 957	167 285

VASTATTAVAA 1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	46 815	42 097
Peruspääoma	31 656	31 654
Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut omat rahastot	19	20
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	10 536	3 200
Tilikauden yli-/alijäämä	4 604	7 222
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	16	33
PAKOLLISET VARAUKSET	1 087	1 033
Eläkevaraukset	3	3
Muut pakolliset varaukset	1 084	1 030
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 098	1 037
VIERAS PÄÄOMA	118 941	123 085
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	50 802	54 464
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	10 944	9 719
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	34 275	38 460
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	22 921	20 441
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	167 957	167 285

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	28	25
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69	75
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	15 141	10 422
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	746	517
Konsernin lainakanta, 1 000 €	85 077	92 924
Konsernin lainakanta, €/asukas	4 191	4 612
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	100 438	106 865
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 948	5 303
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0

Omavaraisuusaste ($100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$), mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus ($100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$), kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien

vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Konsernin lainakanta (Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat), tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12. (Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut) saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainasaamiset, tarkoittaa pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnanhallitus tekee tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavan esityksen:

Tilikauden ylijäämä 4.590.934,68 euroa kirjataan oman pääoman muutoksena taseeseen ylijäämäksi, josta Liedon kunnan osuus on 3.843.192,59 euroa ylijäämää ja Liedon Veden osuus on 747.742,09 euroa ylijäämää.

Kirjausten jälkeen taseessa olevan ylijäämän määrä on 13.217.728,02 euroa.

Talousarvion toteutuminen

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt nettobudjetin käyttötaloudessa kunnanhallitukselle ja lautakunnille.

Kunnanhallitusta ja lautakuntia sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on mainittu valtuustoon nähden sitoviksi. Määrärahan sitovuustaso on toimintakate. Sitovuustasoon voidaan tehdä muutoksia vain valtuuston päätöksellä.

Käyttötalouden toteutumisessa selvitetään tavoitteiden ja toimintakatteiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

2.1.1 Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta lautakunnittain

1 000 €	Alku- peräinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Tarkastuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 40	0	- 40	- 36	5	-11,55 %
TOIMINTAKATE	- 40	0	- 40	- 36	5	-11,55 %
Keskusvaalilautakunta						
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	22	22	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 77	0	- 77	- 114	- 37	48,10 %
TOIMINTAKATE	- 77	0	- 77	- 93	- 16	20,09 %
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	9 785	0	9 785	9 661	- 123	-1,26 %
TOIMINTAKULUT	- 10 234	0	- 10 234	- 10 290	- 55	0,54 %
TOIMINTAKATE	- 449	0	- 449	- 628	- 179	39,75 %
Ympäristöterveyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 516	0	1 516	1 429	- 86	-5,70 %
TOIMINTAKULUT	- 1 706	0	- 1 706	- 1 610	95	-5,57 %
TOIMINTAKATE	- 190	0	- 190	- 181	9	-4,60 %
Sosiaali- ja terveyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	8 437	0	8 437	12 005	3 568	42,29 %
TOIMINTAKULUT	- 67 983	- 700	- 68 683	- 72 349	- 3 667	5,34 %
TOIMINTAKATE	- 59 546	- 700	- 60 246	- 60 344	- 98	0,16 %
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	2 893	- 376	2 517	2 529	12	0,48 %
TOIMINTAKULUT	- 40 579	0	- 40 579	- 40 114	464	-1,14 %
TOIMINTAKATE	- 37 685	- 376	- 38 061	- 37 585	477	-1,25 %
Kulttuuri- ja vapaa- aikalautakunta						
TOIMINTATUOTOT	372	0	372	250	- 122	-32,74 %
TOIMINTAKULUT	- 3 494	0	- 3 494	- 3 160	334	-9,55 %
TOIMINTAKATE	- 3 121	0	- 3 121	- 2 910	212	-6,79 %
Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	16 503	0	16 503	16 265	- 238	-1,44 %
TOIMINTAKULUT	- 17 008	0	- 17 008	- 16 800	209	-1,23 %
TOIMINTAKATE	- 505	0	- 505	- 535	- 29	5,81 %

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	2 253	0	2 253	3 500	1 247	55,34 %
TOIMINTAKULUT	- 1 573	0	- 1 573	- 1 643	- 70	4,44 %
TOIMINTAKATE	680	0	680	1 857	1 177	173,07 %

Yhteensä	Alku-peräinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	41 759	- 376	41 383	45 662	4 279	10,34 %
TOIMINTAKULUT	- 142 694	- 700	- 143 394	- 146 116	- 2 723	1,90 %
TOIMINTAKATE	- 100 935	- 1 076	- 102 011	- 100 454	1 557	-1,53 %

Vuosi 2021 oli talouden suunnittelun ja seurannan näkökulmasta varsin suoraviivainen. Ainoastaan sosiaali- ja terveystalouden sekä varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan talousarvioon tehtiin muutoksia, ja varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan toteuma oli lopulta parempi kuin alkuperäinen talousarvio. Kokonaisuutena koko kunnan toimintakate toteutui lopulta noin 500.000 euroa alkuperäistä talousarviota ja noin 1,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana.

Lautakuntakohtaiset poikkeamat talousarvioon verrattuna on käsitelty lautakuntien raporteissa kohdassa 2.1.2.

2.1.2 Käyttötalouden toteuma lautakunnittain

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Henrik Solin

TOIMINTASUUNNITELMA

Valtuusto on kuntalain 121 §:n mukaisesti asettanut tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tarkastuslautakunta edustaa kunnan ulkoista tarkastustoimintaa ja tehtäviin kuuluu kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Arvioinnin tulokset esitetään vuosittain laadittavassa arviointikertomuksessa, joka luovutetaan kunnanvaltuustolle.

Arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin pyydetään palautteet kunnan hallintoelimiltä.

Liedon kunnan tarkastussäännön 4 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös tehdä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuntalain 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Kuntalain 84 §:n mukaiset sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Tilintarkastuspäivät	31,2	32	32	100,00%
€ / tilintarkastuspäivä	885	1 250	1 116	89,28%
Lautakunnan kokouksia	10	10	12	120,00%

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 40	0	- 40	- 36	5	-11,55 %
TOIMINTAKATE	- 40	0	- 40	- 36	5	-11,55 %

Keskusvaalilautakunta

Toimialajohtaja Rauno Peltola, keskusvaalilautakunnan I sihteeri

Marjo Naatula, Keskusvaalilautakunnan II sihteeri

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Kunnanvaltuuston on Vaalilain 13 §:n mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä (kuitenkin vähintään viisi varajäsentä). Keskusvaalilautakunnan tehtäviin valtiollisissa vaaleissa kuuluvat vaalien erinäiset valmistelutoimet ja ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen. Kuntavaalissa keskusvaalilautakunnan tehtävät ovat laajemmat käsittäen edellä olevan lisäksi ehdokashakemusten vastaanoton ja tarkastamisen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatimisen, ennakkoäänien laskemisen ja kaikkien äänien tarkastuslaskennan suorittamisen sekä vaalien tuloksen vahvistamisen ja julkistamisen.

Kuntavaalit järjestettiin 13. kesäkuuta 2021, ja niissä valittiin valtuutetut kunnanvaltuustoon vaalikaudelle 2021-2025.

Vuoden 2022 aluevaalien valmistelevat toimet aloitettiin loppuvuodesta 2021.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	Kuntavaalien järjestäminen onnistuneesti	

Kuntavaalit järjestettiin onnistuneesti.

INVESTOINNIT / ESITYKSET

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	22	22	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 77	0	- 77	- 114	- 37	48,10 %
TOIMINTAKATE	- 77	0	- 77	- 93	- 16	20,09 %

Keskusvaalilautakunnan toimintakate ylitti talousarvion 16.000 eurolla. Vaalien siirto huhtikuulta kesäkuulle huonon koronatilanteen vuoksi aiheutti lisäkustannuksia, eikä valtion avustus vaalien siirron aiheuttamiin kustannuksiin kattanut todellisia lisäkustannuksia.

Kunnanhallituksen alainen toiminta

Vs. kunnanjohtaja Rauno Peltola

Vs. toimialajohtaja Johanna Mäkinen

Kunnanhallituksen alaiseen toimintaan sisältyvät seuraavat tulosalueet:

Konsernihallinto

Sisäiset palvelut

Maaseutupalvelut

Pelastustoimi

Työllistäminen ja asiointipalvelu

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan perustehtävänä on varmistaa kunnan ylimmän päätöksenteon toimintaedellytykset ja asianmukaisuus sekä ohjata ja tukea toimialoja talouden, juridiikan sekä henkilöstö- ja tietohallinnon asiantuntijuutta edellyttävissä asioissa. Toimenpiteillään hallintopalvelut edistää ja ohjaa hallinnon tukipalveluiden tarkoituksenmukaista toteuttamista yli toimialarajojen.

Liedon kunnan päätöksenteon ja valmistelun sekä hallinnon tukipalvelujen kehittämistä on jatkettu useamman tilikauden ajan. Kehittäminen on pitänyt sisällään uusien ohjelmien käyttöönottoa, niiden edellyttämiä toimintatapojen muutoksia ja lainsäädännön mukanaan tuomiin uusiin vaatimuksiin vastaamista. Vuonna 2021 jatkettu seuraavien ohjelmistojen käyttöönottoa ja kehittämistä:

- Sähköisen asianhallinnan ohjelmisto, Tweb, sähköisen arkiston ja tiedonohjausmallin rakentaminen
- Luottamushenkilöportaali
- Tilikunta Oy:n talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistot, Unit4 ja Populus, raportointiominaisuuksien kehittämistä, tiedonsiirto johdon työpöytään, henkilöstön koulutus
- Johdon työpöytä, erityisesti henkilöstöhallinnon osion rakentaminen ja tiedonsiirrot Populuksesta ja Unit4-ohjelmista, tavoitteena hyödyntää ohjelmaa kuukausiraportoinnissa vuonna 2022
- Digiturvamallin hankintapäätös, ohjelmisto auttaa vastaamaan mm. tiedonhallintalain vaatimuksiin, käyttöönotto 2022
- Uuden intranetin rakentaminen aloitettiin, käyttöönotto maaliskuussa 2022

Lisäksi jatkettiin vuonna 2020 aloitettua siirtymää pilvipalveluihin. Henkilöstölle tarjottiin koulutusta Teams –sovelluksen käyttöön ja aloitettiin pelikirjan laadinta. Vuonna 2022 on tarkoitus siirtyä kokonaan

pilvipalveluihin, tietojen tallennus, järjestely ja jakaminen tapahtuu jatkossa SharePoint-sivustojen kautta, korvaten mm. ns. vanhan P-aseman. Tämä edellyttää tiedonhallintamallin loppuun saattamista ja tiedonhallintasuunnitelman ajantaistamista, työtä hoidetaan hallintokuntien yhteisessä tiedonhallintaryhmässä. Sähköisen arkiston valmistelua jatkettiin ja tarkoitus on saada toimielinten osalta sähköinen arkisto käyttöön keväällä 2022. Vuoden 2020 alusta jatkunut koronapandemia on osaltaan luonut haasteita prosessien kehittämiseksi mutta myös osaltaan auttanut juurruttamaan uusia työskentelytapoja sähköisen asianhallinnan, viestinnän ja päätöksenteon sekä etäkokousten osalta.

LIEDON KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Liedon kuntastrategian 2018–2025 painopistealueet ovat:

- Unelmien pikkukaupunki – Viihtyisä ja vireä keskustaajama ja omaleimaiset asuinalueet
- Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
- Lietolainen on aktiivinen ja onnellinen
- Talouden ja toiminnan kehys

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan osalta konsernihallinnon ja hallintopalveluiden tärkeimpinä strategisena painopistealueena ovat olleet edelleen talouden ja toiminnan kehys ja siihen liittyvät kriittiset menestystekijät ”Kerralla kuntoon” ja ”Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous”. Kunnanhallituksen alaisen toiminnan ja sen tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet ovat johdettu kuntastrategiasta ja ovat hyvin toteuttaneet sen mukaisia tavoitteita.

TOIMINTA-AJATUS

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan ydintehtäviä ovat kunnanvaltuuston ja –hallituksen päätöksenteon sekä hallinnon tukipalvelut ml. luottamushenkilöhallintoon ja –päättökseen liittyvät tukipalvelut. Hallinnon toimialarajat ylittävät tukipalvelut ja prosessit liittyvät asianhallintaan, talouteen, henkilöstöhallintoon ja tietohallintopalveluihin. Lisäksi toimialalle kuuluvat työllisyyspalvelut ja ylikunnalliset maaseutupalvelut.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Kunnanhallitus saa kuukausittain raportin taloudesta. Myös keskushallinnossa tehtävänkuvia tarkastellaan ja päivitetään aina tehtäväkentän muuttuessa ja henkilövaihdosten yhteydessä. Toimintojen haavoittuvuuden välttämiseksi kaikille on määritetty sijaiset, käytännössä sijaistetaan tiimien sisällä ja myös yli tiimirajojen

hyödyntäen myös eri hallintokunnissa olevaa osaamista. Tuottavuutta seurataan suoritehintojen ja suoritteiden kautta. Laskujen hyväksyntäkierto ja oikeudet tarkastetaan vuosittain. Hallintosääntöön tehdään aina tarvittaessa mm. organisaatiomuutosten edellyttämät päivitykset ja käyttöönoton yhteydessä toimivallan siirrot. Valmiussuunnitelmat on päivitetty vuonna 2021 ja kunta osallistui Taisto 2021-digitaalisen turvallisuuden valmiusharjoitukseen. Kunnan vakuutusturva tullaan kilpailuttamaan vuonna 2022 ja kilpailutuksen yhteydessä huomioidaan hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset. Vuonna 2021 ei tehty keskushallinnossa omia sisäisiä tarkastuksia, ostolaskujen alv-tarkastus tehdään vuonna 2022 kohdistuen vuosiin 2020-2021. Kokonaisuutena voidaan todeta, että sisäisten palveluiden osalta sisäinen valvonta toimii antaen riittävän varmuuden riskien hallinnasta sekä toiminnan taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja tuloksellisuudesta

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	6: Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Avoin ja aktiivinen viestijä
Tavoite	7: Ajankohtainen ja ennakoiva tiedottaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	8: Kuntalaiset tavoitettava ja nykyaikainen palvelu	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	1: Talouden tasapainottaminen	
Tavoite	2: Toiminnan tehostaminen	
Tavoite	3: Kisällin toimitilaratkaisu	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	4: Valmistelun ja päätöksenteon laadun parantaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	5: Työhyvinvoinnin parantaminen	

Tavoitteet toteutuneet kokonaisuudessaan talousarvion mukaisina. Useat hankkeet, kuten pilvipalveluihin ja sähköiseen arkistoon siirtyminen, kuitenkin jatkuvat vuonna 2022 ks. tarkemmin ao. tulosalueiden toteumat.

INVESTOINNIT / ESITYKSET

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	9 785	0	9 785	9 661	- 123	-1,26 %
TOIMINTAKULUT	- 10 234	0	- 10 234	- 10 290	- 55	0,54 %
TOIMINTAKATE	- 449	0	- 449	- 628	- 179	39,75 %

Toimintakate = Valtuustoon nähden sitova erä

Toimintatulot ja -menot

Kunnanhallituksen alaisen toiminnan toimintatulot ja -menot toteutuivat kokonaisuutena lähes talousarvion mukaisina. Toimintatuotot jäivät alle talousarvion johtuen pääosin työterveyshuollon Kela-korvauksen alemmasta toteumasta sekä aiemman vuoden takaisinperinnästä. Toimintamenot ylittyivät pääosin palveluostojen vuoksi sekä aiemman vuoden vakuutusmaksujen takaumasta. Työllisyyspalveluiden toimintakatteen parempi toteuma puolestaan kompensoi palveluostojen kasvua, ja tämän johdosta toimintakate totetui kokonaisuudessaan noin 180 t € arvioitua heikompana.

Konsernihallinto

Vs. kunnanjohtaja Rauno Peltola

Vs. toimialajohtaja Johanna Mäkinen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Konsernihallintoon kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnanjohtaja, elinkeinotoimi ja tiedottaminen. Kunnanvaltuusto päättää voimavarojen käytöstä, kuntastrategiasta ja kunnan toimintaan keskeisesti vaikuttavista asioista. Kunnanhallitus ja valtuusto edistävät demokraattisesti kaikilla toimillaan kunnan ja sen asukkaiden hyvinvointia kuntastrategian mukaisesti.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Talouden tasapainottaminen		
Toimenpide	Tulevaisuusohjelman laatiminen ja täytäntöönpanon aloittaminen			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Ohjelma laadittu ja täytäntöönpano aloitettu=1, Laatiminen kesken=0		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		6: Yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja edistäminen		
Toimenpide	Suunnitellut toimenpiteet ja hankkeet toteutettu kunnanhallituksen hyväksymän elinkeino-ohjelman mukaisesti			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Elinkeino-ohjelman tavoitteiden toteutumisen aste %		0,0	80,0	80,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Konsernihallinto, toimintakulut €/asukas (sis. joukkoliikenne)	142	145	156	107,58%
Föli laskennalliset matkamäärät (ei seurannan kohteena TA 2020)	538 447	710 000	597 533	84,15%
Asukasluku	20 250	20 300	20 299	99,99%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Kunnanhallitus on vuonna 2021 antanut täyttöluvan elinkeinosihteerin toimelle. Tähän on varattu 40.000.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	6 163	0	6 163	6 215	51	0,83 %
TOIMINTAKULUT	- 2 953	0	- 2 953	- 3 196	- 243	8,23 %
TOIMINTAKATE	3 210	0	3 210	3 018	- 192	-5,97 %

Konsernihallinnon tulosalueen kustannukset ylittivät talousarvion 215 t€ eli noin 7%. Ylitys johtui pääasiassa henkilöstökuluista 150 t €, joista noin 95 t € johtui vuoden 2019 vakuutusmaksun takaumasta, ja muiden toimintakulujen ylityksestä 60 t €, joista noin 40 t € johtuu asiantuntijapalvelujen kasvusta.

Sisäiset palvelut

Vs. toimialajohtaja Johanna Mäkinen

Talousjohtaja Markus Maunula

Henkilöstöpäällikkö Katja Laalo

Tietohallintopäällikkö Ari Toivola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Sisäisten palvelujen tulosalue edistää osaltaan kuntastrategian toteutumista sekä tuottaa päättäjille ja kunnan muille toimialoille sekä kuntalaisille keskushallinnon palveluita. Toimialojen tuloksellisuutta tuetaan muun muassa talous-, tieto- ja henkilöstöhallinnon ohjeistuksella, neuvonnalla ja yhteistyöllä. Lisäksi toimialojen käytettävissä on asiantuntijapalveluita liittyen asiahallintoon, kilpailutuksiin sekä sopimus- ja lakiasioihin.

Sisäisten palvelujen keskeisenä pitkän aikavälin tavoitteena on edesauttaa ja mahdollistaa kunnan toimintatapojen ja niitä tukevien kyvykkyyksien suunnitelmallinen kehittäminen.

Sisäisten palvelujen keskeisenä tavoitteena vuodelle 2021 oli hallintorajat ylittävien hallinnon palvelujen tehokkuuden ja ohjattavuuden sekä yhteistyön lisääminen. Hallinnon tukipalveluiden osaamista ja prosesseja kehitetään toimialarajat ylittävällä yhteistyöllä.

Tavoite täyttyi vain osittain järjestelmien käyttöönoton ja uusien toimintatamallien luomisen viivästyessä.

Kysymys on kuitenkin useamman vuoden kehitystyöstä, jota jatketaan vuonna 2022 toimintasuunnitelman mukaisesti.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		2: Toiminnan tehostaminen		
Toimenpide	Prosessien jatkuva kehittäminen matriisiorganisaatiossa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Toteutuneiden kehitysaskelien (yksilöitävissä olevien parannusten) määrä		0,0	10,0	2,0
Toimenpide	Siirrytään suunnitelmallisesti pilvipalveluihin (M365)			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Tietohallinnon vuodelle 2021 suunnittelemaat vaiheet on toteutettu, Kyllä=1, Ei=0		0,0	1,0	1,0
Toimenpide	Sähköisen arkiston käyttöönotto			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021

Sähköinen arkisto on otettu käyttöön 9/2021 mennessä. Kyllä=1, Ei=0	0,0	1,0	0,0
Lautakunnan tavoite 4: Valmistelun ja päätöksenteon laadun parantaminen			
Toimenpide	Uusien ohjelmien ja toimintatapojen juurruttaminen		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Toimintatavat ennallaan=0, Toimintatavat parantuneet=1, Toimintatavat ja laatu parantuneet=2	0,0	2,0	1,0
Lautakunnan tavoite 5: Työhyvinvoinnin parantaminen			
Toimenpide	Esimiestyön kehittäminen ja uusien ohjelmien hyödyntäminen esimiestyössä		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Sairauspoissaolojen vähentyminen, keskimäärin per työntekijä	17,0	13,5	16,3

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Työntekijöiden määrä (työterveyspiirissä olevat henkilöt), ka/kk	1 272	1 150	1 259	109,47%
Työntekijöiden määrä 31.12.	1 328	1 280	1 316	102,81%
Sairauspoissaolot pv	18 122	15 500	20 620	133,03%
Sairauspoissaolot keskimäärin/henkilö (työterveyshuollon piirissä olevat henkilöt ka/kk)	14,25	13,5	16,3	120,74%
Asukasluku	20 150	20 300	20 299	99,99%
Työterveyshuolto € / työntekijä (työntekijöiden määrä 31.12.)	214	188	186	98,93%
Maksetut sairauspäivien palkat	1 147 720	1 200 000	1 189 376	99,11%
Sisäisten palvelujen toimintamenot €/asukas (ml. asiointipiste)	154	158	164	103,79%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sisäisten palveluiden henkilöstömäärä nousi vuoden 2020 tasosta yhdellä henkilöllä. Vuodelle 2022 henkilöstömäärään ei ole tulossa muutoksia.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 498	0	2 498	2 469	- 29	-1,16 %
TOIMINTAKULUT	- 3 206	0	- 3 206	- 3 326	- 120	3,74 %
TOIMINTAKATE	- 708	0	- 708	- 857	- 149	21,02 %

Selvitetään poikkeamat +/- 5% tai yli 100 000 euroa

Sisäisten palvelujen toimintakate ylittää muutetun talousarvion noin 148.000 euroa. Olennaisin poikkeama talousarvioon nähden on palveluostojen ylittyminen, joissa merkittävimpinä taloushallinto- ja palkanlaskentapalveluiden ostot, sekä kulttuuri- ja liikuntasetelien kustannusten näkyminen koko kunnan osalta sisäisten palveluiden tulosalueella. Myös työterveyshuollon osalta kustannukset ylittyivät, johtuen työterveyshuollon antamista rokotuksista. Toimintatuotot alittuivat työterveyshuollon korvausten osalta arviota pienemmän toteuman ja aiemman vuoden takaisinperinnän vuoksi.

Maaseutupalvelut

Vs. toimialajohtaja Johanna Mäkinen

Maaseutupäällikkö Ulla Nummila

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Vastaamme maksajavirastosopimuksella Liedon maaseutupalveluille siirrettyjen tehtävien vastuullisesta hoitamisesta 11 kunnan alueella.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Koronatilanne vaikeutti edelleen viljelijöiden kouluttamista. Koulutukset ja palvelut hoidettiin pääosin etätyönä. Omaa toimintaa on kehitetty jatkuvasti. Maksut on saatu ajallaan eteenpäin toiminnan laatuvaatimukset täyttäen.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		7: Ajankohtainen ja ennakoiva tiedottaminen		
Toimenpide	Viljelijäkoulutukset			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Koulutusten määrä		0,0	8,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Tukikelpoisten tilojen lukumäärä	1 217	1 210	1 194	98,67%
€ / tila	307	332	304	91,56%

Koulutuksia on aikaisemmin järjestetty yhdessä paikallisten tuottajayhdistysten kanssa yhteistoiminta-alueen eri kunnissa. Vuonna 2021 koulutus järjestettiin koronan vuoksi yhteisenä Teams-kokouksena. Tämä on jatkossakin hyvä vaihtoehto koulutusten järjestämiseen. Tilakoko jatkoi kasvuaan tilojen määrän laskiessa. Vuonna 2020 keskimääräinen tilakoko oli 60,05ha ja vuonna 2021 se oli 61,12ha. Yhteistoiminta-alueella on kolme isoa kaupunkia ja monta kasvavaa kuntaa, sekä aluetta halkoo usea iso tie. Peltoa on poistunut yhdyskunta- ja asuntorakentamiseen. Lisäksi osa pelloista on voinut siirtyä naapuriyhteistoiminta-alueen viljelijän viljelyyn. Ala on vähentynyt 333ha.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia vuonna 2021.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	362	0	362	330	- 32	-8,81 %
TOIMINTAKULUT	- 426	0	- 426	- 380	46	-10,76 %
TOIMINTAKATE	- 64	0	- 64	- 50	14	-21,85 %

Toimintakate = Valtuustoon nähden sitova erä

Toimintatuotot ja -kulut

Selvitetään poikkeamat +/- 5 %, tai yli 100 000 euroa

Maaseutupalveluiden toimintakulut olivat 380 t euroa ja alittivat talousarvion 46 t euroa eli 10,8%, alittaen kuitenkin hieman vuoden 2020 tilinpäätöksen (396 t euroa). Tästä johtuen myös toimintatulot (kuntien maksuosuus) alitti talousarvion ja toimintakate 50 t euroa on Liedon kunnan maksuosuus ja se oli em. johdosta arvioitua pienempi.

Pelastustoimi

Vs. kunnanjohtaja Rauno Peltola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Laadukkaat pelastustoiminta-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina. Aluepelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palveluja Varsinais-Suomen maakunnan 28 kunnan alueella aluepelastuslautakunnan hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti. Aluepelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin palvelutasopäätöksen mukaisesti.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Toimintakulut € / asukas	74	73	74	101,36%
Asukasluku	20 150	20 300	20 299	99,99%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0,00 %
TOIMINTAKULUT	- 1 485	0	- 1 485	- 1 507	- 21	1,45 %
TOIMINTAKATE	- 1 485	0	- 1 485	- 1 507	- 21	1,45 %

Toimintakate

Vuodelta 2021 toimintakate ylittää hieman talousarvion, sillä asukaslukuperusteisen kuntamaksuosuuden vuoksi Liedon kunnalle lankesi lisämaksuosuuksia asukasluvun kasvettua.

Työllistäminen

Vs. toimialajohtaja Johanna Mäkinen

Työllisyyspäällikkö Heidi Elo

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Työllistämispalveluiden tehtävänä on edistää työllisyyttä Liedossa ja Liedon työssäkäyntialueella, nostaa alueen työllisyysastetta, turvata muuttuvan työelämän työvoimatarpeita, luoda työmahdollisuuksia erilaisille työnhakijoille, alentaa rakenteellista työttömyyttä, edistää eri toimijoiden yhteistyötä, sekä nostaa kunnan alueella toimivien yritysten tunnettavuutta ja rekrytointiedellytyksiä.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Koronapandemia on vaikuttanut työllistämisyksikön toimintaan: työllisyyteen liittyvien menojen kasvulla, ja rajoittaen yksikön käytössä olevien toimenpiteiden toteuttamista.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		3: Kisällin toimitilaratkaisu		
Toimenpide	Ratkaistaan toimitilakysymys - taloudelliset, turvalliset ja toimivat korvaavat tilat			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Rakennuksen kunnossapitokustannukset euroina vuodessa		13 429,0	7 000,0	3 353,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Teollisuuskujan ammattitautiepäilyt vuodesta 2010 (ei uusia vuodelle 2021)		2,0	2,0	2,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Vuokrakustannukset e/m2/kk		7,9	6,5	7,5
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kiinteistön vikalistassa kohtia		61,0	5,0	46,0
Lautakunnan tavoite		8: Kuntalaiset tavoittava ja nykyaikainen palvelu		
Toimenpide	Alueellisesti vaikuttava työllistämispalvelu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Alueellisesti yksi Varsinais-Suomen kuntien (27) matalimmista työttömyysprosentteista (sijoitus keskimäärin suhteessa muihin kuntiin)		4,6	4,0	5,0
Toimenpide	Työtä hakevien lietoilaisten asiakaslähtöinen palvelu			

Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Työttömyys-% (keskimäärin vuoden aikana)	8,2	7,5	6,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Työttömyys % (keskimäärin vuoden aikana)	8,2	7,5	5,9	78,66%
Työvoima	9 767	9 800	9 839	100,39%
Työttömät keskimäärin	804	735	586	79,72%
Työllistämisen asiakkaat (sis. etsivän asiakkaat)	488	590	594	100,67%
Toimintamenot € / työllistämisen asiakkaat	3 690	3 666	3 165	86,33%
Toimintakate € / työllistämisen asiakkaat	2 955	2 376	2 075	87,33%
Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki € / vuosi	432 158	384 916	446 879	116,09%
Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki € / asukas	21,07	19,19	22,25	115,94%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Henkilökunnasta kaksi vakituista nuorten yksilövalmentajaa on perhevapailla ja molempien tilalla on määräaikaista sijaisia. Vakituisten palvelutyöntekijän työpanoksesta 50% on siirtynyt puhtauspalveluille ja tilalle on saatu puhtauspalveluilta siivoustyönohjaajan työpanosta 50%. Palveluohjaaja työskentelee 80% Työkykyhankkeen parissa ja loput 20% nuorten työpajatoiminnassa. Nuorten työpajahankkeessa ollut pajaohjaaja on lopettanut työt heinäkuun lopussa ja tilalle on palkattu tammikuussa 2021 mediapajan työvalmentaja.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	761	0	761	647	- 114	-14,94 %
TOIMINTAKULUT	- 2 163	0	- 2 163	- 1 872	291	-13,45 %
TOIMINTAKATE	- 1 402	0	- 1 402	- 1 225	177	-12,64 %

Toimintatulot

Työllistämisen tulosalueen toimintatuotot jäivät noin 113.000 euroa alle talousarvion. Työllistämistuet jäivät noin 140.000 euroa alle talousarvion. Työllistämisen edelleensijoituksia toteutui alhaisen kunnan työmarkkinamaksuosuuslistan myötä talousarviossa ennakoitua vähemmän. Kierrätysmyymälä teki kaikkien aikojen myyntiennätyksen noin 105.000 euroa. Lounais-Suomen Jätehuolloilta laskutettavaa kierrätysneuvontaa ei ole voitu pandemian tähden toteuttaa suunnitelmien mukaisesti. Työkykyhankkeeseen saatiin STM:n ja TEM:n avustusta 23.000 euroa. Hankeavustuksia lisäksi saatiin myös nuorten työpajatoimintaan 180.000 euroa ja etsivään nuorisotyöhön 60.000 euroa.

Toimintamenot

Toimintamenot jäivät noin 282.000 euroa alle muutetun talousarvion. Työllistämisen edelleensijoituksia toteutui alhaisen kunnan työmarkkinamaksuosuuslistan vuoksi selvästi talousarviossa ennakoitua vähemmän ja työllistettyjen henkilöstökustannukset jäivät noin 232.000 euroa talousarviota pienemmiksi. Kunnan työmarkkinatukimaksut vuodelle 2021 ovat ylittäneet talousarviossa olevan määrärahan. Työmarkkinatukimaksuihin vaikuttaa koronapandemian myötä yrittäjille annettu työmarkkinatukioikeus, jonka kustannus vuonna 2021 oli noin 145.000 euroa. Palvelujen ostot alittuivat koronapandemian toimintarajoitusten myötä noin 24.000 euroa. Vuokratkustannukset olivat 17.000 euroa ennakoitua suuremmat, sillä käyttöön saatiin kunnan omistama Lemminkäisen kiinteistö elokuussa 2021.

Toimintakate

Em. menojen ja tulojen muutosten johdosta toimintakate poikkeaa arvioidusta. Koronapandemia on vaikuttanut työllistämisyksikön toimintaan: työllisyyteen liittyvien menojen kasvulla ja rajoittaen yksikön käytössä olevien toimenpiteiden toteuttamista.

Ympäristöterveyslautakunta

Toimialajohtaja Johanna Mäkinen

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Ympäristöterveyslautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet pääsääntöisesti toteutuvat vuonna 2021 ja suunnitelmakaudella. Ainoastaan valtakunnalliseen ELLA-hankkeeseen osallistuminen ei toteudu. Hanke ei ole lakisääteinen tehtävä ja se oli tarkoitus toteuttaa ulkopuolisella rahoituksella yhteistyössä Turun yliopiston Brahea keskuksen kanssa. Hankkeelle haettua Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) rahoitusta ei kuitenkaan saatu. Hankkeen tavoite oli selvittää, miten lainsäädännön ja muiden ohjaustoimien avulla ruoan ravitsemuksellista laatua voitaisiin parantaa ja elintarvikejätteen määrää vähentää. Eläinlääkintähuollossa uusi eläinlääkintähuoltolaki on tilinpäätöksen laadinnan aikaan lausuntovaiheessa. Laki ei tuo tullessaan suuriakaan muutoksia kunnaneläinlääkärijärjestelmään. Kuntien järjestämisvelvoitetta tarjottavien palveluiden laajuuden näkökulmasta on uudessa laissa pyritty selkeyttämään, käytännössä Liedon toimialueella annetut palvelut ovat jo nykyisellään uuden lain mukaisia. Koronapandemia on edelleen vaikuttanut toimintoihin, vaikkakin kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon toimialalla monia muita kunnan toimintoja vähemmän.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Tavoitteiden toteutumisen varmistamisen ja resurssien oikean kohdentamisen suhteen vertailu valtakunnallisiin tilastoihin antaa tukea johtamistyölle. Valtakunnallisen Vati-järjestelmän käyttöönoton myötä myös erilaisten vertailujen tekeminen on jatkossa helpompaa. Vuoden 2018 aikana otettiin käyttöön valtakunnallinen sähköinen LaatuNet-laaturjestelmä. Laaturjestelmä on lakisääteinen vaatimus elintarvikevalvonnalle, sen tarkoituksena on tukea organisaatiota toiminnan ja prosessien jatkuvassa kehittämisessä ja auttaa vastaamaan asiakkaiden laatuodotuksiin. Tavoitteen asettelussa huomioidaan resurssien tehokas käyttö. Asiakaspalaute on tärkeää toiminnan kehittämisen kannalta ja palautteen käsittely ja palautteen johdosta sovitut toimenpiteet toiminnan kehittämiseksi kirjataan ja palautteet viedään tiedoksi lautakunnalle toimintakertomuksen yhteydessä. Suunnitelmallisen valvonnan riittävä ja riskiperusteinen kattavuus ja kohdentaminen antaa riittävän varmuuden ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön määräysten noudattamisesta ja mm. elintarvike turvallisuudesta toimialueella. Yksikkömme vahvuus on suunnitelmalliseen valvontaan painottuva toiminta sekä oman, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman toteuttaminen. Henkilöstöriskit hallitsemiseksi valvontayksiköt ovat solmineet yhteistyösopimuksia erityistehtävien hoidon turvaamiseksi. Vuonna 2020 Liedon kunta kilpailutti elintarvikevalvonnan tarkastuspalvelun 1.1.2021 alkavalle sopimuskaudelle ja käyttämällä ulkopuolista asiantuntijaa meillä on ollut mahdollisuus laajentaa käytössämme olevaa osaamis pohjaa. Vuonna 2021 on

tehty seuraavat sisäiset auditoinnit: 1. Valvontasuunnitelman painopisteet tarkastustyössä 2. Riskinarviointi, ohjeet ja perustelut tarkastusten laatuun liittyen. 3. Laskutus. Auditoinneilla pyritään varmistamaan mm. toimintatapojen yhdenmukaisuus, toiminnanharjoittajien tasapuolinen kohtelu ja menettelytapojen lainmukaisuus. Havaitut puutteet käsitellään aina yhdessä henkilöstön kanssa ja huomioidaan toiminnan kehittämiseksi.

LIEDON KUNTASTRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Liedon vision 2025 mukaan Liedon tulevaisuutta rakennetaan avoimella ja oivaltavalla otteella siten, että kulut pidetään kurissa ja asiat tehdään kerralla kuntoon. Tuloksena on elinvoimainen kunta sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys.

Ympäristöterveyslautakunnan toimialalla strategisten tavoitteiden toteutumista tuetaan seuraavien painopistealueiden ja menestystekijöiden osalta: Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen: yrittäjyyden edistäminen, hyvällä palvelulla on kasvot sekä talouden ja toiminnan kehys. Näiden tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden toteumaa seurataan puolivuositain (ks. taulukko valtuustoon nähden sitovat tavoitteet). Kokonaisuutena voidaan todeta tavoitteiden pääsääntöisesti toteutuneen. Kuntien taloudelliset haasteet on huomioitu ympäristöterveyslautakunnan toiminnassa ja tavoitteena on jatkaa kuntien kannalta suotuisaa kustannuskehitystä toimintoja järkeistämällä, toimintaympäristön muutokset huomioimalla ja vaihtoehtoisia toimintatapoja kokeilemalla. Valvontatyössä on mahdollista hyödyntää ulkopuolista asiantuntijaa ja myös tätä vaihtoehtoa kannattaa hyödyntää silloin, kun se on taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	Ruokahävikin vähentäminen ja ruuan ravitsemuksellisen laadun nostaminen, osallistutaan pilottina ELLAhankkeeseen 1.1.2021-31.7.2023 yhdessä Turun yliopiston Brahea-keskuksen kanssa	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kulut kurissa – ylijäämäinen ja investoinnit mahdollistava talous
Tavoite	Kuntien maksuosuus pienenee (edetään kohti terveysvalvonnan kustannusvastaavuutta) ja toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne €/asukas	
Tavoite	Nostetaan toimitilojen käyttöastetta suunnitelmakaudella, toimitilakustannukset €/vuosi	

Tavoitteet ovat toteutuneet talousarviossa suunnitellun mukaisesti pl. Ella-hanke.

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Ei investointeja. Talousarvion laadintaohjeen mukaisesti investoinnin arvonlisäveroton raja on 10.000 euroa. Sitä pienemmät hankinnat tulevat käyttötalousosaan.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 516	0	1 516	1 429	- 86	-5,70 %
TOIMINTAKULUT	- 1 706	0	- 1 706	- 1 610	95	-5,57 %
TOIMINTAKATE	- 190	0	- 190	- 181	9	-4,60 %

Toimintakate = Valtuustoon nähden sitova erä

Toimintatuotot ja -kulut

Selvitetään poikkeamat +/- 5 %, tai yli 100 000 euroa

Sekä toimintatuotot että -kulut alittuivat reilulla 5 %:lla. Henkilöstökuluissa tuotantotavan muutos oli suurin yksittäinen vaikuttava tekijä, vaikka palveluiden ostoja oli enemmän, kulut laskivat silti kokonaisuudessaan noin 100 t € tilinpäätökseen 2020 verrattuna, mikä on pienellä toimialalla merkittävä summa.

Asiakasmaksutuotot alittivat talousarvion noin 50 t € ollen vuoden 2020 tasolla. Maksutuottokertymän arviointia vaikeuttivat lakimuutokset. Myös matka-, kokous- ja koulutuskuluissa kertyi säästöä koronan vaikutuksesta.

Toimintakate

Toimintakate on Liedon kunnan maksuosuus. Yksittäisen kunnan vuosimaksuosuus riippuu asukasluvusta (20%) ja suoritteiden määrästä (80%). Kaikkien kuntien maksuosuus yhteensä oli 1 168 034 €.

Ympäristöterveyspalvelut

Toimialajohtaja Johanna Mäkinen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Hoidamme kuntien lakisääteiset ympäristöterveydenhuollon tehtävät kuntastrategian edellyttämällä tavalla: tarpeenmukaisesti, kustannustehokkaasti, yritysmuotoisesti ja laadukkaasti.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Kuntien maksuosuus pienenee (edetään kohti terveystalouden kustannusvastaavuutta) ja toiminta hoidetaan kustannuksiltaan vertailukelpoisesti huomioiden eläinlääkintähuollon palvelurakenne €/asukas		
Toimenpide	Nostetaan toimitilojen käyttöastetta suunnitelmakaudella			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
toimitilakustannukset €/vuosi laskevat Kyllä=1 Ei =0		1,0	1,0	1,0
Toimenpide	Resurssi sopeutetaan toimintaympäristön muutoksiin, käytetään ostopalvelua oman työn rinnalla ja tarkistetaan maksutaksa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kuntien kustannukset €/asukas keskimäärin laskevat Kyllä=1 ja Ei =0		1,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Ruokahävikin vähentäminen ja ruuan ravitsemuksellisen laadun nostaminen, osallistutaan pilottina ELLA-hankkeeseen 1.1.2021-31.7.2023 yhdessä Turun yliopiston Brahea-keskuksen kanssa		
Toimenpide	Osallistutaan pilottina ELLA-hankkeeseen yhdessä Turun yliopiston Brahea-keskuksen kanssa. Tavoitteena ruokahävikin pieneminen pilottikohteessa vuonna 2022.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Hanke Toteutuu (1) Ei toteudu (0)		0,0	1,0	0,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Eläinlääkintähuolto €/asukas	8,1	7,6	7,4	97,36%
Terveystalouden €/asukas	5,7	6,1	5,5	90,16%
Eläinlääkäreiden hoitokäynnit	12 540	12 000	11 738	97,81%
Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontakäynnit	453	480	422	87,91%
Terveystalouden tarkastukset ja muut toimenpiteet	1 571	1 340	1 665	124,25%

Terveysvalvonnan osalta kirjauskäytännöt ovat valtakunnallisten tietojärjestelmämuutosten johdosta olleet jatkuvien muutosten alla vuodesta 2019 lähtien. Asukasluku yhteistoiminta-alueella yht. 124 858 asukasta. Kesäasukasta ei ole huomioitu luvuissa. Kustannukset per asukas on laskettu ennen kuin toimintatuotot on vähennetty kuluista.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Talousarvion laadintaohjeen mukaisesti henkilöstömäärän lisäysten tulee perustua suoritteiden kasvulle eikä laadullisille kriteereille. Suunnittelukaudella ennakoitujen eläköitymiset sekä toiminnalliset ja taloudelliset muutokset henkilöryhmittäin tulee huomioida henkilöstösuunnittelussa. Liedon kunnan tavoite on järjestää kustannustehokkaat ja laadukkaat palvelut kuntalaisille. Henkilöstön määrän kasvattamisen sijaan tulee erityisesti tutkia mahdollisuuksia lisätä sähköisiä palveluja sekä nostaa työn tuottavuutta esimerkiksi tietotekniikkaa hyödyntämällä ja toimintoja järkeistämällä.

Määräaikaista ja sijaisia käytetään erityisesti eläinlääkintähuollossa, jossa kunnan päivystysvelvoite ei mahdollista suuria muutoksia henkilöresurssissa. Eläinlääkintähuollossa on myös yksi osa-aikaisen päivystävän kunnaneläinlääkärin vakanssi. Ympäristöterveyslautakunta on vuonna 2020 ja 2021 tehnyt päätökset vapautuneiden vakanssien osalta. Osa vakansseista on täyttämättä koska valvontatehtäviä hoidetaan ostopalveluna. Ympäristöterveyslautakunnan toimialueella on kesäaikaan painottuvaa toimintaa etenkin saaristossa ja mm. uimarantojen vedenlaadun valvontaan liittyen. Kausivaihtelu on huomioidaan sekä palvelun ostossa että tarvittaessa määräaikaisen henkilökunnan rekrytoinnissa.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 516	0	1 516	1 429	- 86	-5,70 %
TOIMINTAKULUT	- 1 706	0	- 1 706	- 1 610	95	-5,57 %
TOIMINTAKATE	- 190	0	- 190	- 181	9	-4,60 %

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Toimialajohtaja Krista Ryödi

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistukset, hyvinvointialueiden perustaminen ja väliaikainen valmistelutoimielin (VATE).

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksessa koko julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi uudistetaan 1.1.2023 mennessä. Uudistuksessa Suomeen perustetaan 21 sote-maakuntaa, joille siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Uudellamaalla sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu poikkeaisi muun maan ratkaisusta siten, että neljän Uudenmaan sote-maakunnan lisäksi Helsingin kaupungilla olisi tehtävien järjestämisvastuu. Lisäksi HUS-maakuntayhtymällä olisi terveydenhuollossa järjestämisvastuu laissa säädettyin ja HUS-järjestämissopimuksessa sovituin osin.

Uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten nousua. Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jäisi kuntien tehtäväksi, mutta edistämistyötä tehtäisiin yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Ympäristöterveydenhuollon tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi hyvinvointialueelle 1.1.2026. Opiskeluhuollon kuraattori- ja koulupsykologitehtävät siirtyvät myös hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet, sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit ja alueen pelastustoimet ovat sopineet väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE). Virallinen toiminta alkoi 7.9.2021. Väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua, käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa ja vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti 1.3.2022. Väliaikainen toimielin valmistelee asioita valtuuston ratkaistavaksi, se voi tehdä sopimuksia ja palkata henkilöstöä määräaikaaisesti, korkeintaan 31.12.2023 asti. Toiminnan suunnittelu pohjautuu sosiaali- ja terveysministeriön laatimaan

tiekarttaan ja siinä tunnistettuihin hankekokonaisuuksiin (1. Hallinto, talous ja tukipalvelut, 2. Johtaminen ja osaaminen, 3. Palveluiden järjestäminen, 4. Yhdyspinnat, 5. ICT, 6. Palo- ja pelastus). Hyvinvointialueen ylin päättävä toimielin on suorilla vaaleilla valittava aluevaltuusto.

Varsinais-Suomessa sote-palveluiden kehittämistä tehdään 27 kunnan, kuntayhtymien, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin, korkeakoulujen, Varsinais-Suomen osaamiskeskuksen ja järjestöjen kanssa yhteistyössä. Rakenneuudistushanke ja Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelma sisältävät monia muita soten kehitysprojekteja.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelman mukaiseen kehittämishankkeeseen valtionavustusta myönnettiin 5,55 miljoonaa euroa ajalle 1.1.2020 – 31.12.2022 sekä SOTE-rakenneuudistusta edistävään alueelliseen kehittämiseen Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirille 9,67 miljoonaa euroa ajalle 2020-2021. Päätöksessä rahoitus on myönnetty osa-alueittain: vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio, johtamisen ja ohjauksen kehittäminen, toimintatapojen ja -prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla ja yhteistyöaluetasoinen tai muu maakuntien yhteinen kehittäminen sekä länsirannikon osaamis- ja tukikeskuksen (OT) pilotti. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelman osahankkeita ovat asiakas- ja palveluohjauksen sekä etäpalveluiden kehittäminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittäminen. Härkätien sosiaali- ja terveyspalveluissa aloitettiin asiakasohjausprojekti, Arkeen voimaa-, unihoitaja- ja Leo-ryhmätoiminta sekä osallistuttiin myös alueelliseen valvontakeskushankkeeseen.

Nykyisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman voimassaoloa jatketaan vuoden 2022 loppuun asti.

STM:n vuosina 2016-2018 rahoittamassa ”KomPASSi” -hankkeessa kehitettiin maakunnallinen, iäkkäiden keskitetty asiakas- ja palveluohjausmalli. Ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjauksen sopimusta jatketaan vuoden 2022 loppuun asti, jotta hyvinvointialueella on käytössä yhteisen palveluohjauksen toimintamalli

Härkätien sosiaali- ja terveyspalvelut toiminta

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintasuunnitelmassa edistetään ja seurataan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä järjestetään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut yhteistoiminta-alueella kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaisesti (sopimus päivitetty vuodelle 2022).

Talousarvion laadinnan lähtökohtana on Liedon kunnan kuntastrategia 2018 - 2025. Liedon strategia 2025 kuvaa kunnan tavoitteet sekä keinot, joilla strategiset tavoitteet saavutetaan. Liedon kunnan tulevaisuudenkuvassa 2025 tavoitellaan *unelmien turvallista pikkukaupunkia*, joka muodostuu *viihtyisästä ja vireästä keskustasta sekä omaleimaisista kylistä*. Liedon tulevaisuutta rakennetaan *avoimella ja oivaltavalla otteella* siten, että *kulut pidetään kurissa* ja asiat tehdään *kerralla kuntoon*. Tuloksena on elinvoimainen kunta sekä hyvinvoiva ja onnellinen asukas ja yrittäjä, jolle luonteenomaisia piirteitä ovat aktiivisuus ja yhteisöllisyys.

Sosiaali- ja terveystalouden toimintasuunnitelmassa edistetään ja seurataan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä järjestetään lakisääteiset sosiaali- ja terveystaloudet yhteistoiminta-alueella kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Tavoitteiden saavuttamiseksi palvelujen tulee olla asiakaslähtöisiä, henkilöstöllä on myönteinen palveluasenne ja arvostava kohtaaminen työyhteisössä sekä asiakastyössä. Sosiaali- ja terveystalouden painopisteet talousarviolle 2021 olivat edelleen palvelujen saavutettavuus ja saatavuus etenkin lääkäri- ja hoitajavastaanoilla sekä kotiin tuotavissa palveluissa, perhekeskuksen toiminnan vakiinnuttaminen ja hyvinvointialueen sote-valmisteluun osallistuminen. Toiminnan keskiössä on ollut myös henkilöstön hyvinvointiin panostaminen.

Kahden vuoden kestävä koronavirusepidemia on vaikuttanut osaltaan siihen, että lakisääteisiä peruspalveluita on pyritty tuottamaan päivä ja viikko kerrallaan, pitkäjänteisempi työskentely ja kehittäminen ei ole onnistunut tavoitteiden mukaisesti. Koronavirusepidemia, lakisääteinen hoitajamitoitus, valtakunnallinen henkilöstön rekrytointiongelmia ovat vaikeuttaneet entisestään henkilöstön saatavuutta sosiaali- ja terveystalouden yksiköissä. Työvoiman vuokrauksen kustannukset ovat arvioitua korkeammat. Lisä- ja ylityö sekä hälytysrahoja on maksettu myös paljon.

Härkätien sairaala-osastolla palveluiden tasoa on jouduttu laskemaan potilaspaikkoja jopa puolet vähempään (15) kesän aikana henkilöstövajauksen vuoksi. Tavoitteen mukainen sairaalapalveluiden rakennemuutos ei onnistunut vuoden 2021 aikana. Sairaalaosaston toimintakate kasvoi yhteensä n. 295 000 € vuosien 2020-2021 aikana. Tästä n. 175 000 € on kustannusten kasvua asiakaspalvelujen ostoissa. Henkilöstökulut ovat kasvaneet 200 000 € vuodesta 2020. Toisaalta toimintatuotot ovat kasvaneet n. 164 000 € vuodesta 2020. Kotisairaalan toiminta ei myöskään toiminut tavoitteiden mukaisesti vuoden 2021 aikana vajaan henkilöstön vuoksi. Vuoden 2021 toiminnan perusteella ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi kotiin tuotavia palveluita pyritään vahvistamaan vuonna 2022.

Infektiovastaanotto on toiminut erillisenä koko vuoden, joka on edellyttänyt jatkuvaa lisähenkilöstöresurssia. Hoitovelkaa on kuitenkin pystytty koko ajan purkamaan eikä merkittävää hoitovelkaa ollut vuoden -21 lopussa. Lääkäreiden vastaanottojonoja purettiin ostamalla yleislääkäripalvelua Mehiläisestä. Kiireettömän lääkäri- ja hoitajavastaanottojen saatavuutta pyrittiin parantamaan uusilla toimintamalleilla vuoden 2021 aikana (jono < 20 arkipäivää), mutta ko. tavoite siirtyi myös seuraavalle vuodelle. Toimintamallien muutos edellyttää kiirevastaanoton ja kiireettömien vastaanottojen kiinteistön tila- ja remonttimuutoksia, joiden toteutus aloitettiin vuoden aikana. Remontin kolmas vaihe toteutetaan vuoden 2022 aikana. Sähköisissä palveluissa käytössä on ollut Oma olo-palvelun sähköinen alusta. Kehityshankkeena vuonna -21 on ollut lasten toimintaterapeutti omana toimintana Fysioterapia-yksikössä.

Kuluneen vuoden aikana lastensuojelussa ja perhepalveluissa on näkynyt lasten- ja nuorten hyvinvoinnin heikentyminen, ja kasvanut palveluntarve. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tarve on myös kasvanut. Perhe- ja sosiaalipalveluiden tulosalueella on noin 500 000 euron talousarvion ylitys palvelutarpeen kasvun vuoksi. Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä lisääntyi n. 20 %, ja sijaishuollon ostopalveluiden kustannukset kasvoivat n. 16,5 %. Vuoden aikana 2021 Liedon kunnan työttömyysprosentti laski 5,5 % (vuonna 2020 9,8%).

Perusterveydenhuollon kustannukset nousivat 35,3 % €/asukas vuoteen 2020 verrattuna. Lääkärin vastaanottokäynnit lisääntyivät vajaa 20 %, ja hoitajien noin 10 %. Suun terveydenhuollon kustannukset nousivat per asiakas 133 % asiakasmäärän vähenemisen vuoksi. Erikoissairaanhoidon siirtoviivemaksuja maksettiin n. 182 000 €, joka osittain johtui oman sairaalaosaston potilaspaiikkojen vähenemisestä. Siirtoviivemaksuja oli myös Koski TI ja Marttilalla enemmän kuin muina vuosina. Aikaisempina vuosina siirtoviivemaksuja ei ole ollut juuri lainkaan.

Hoito- ja hoivapalveluissa toimintatuotot kasvoivat vuoteen 2020 verrattuna 24 %. Toimintatuottoja on kertynyt arvioitua enemmän kotihoidossa ja ympärivuorokautisten palvelujen osalta. Hoito- ja hoivapalveluissa henkilöstökuluja on poikkeuksellisesti arvioitua vähemmän, koska kaikkia avoinna olleita vakansseja ei ole saatu täytettyä.

Asiakasmaksulain uudistusta 1.7.2021 valmisteltiin vuoden eri ajankohtina, ja työntekijät osallistuivat koulutuksiin, mutta lain soveltamisen epäselvyydet teettivät ylimääräisen työn lisäksi ihmetystä ja alhaisempia asiakasmaksutuottoja. Terveystieteiden Lifecare-tietojärjestelmän päivitys ja palvelimen siirto siirtyivät kokonaisuudessaan vuoden 2022 loppuun. Sosiaalipalveluiden asiakastietojärjestelmä Pro

Consonan päivitys palvelutehtäväuudistuksen mukaiseksi OMNI360:ksi eivät toteutuneet toimittajista johtuvista syistä suunnitelmallisesti, joka tuotti myöhästymisen lisäksi lisätyötä henkilöstölle.

MUUTOKSET HENKILÖSTÖN MÄÄRÄSSÄ

Henkilöstön pysyvyyden turvaamisessa ei onnistuttu, johon on vaikuttanut pandemiaan liittyvät etätyösuositukset, kokoontumisrajoitukset, työmäärän lisääntyminen, vaihtuvat esihenkilöt sekä irtisanoutumiset, sairauslomat, äkilliset poissaolot koronan vuoksi ja avoimet vakanssit. Erityisesti lähihoitajien, sairaanhoitajien ja sosiaalityöntekijöiden rekrytointin vaikeus on näkynyt suoran lakisääteisten palveluiden tuottamisessa. Henkilöstön rekrytointivaikeudet ovat ajaneet toimintaa siihen, että sijaisia on jouduttu hankkimaan henkilöstövuokrausyrityksistä sekä teettämään ylitöitä vakituisella henkilökunnalla. Sarastian rekrytointipalvelu aloitettiin elokuussa sosiaali- ja terveystyöpalveluiden yksiköissä alle 3 kk:n sijaisuuksissa.

Vuoden 2021 lopussa vakituisia työntekijöitä oli 315, määräaikaisia 45 ja sijaisia 49, oppisopimusopiskelijoita 7 eli yhteensä 416 työntekijää.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Härkätien sosiaali- ja terveystyöpalveluissa sisäistä valvontaa ja siihen liittyvää riskienhallintaa toteutetaan SHQS-laatuohjelman mukaisesti. SHQS-laatuohjelma on sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioiden käyttöön tarkoitettu johtamista ja prosessien jatkuvaa kehittämistä tukeva laatujohtamisen työkalu. Sosiaali- ja terveystyöpalveluiden toimintaan liittyvä auditointi toteutetaan kerran vuodessa ulkoisten auditointien toimesta.

Härkätien sosiaali- ja terveystyöpalveluissa toteutetaan 26.-27.1. ja 1. – 3.3.2022 ylläpitoauditointi. Tarvittaessa ulkoiset auditointijat antavat organisaatiolle lisänäyttöpöytätyöjä tai kehittämissuosituksia, joiden toteutumista seurataan.

Laaduntunnustuksen uusinta auditointia varten vuoden 2021 sisäisissä auditoinneissa käytiin yksiköiden osalta läpi koko kriteeristö; 1. Johtaminen, 2. Voimavarojen hallinta, 3. Prosessien hallinta. Laatueroja seurataan säännöllisesti toimintayksiköissä sekä laadunhallinnan ohjausryhmässä, jossa painotetaan juurisyy-selvittelyn tärkeyttä.

Jatkuvaa seurantaan toteutetaan henkilöstön tekemien HaiPro (läheltä piti –tilanteet, haattatapahtumat, asiakasturvallisuus- ja työturvallisuus) ilmoitusten avulla. Korjaavista toimenpiteistä sovitaan yksikkötasolla, ja tarvittaessa muutetaan prosesseja. Tehdyistä HaiPro ilmoituksista laaditaan vuosittain yhteenvetoraportit SOTE-jorylle.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	Asiakastyytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.	
Tavoite	Hyvinvoiva lietolainen-väestön sairauksien esiintyvyys ja niiden estäminen.	
Tavoite	Lietolainen saa kiireetöntä terveystalveta kohtuuajassa.	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys
Tavoite	Henkilöstön sijaisten ja erilliskorvausten määrän hillintä ja pitkien sairauslomien ehkäisy.	
Tavoite	Palveluiden kustannusten hillintä, palveluohjauksen tehostaminen.	
Tavoite	Toiminnan ja talouden systemaattisen seurannan ja analysoinnin parantaminen (+tiedolla johtaminen).	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
Tavoite	Perhekeskustoiminnan vakiinnuttaminen ennaltaehkäisevään ja moniammatilliseen verkostotyöhön.	
Tavoite	Sähköisten ja etäpalveluiden käytön lisääminen.	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Investointien osalta pääterveysaseman peruskorjaus/tilamuutokset jatkuivat vaiheella 2.

Irtaimistoinvestointeja olivat muun muassa pääterveysaseman vastaanottohuoneiden ja odotustilan kalusteet, suun terveydenhuollon hammashoitokoneen uusinta, hoito- ja hoivapalvelujen hoivasängyt ja nostotuet. Lisäksi kotihoidon työhuoneet kalustettiin. Irtaimistohankinnat tehtiin leasing-rahoituksella.

Pro Consona asiakastietojärjestelmän muutos OMNI360 sosiaalipalveluiden ja migraation vaihe 1 ja 2. toteutuivat. ICT-hankinta tehtiin leasing-rahoituksella.

Lifecare potilaskertomussovelluksen uuden version hankinta siirtyi vuodelle 2022.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	8 437	0	8 437	12 005	3 568	42,29 %
TOIMINTAKULUT	- 67 983	- 700	- 68 683	- 72 349	- 3 667	5,34 %
TOIMINTAKATE	- 59 546	- 700	- 60 246	- 60 344	- 98	0,16 %

Toimintatulot

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi ajalta 1.1.-31.8.2021 valtionavustusta noin 2,39 milj. euroa Covid-19 pandemiasta aiheutuviin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi myyntituottoja ja sosiaalihuollon maksuja on kertynyt arvoitua enemmän. 1.7.2021 voimaan tullut asiakasmaksulaki uudistus on osaltaan vaikuttanut toimintatuottojen kertymään. Terveyspalveluissa maksutuotot laskivat hoitajakäyntien tultua maksuttomiksi. Sosiaalipalveluissa kunta laskuttaa asiakasta palveluntuottajien sijaan ja maksutuottoja kertyy enemmän.

Toimintakulut

Covid-19 pandemia aiheutti edelleen paljon haasteita sosiaali- ja terveyspalvelujen toiminnassa. Avoterveydenhuollon toimintakulut ovat arvioitua korkeammat, sillä lisäkustannuksia on muodostunut Covid-19 pandemiasta johtuen (rokotukset, testaukset, jäljitystyö).

Erikoissairaanhoidon palvelujen käyttö kasvoi. Erikoissairaanhoidon kustannukset kasvoivat 12,7 % (n. 2,8 milj.) verrattuna vuoteen 2020 ja kustannukset ylittivät kuntaviuhkassa tasaerälaskutuksen määrän 13,1 %. Erikoissairaanhoidossa Covid-19 pandemian vuoksi kustannukset ovat arvoitua korkeammat, mutta myös muut syyt ovat vaikuttaneet kustannusten kasvuun. Somaattisia hoitojaksoja on ollut arvioitua enemmän. Muun muassa neonatologian, neurokirurgian, kardiologian, gastroenterologian, syöpätautien ja lastentautien hoidon kustannukset ovat nousseet infektiosairauksien ja keuhkosairauksien (Covid-19) lisäksi. Ensihoidon ja päivystyksen kustannukset ovat myös nousseet. Myös osastohoidon siirtoviivekustannukset kasvoivat.

Erityisesti hoito- ja hoivapalveluissa työvoiman saatavuus ongelmat ovat johtaneet henkilöstön ylitöihin ja hälytysrahojen suureen käyttöön. Työvoiman vuokrauskustannukset kasvoivat huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tulosalueella on määrärahan ylityksiä palvelutarpeen kasvun vuoksi. Talousarvio on ylittynyt lasten- ja perheiden palveluiden vastuualueella lastensuojelun tulosyksikössä, vammaispalveluiden vastuualueella ja kehitysvammaisten palveluiden vastuualueella.

Toimintakate

Kts. edellä.

SOTE hallinto

Toimialajohtaja Krista Ryödi

Controller Kirsi Koski-Pärnä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Sosiaali- ja terveystalouden hallinto vastaa laadukkaista, joustavista sekä monipuolisista hallinnon ja talouden tukipalvelutehtävistä. Hallinto järjestää toimialan keskitetysti hoidettavat hallinto-, suunnittelu-, talous-, laskutus-, maksatus- ja sisäisten palvelujen tehtävät. Hallinto valmistelee sosiaali- ja terveystalouden kokoukset, vastaa täytäntöönpanosta ja tiedottamisesta sekä toiminnan laillisuudesta

Liedon kunnan sosiaali- ja terveystaloutta kilpailutti vuoden 2021 aikana kotiin kuljetettavien aterioiden kuljetukset, tekstiilipalvelut (työvaatteet, linavaatteet ja potilasvaatteet) ja erikoisairaanhoidon palvelut.

Sosiaali- ja terveystalouden keskeiset prosessit ja niihin liittyvät ohjeet on kuvattu IMS-järjestelmään. SHQS laaduntunnustus on myönnetty 13.6.2019 ja se on voimassa 12.6.2022 asti.

Sote-hallinnossa on vakituisia vakansseja 9 ja määräaikaisia 2. Hankinta- ja laatujohtajan virka muutettiin hoito- ja hoivapalvelujohtajan viraksi 1.4.2021 alkaen.

1.7.2021 voimaan tulleen asiakasmaksulaki uudistuksen valmistelevat työt veivät paljon työaikaa henkilöstöltä vuonna 2021.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Asiakastyytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.		
Toimenpide	Palveluprosessien kehittäminen jatkuvan laadun parantamisen menetelmää hyödyntäen. Tilanne 12/2021: Prosessikuvausten avaamista on jatkettu ja niitä on myös päivitetty, mutta kuvaukset ja päivittäminen ovat vielä osittain kesken.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Laaduntunnustuksen ylläpitäminen 0=ei, 1=kyllä		1,0	1,0	1,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021

Pääpalveluprosessit kuvattu ja päivitetty IMS-järjestelmään. Prosessien saattaminen loppuun organisaatiomuutoksen jälkeen. 0=ei, 1=kyllä		0,0	1,0	0,0
Lautakunnan tavoite		Toiminnan ja talouden systemaattisen seurannan ja analysoinnin parantaminen (+tiedolla johtaminen).		
Toimenpide	Esimiesten talouden suunnittelun ja seurannan kehittäminen. Tilanne 12/2021: Esimiehille on järjestetty talouskoulutusta mm. UNIT4-talousohjelman käytöstä ja talouden seurantaan liittyvistä asioista. Esimiehiä on myös osallistettu talouden suunnitteluun.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Talouden seuranta ja suunnittelu parantunut 0=ei, 1=kyllä		0,0	1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Sosiaalipalveluiden kustannukset €/asukas	1 071	1 273	1 274	100,07%
Perusterveydenhuollon kustannukset €/asukas	540	550	744	135,27%
Erikoissairaanhoidon kustannus €/asukas (Lieto)	1 121	1 140	1 244	109,12%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sote-hallinnossa on vakituisia työntekijöitä 8 ja määräaikaista 3. Yksi asiakaspalvelusihteerin tehtävä on täytetty määräaikaista siksi aikaa, että vakituinen tehtävä saadaan täytettyä.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	151	0	151	152	1	0,64 %
TOIMINTAKULUT	- 803	0	- 803	- 674	129	-16,09 %
TOIMINTAKATE	- 652	0	- 652	- 522	130	-19,97 %

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Toimintamenot

Toimintakulut ovat jääneet alle arvion. Muun muassa palvelujen ostoja on tehty vähemmän kuin oli arvioitu.

Toimintakate

Kts. edellä.

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalvelujohtaja Paula Laukamo

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Perhe- ja sosiaalipalvelut järjestävät lakisääteisiä sosiaalipalveluita, jotka tukevat yksilöiden ja perheiden itsenäistä suoriutumista, osallisuutta ja turvallisuutta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Sosiaalipalveluiden asiakkaille pyritään luomaan riittävät palvelu- ja tukiverkostot ensisijaisesti kunnan omina palveluina. Palvelut järjestetään yhteistyössä muiden tulosalueiden, hallintokuntien, järjestöjen ja yksityisten palveluntuottajien kanssa. Perhe- ja sosiaalipalveluiden asiakkaina on kaikenikäisiä kuntalaisia. Asiakasryhmät tulevat mm. aikuissosiaalityöstä, työllistämispalveluista, perhekeskuksesta, vammaispalveluista, terveyskeskussosiaalityöstä, lastensuojelusta, mielenterveys- ja päihdetyöstä, sosiaalihuollon asiakkaista, kotouttamisesta, perhepalveluista ja kehitysvammaisista.

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tulosalueella koronaviruspandemia on näkynyt palvelutarpeen kasvuna, jonka taloudellinen ennakoiminen on ollut haastavaa. Erityisesti lastensuojelussa ja perhepalveluissa on näkynyt lasten- ja nuorten hyvinvoinnin heikentyminen. Sosiaalipalvelut on kuitenkin pystytty turvaamaan koronaviruspandemiasta, kasvaneesta palvelutarpeesta ja työntekijävajeesta huolimatta. Perhe- ja sosiaalipalveluiden arvot positiivisuus, yhteisöllisyys, henkilöstön pysyvyyden turvaaminen ovat kärsineet etätyösuosituksesta ja työmäärän lisääntymisestä. Tavoitteiden toteutumiseen ovat vaikuttaneet voimassaolleet pandemiaan liittyvät rajoitukset, erityisesti etätyösuositus ja kokoontumisrajoitukset sekä työntekijävaje.

Perhe- ja sosiaalipalveluihin palkattiin kolme (lastensuojelu, perhepalvelut ja mielenterveys- ja päihdeyksikkö) määräraikaista sosiaaliohjaajaa. Sosiaalityöntekijöiden poikkeuksellisen suuri vaihtuvuus ja rekrytointiongelmat sekä Mäntykodin hoitajien ja sairaanhoitajan vakanssien täyttämisen vaikeudet tuottivat haasteita toiminnan järjestämiseen ja vaikuttivat työhyvinvointiin. Sijaisten saamiseksi Mäntykodissa on käytetty Sarastian rekrytointipalvelua.

Koko tulosalueen yhteisinä tavoitteina ovat riskiprosessien kartoittaminen ja uudelleen järjesteleminen, arkistointi, Kantaan valmentautuminen ja dokumentoinnin kehittäminen. Prosesseja on tarkennettu IMS-ohjelmaan ja työ jatkuu yksiköissä jatkuvana kehittämistyönä. Työnohjaukset on järjestetty perhe- ja sosiaalipalveluiden vastuualueiden tiimeille. Kehittämispäivät on pidetty yksiköissä, mutta suunniteltua perhe- ja sosiaalipalveluiden yhteistä kehittämispäivää ei pystytty koronaviruspandemian vuoksi pitämään. Pro Consonan päivitys palvelutehtäväuudistuksen mukaiseksi OMNI360 viivästyi toimittajasta johtuvista

syistä ja toteutuessaan syksyllä hidasti tilapäisesti kirjaamista ja teetti ylimääräistä työtä. Asiakasmaksulain uudistusta koskevaa laskutuksen toimeenpanoa jatkettiin.

Kansa koulu III-hankkeen kirjaamiskouluttajia koulutettiin, mutta yksiköiden koulutus siirtyi pandemiasta ja henkilöstöresurssista johtuen alkuvuoteen 2022. Perhe- ja sosiaalipalveluiden työntekijöitä osallistui alkuvuonna THL:n Barnahus-hankkeen Tue lasta-koulutuksiin. Hoivaa- ja leiki-koulutusta on jalkautettu perhepalveluissa. Arkistointipäivä toteutui ja dokumentoinnin kehittämiseksi perhe- ja sosiaalipalveluissa halukkaat sosiaalityöntekijät saivat käyttöönsä sanelu-ohjelman. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on laadittu kunnassa ja se ohjaa perhekeskuksen toimintaa. Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma on valmistunut lausuntokierrokselle. Hyvinvointialueen valmisteluihin on osallistuttu osallistumalla erilaisiin rakenneuudistus ja tulevaisuuden sote-keskus hankkeisiin ja niihin liittyviin koulutuksiin. Johtava sosiaalityöntekijä on vaihtunut 1/2021 ja uudelleen 7/2021 (kuten myös vuosina 2019 ja 2020).

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Asiakastyytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.		
Toimenpide	Prosessikuvausten auki kirjaaminen ja selkeyttäminen. Tilanne 12/2021: prosessikuvausten avaamista on jatkettu ja pääprosessit ovat kuvattuna. Prosesseja kehitetään jatkuvasti.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Laaduntunnustuksen ylläpitäminen 0=ei, 1=kyllä		1,0	1,0	1,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Pääpalveluprosessit kuvattu ja päivitetty IMS-järjestelmään. Prosessien saattaminen loppuun. 0=ei, 1=kyllä		1,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Perhekeskustoiminnan vakiinnuttaminen ennaltaehkäisevään ja moniammatilliseen verkostotyöhön.		
Toimenpide	Hyödynnetään perhekeskustoiminnassa eri yksiköiden työntekijöiden erityisosaamista ja arvioidaan sen onnistumista sekä käytänteiden vakiintumista säännöllisesti. Tilanne 12/2021: Erityisosaamista hyödynnetään perhekeskuksen yhteistyössä. Perhekeskustapahtumia ei ole voitu järjestää koronaviruspandemian vuoksi. Verkostoja/moniammatillisia yhteistyöryhmiä on järjestetty etänä. Perhekeskuksen ohjausryhmä on kokoontunut säännöllisesti.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Perhekeskustapahtumia, kokoontumisia ja verkostoja järjestetty vuoden aikana /lkm. 0=ei, 1=kyllä		1,0	1,0	0,0
Lautakunnan tavoite		Toiminnan ja talouden systemaattisen seurannan ja analysoinnin parantaminen (+tiedolla johtaminen).		

Toimenpide	Voimassaolevien palvelutarpeen arviointien ja asiakassuunnitelmien määrää seurataan. Tilanne 12/2021: Seuranta toteutuu, kirjattujen asiakassuunnitelmien määrä on kasvanut.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Seuranta toteutuu 0=ei, 1=kyllä	0,0	1,0	1,0
Toimenpide	Yksiköissä on otettu käyttöön päivittäisjohtamisen taulut, joissa seurataan kuukausittain toimintaa ja taloutta. Tilanne 12/2021: Taulut on otettu käyttöön lähes kaikissa yksiköissä, taulujen käytön vakiinnuttaminen ja toimintakäytäntöjen luominen on hidastunut mm. pandemiasta johtuvien etätyösuositusten vuoksi. Toimintaa ja taloutta seurataan kuukausittain tiimeissä.		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Taulut on otettu käyttöön 0=ei, 1=kyllä	1,0	2,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Työttömyys%	9,8	8,5	5,5	64,70%
Vammaispalveluasiakkaiden määrä (sis. kehitysvammaiset)	413	395	417	105,56%
Vammaispalveluiden kustannukset €/asiakas	16 644	17 978	17 379	96,66%
Kehitysvammaisten asiakkaiden määrä	100	98	100	102,04%
Kehitysvammaispalveluiden kustannus €/asiakas	42 676	44 527	45 305	101,74%
Kehitysvammaisia laitoshoidossa	4	1,5	3	200,00%
Kehitysvammaisten laitoshuolto €/asiakas	228 175	300 078	215 995	71,97%
Avohuollon tukitoimien piirissä olevat lapset	111	90	106	117,77%
Avohuollon tukitoimien kustannus €/asiakas	5 007	5 235	5 182	98,98%
Sijaishuollossa olevien lasten määrä	10	10	10	100,00%
Sijaishuollon kustannus €/asiakas	60 432	88 122	102 631	116,46%
Perhekeskus €/asukas	48	8	6	75,00%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Lastensuojelun psykologin toimi vakinaistettiin vuoden 2021 alussa.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	879	0	879	988	109	12,44 %
TOIMINTAKULUT	- 12 564	0	- 12 564	- 13 198	- 634	5,05 %
TOIMINTAKATE	- 11 685	0	- 11 685	- 12 211	- 525	4,49 %

Toimintatulot

Toimintatulot ovat arvioitua suuremmat. Tämä selittyy osittain 1.7.2021 voimaan tulleella asiakasmaksulain uudistuksella, jonka myötä kunta laskuttaa asiakkailta sellaisia kuluja, jotka palveluntuottaja on aiemmin laskuttanut.

Toimintakulut

Perhe- ja sosiaalipalveluiden tulosalueella on noin 500 000 euron talousarvion ylitys palvelutarpeen kasvun vuoksi. Talousarvio on ylittynyt lasten- ja perheiden palveluiden vastuualueella lastensuojelun tulosityksikössä 343 000 euroa, vammaispalveluiden vastuualueella 87 000 euroa ja kehitysvammaisten palveluiden vastuualueella 78 000 euroa. Ylityksiä on avo-, sijais-, ja jälkihuollossa, lapsiperheiden tukisuhdetoiminnassa ja kotipalvelussa, vammaisten palveluasumisessa, vammaisten ja kehitysvammaisten omaishoidossa, kehitysvammaisten laitoshoidossa ja päihdehuollon laitoshoidossa.

Toimintakate

Kts. edellä

Hoito- ja hoivapalvelut

Vt. Hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Pia Järvenpää

Toimialajohtaja Krista Ryödi

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Hoito- ja hoivapalveluiden ensisijaisena tavoitteena on turvata ikääntyneille asiakkaille kotona asuminen niin pitkään kuin mahdollista järjestämällä kotiin palvelut, tarvittava hoito ja kuntoutus. Ikäihmisten palveluiden eli hoivapalveluiden kehittäminen aloitettiin vanhuspalveluiden toimintojen pohjalta vuoden 2020 lopulla, ja kehittämistä on jatkettu vuoden 2021 pandemian aikana. Hoivapalveluiden kehittämisen tavoitteena on laadukkaiden palveluiden turvaaminen ikäihmisille, henkilöstön työhyvinvoinnin vahvistaminen ja itseohjautuvuuden lisääminen sekä talouden tervehdyttäminen. Kehittäminen lähti ensisijaisesti toimialan itsensä johtamana ja organisoimana, jolloin tavoitteena oli saada aikaan kestäviä ja pysyviä muutoksia. Kehitystyö sisälsi palveluluokkien ja palveluiden kriteerien tarkentamista, palveluohjauksen tehostamista ja palveluohjausprosessien auki kirjaamista, palvelusetelien käyttämisen perusteiden tarkentamista sekä perustehtävien selkeyttämistä koko toimialalla hoito- ja hoivapalveluissa. Kotihoidon tiimien itseohjautuvuutta lisättiin ja työskentelyä tehostettiin selkeän struktuurin avulla. Työskentelyn tueksi ja onnistumiseksi tehtiin yhteistyötä työsuojelun edustajien, luottamusmiesten ja työterveyden kanssa. Kotiutustoiminnan sujuvoittamisen ja tehostamista varten tullaan perustamaan uusi kotiuttamishoitajan vakanssi 2022 yhteistyössä Härkätien sairaalaosaston, kotisairaaloiminnan, palveluohjauksen ja kotihoidon tiimien välille.

Riittävän ja osaavan hoitohenkilökunnan saanti, sijaispula, hoitajamitoitus (välillinen ja välitön työ) olivat vuoden suurin haaste Covid-19 pandemian aikana. Tilanteet ovat valtakunnallisia ja globaaleja, joten ne eivät yksinään kosketa Liedon kunnan hoito- ja hoivapalveluita, mutta vaikeuttavat niiden toimintaa ja palvelumuotoja. Tilanteita pyrittiin käsittelemään aina yksikkö ja tilanne kerrallaan vastaamalla annettuihin toimintaohjeisiin sekä käyttämällä yksityisiä rekrytointipalveluja.

Keskeisempiä hankkeita ja muutoksia olivat vuodelle 2021 Maununtuvan siirtymiset kotihoidon tuettuun asumiseen, Tarvasjoen hyvinvointikeskuksen rakennemuutos ja Peltolan yksikön käynnistyminen. Ikäneuvolan työn jakaantuminen, Liedon Ikäyställisen- toimintasuunnitelman ja kotiuttamiskoordinaattorin käynnistäminen. Hankkeet ja kehittämissuunnitelmat jatkuvat vuodelle 2022.

Kotihoidon tehostamistoimenpiteinä työstettiin uudet kotihoidon ja omaishoidon myöntämisperusteet, jotka käsiteltiin vuoden 2020 lopulla. Kotihoidossa on jatkettu koneellista annosjakelua sekä selvitetty lääkerobotin hyötyjä ja etäyhteyden pitoa sekä asiakkaan terveystarkkailua vuodesensorilla. Kotihoidossa on

otettu käyttöön myös sähköinen ovenavaus. Predicell/Gillie tekoäly- palvelimen kanssa tehtiin sopimus vuoden 2021 lopussa, ja sen käyttö on tarkoitus aloittaa 2022 hoitajavetoisesti kotihoidossa.

Tehostetun palveluasumisen yksiköiden yhteydessä pyritään panostamaan kevyemmän tuen palveluita. Ruskan kuntoutuskoti toimii välimuotoisena kuntoutuspalveluna. Vuoden aikana tavoiteltiin toiminnan muutosta, jossa Valmankartanon ryhmäkoti, tukiasunnot sekä Maununtuvan tukiasunnot olisivat ryhmäkoteja, joiden tavoitteena on kuntoutukseen panostaminen verrattuna pysyvään asumiseen. Kotona asuville ikäihmisille pyritään lisäämään kevyttä hoivaa ja kuntoutusta. Ko. olevat asumismuodot pysyivät toiminnaltaan samankaltaisina. Vuoden 2021 lopussa Hyvinvointikeskuksen Peltolassa aloitettiin toiminta lokakuussa, joka tukee lyhytaikaisasumista ja kriisipaikkojen keskittämistä. Peltolan toiminta viivästyi henkilöstövajauksen vuoksi. Peltolan lyhytaikaisyksikön perustaminen lisäsivät kustannuksia. Kotihoidon palvelusetelien ja asiakaspalvelujen ostojen kustannukset ovat jääneet arvoitua alhaisemmiksi.

SAP-työn uudistaminen ei onnistunut kuluneen vuoden aikana suunnitelmallisesti pandemian vuoksi. Sairaalapalveluissa jatketaan edelleen moniammatillista saattohoidon kehittämistä.

Haittatapahtumailmoituksia oli vuoden aikana huomattavasti enemmän verrattuna muihin vuosiin.

Geriatrinen poliklinikan tavoitteena on toteuttaa edelleen geriatrisen arviointiyksikön tekemien iäkkäiden ihmisten laajempien tilanteen selvitysten lisäksi enemmän konsultoivia palveluita terveyskeskuksen sisällä laatien mm. kuntoutussuunnitelmia, ajokyvyn arviointeja, lääkitysarviointeja ja sisäisillä koulutuksilla.

Hoito- ja hoivapalvelupäällikön virkaa on toimittanut 2021 vuoden aikana toimialajohtaja Krista Ryödi tammi-huhtikuun, hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Sari Maajuuri huhti-joulukuun ja vuoden alusta 2022 vt. hoito- ja hoivapalvelupäällikkö Pia Järvenpää.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Asiakastyytyväisyyden parantaminen palveluprosesseja selkeyttämällä jatkuvan laadun parantamisen menetelmää käyttäen sekä asiakaspalautteita hyödyntäen.		
Toimenpide	Asiakastyytyväisyyden parantaminen asiakas- ja työprosesseja selkeyttämällä ja asiakaspalautteita hyödyntämällä.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Asiakastyytyväisyyskyselyssä asiakastyytyväisyys on >4 0= ei 1= kyllä		0,0	1,0	1,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021

Hai Pro-ilmoitusten sisällön hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä. Hai Pro ilmoituksia alle 1000/ vuosi 0= ei 1= kyllä		0,0	1,0	0,0
Toimenpide	Palveluille laaditaan myöntämisperusteet			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kaikilla hoito- ja hoivapalveluiden sosiaalipalveluilla on myöntämisperusteet. 0= ei 1= kyllä		0,0	1,0	0,0
Lautakunnan tavoite	Henkilöstön sijaisten ja erilliskorvausten määrän hillintä ja pitkien sairauslomien ehkäisy.			
Toimenpide	Henkilöstön sijaiskulujen ja erilliskorvausten määrän hillintä sekä sairauspoissaolojen seuranta			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Sairauspoissaolot kotihoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa < 20. 0= ei 1= kyllä		0,0	1,0	0,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Erilliskorvaukset, ylityö- ja hälytysrahat vähenevät, kun työtehtävät ovat selkeät. Lähtöarvo 12/2019 1 231 771 €. Erilliskorvaukset < 1 200 000 € / vuosi. 0=ei 1= kyllä		0,0	1,0	0,0
Lautakunnan tavoite	Palveluiden kustannusten hillintä, palveluohjauksen tehostaminen.			
Toimenpide	Lyhytaikaishoitajaksojen ja kotiin tuotavien palveluiden kasvu sekä pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen väheneminen välimuotoista asumispalvelua lisäämällä. Geriatriinen poliklinikka lähtee 100% käyntiin.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Välimuotoisen asumispalveluiden palvelusetelien päätösmäärä 40. 0=ei, 1=kyllä		0,0	1,0	0,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Omien tepayksiköiden ja lyhytaikaishoitojen täyttöaste. Täyttöaste 95%. 0=ei, 1=kyllä.		1,0	1,0	1,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kotihoidon asiakkaiden määrä ja asiakkaiden prosenttiosuus tietyn ikäisestä väestöstä, esim yli 75- vuotiaiden määrästä suhteessa kotihoidon asiakkaisiin. 0=ei, 1=kyllä 17%, tavoite 15%.		0,0	1,0	1,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Osaston hoitajakson pituus korkeintaan 10 vrk. 0=ei, 1=kyllä		1,0	1,0	0,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
10512 hoitopäivän määrä/vuosi, hinta 298 € vrk. 10512 hoitopäivän määrä/vuosi, hinta alle 300 € vrk.		1,0	1,0	0,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021

Geriatrisen poliklinikan suoritteet ovat suurempia kuin vuonna 2020.	1,0	1,0	1,0
--	-----	-----	-----

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Tepa € / hpv (oma tuotanto ei sis ostop. eikä palvelusetelit)	118	127	141	111,02%
KH € / käynti	27,2	31,6	29,9	94,62%
Ennakoivat € / 75 v+	632	323	595	184,21%
Jonotusaika tehostettuun palveluasumiseen, kk	0,3	3	0,8	26,66%
Kotihoidon peittävyys % (säännöllinen 75 +)	13,38	15	12,74	84,93%
Kotihoidon välitön työaika, h	40 940	40 000	35 511	88,77%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Vanhuspalveluiden lakimuutos edellytti v.2021 neljän hoitajan vakanssin lisäystä, joista 3 on tehostettuun palveluasumiseen ja 1 Ruskan kuntouttavaan lyhytaikaishoidon yksikköön. Vanhusten kotiin tuotavissa palveluissa on huomioitu 4 avointa vakanssia, jotka ovat siirtyneet osasto 2:lta. Vakanssien turvin on voitu lisätä palveluohjausta, ja purkaa asiakasjonoja. Kuntouttavien palveluiden lisääminen kotihoidon lisääntyvään palvelutarpeeseen ei vuoden aikana onnistunut työntekijävajauksen vuoksi. Toimintasuunnitelmasta pidetään kiinni vuonna 2022.

Kotiin tuotavissa palveluissa on 50,6 vakanssia.(1 vastaava sh,1 vastaava th, 8 sh,40 hoitajaa,0,6 hoitoapulainen). Hoito- ja hoivapäällikkö toimii yhtenä kotihoidon vastuuhenkilönä. Avopalveluita tuottavassa yksikössä on 24,4 vakanssia.Avopalveluiden esimies, Palveluohjaus:1 geronomi, 1 sosionomi,1 sosiaaliohjaaja,1 SAP-koordinaattori/th,(+1 kotihoidon sh + 1 määräaikainen geronomi ei ole laskettu vakansseihin). Kuntoutuskoti:6 hoitajaa.Päivätoiminta:3 päivätoiminnanohjaajaa(1 sosionomi,1 toimintaterapeutti,1 lh), Omaishoito:3 lh, 0,4 hoitoapulainen.Peltola:4 hoitajaa,Kotikuntoutus:1 ft,1 toimintaterapeutti,1 hoitaja. Yksiköistä vastaa avopalveluiden esimies.

Ympäri vuorokautisissa palveluissa 66 vakanssia:Valmakoti:18 hoitajaa,1 sh,1vastaava sh. Amandakoti: 12 hoitajaa,1 vastaava sh. Teijuntupa:10 hoitajaa,1 vastaava sh. HVK:18 hoitajaa,1 hyvinvointiavustaja,1 sh, 1

vastaava sh.Yksiköistä vastaa asumispalveluiden esimies. Täyttämättömiä vakansseja 31.12.2021:1 hoitaja HVK ja 1 varahoitaja tehostettu palveluasuminen (Teijuntuvan vakanssi).

Sairaalapalveluissa on 43 vakanssia+3 lääkäriä. Osastolla 32 työntekijää.(23 hoitajaa, 4 laitoshuoltajaa, 2 ft, 0,5 toimintaterapeutti, osastosihteeri, apulaisos.hoitaja, os.hoitaja). Geriatrisella pkl on 5 työntekijää. (sh, 0,5 toimintaterapeutti, ft, muistihoitaja, muistikoordinaattori). Ylihoitaja vastaa hoitotyön kehittämisprosesseista, jonka vuoksi virka on poikkihallinnollinen.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	3 672	0	3 672	4 554	882	24,02 %
TOIMINTAKULUT	- 18 222	0	- 18 222	- 18 217	6	-0,03 %
TOIMINTAKATE	- 14 550	0	- 14 550	- 13 663	888	-6,10 %

Toimintatulot

Toimintatuotoissa näkyy valtion avustuksena rintamaveteraanien palvelujen tuottamiseen kuluvat kustannukset. Toimintatuottoja on kertynyt arvioitua enemmän sekä kotihoidossa että ympärivuorokautisten palvelujen osalta. Sekä myynti- että maksutuottoja on kertynyt arvioitua enemmän.

Toimintakulut

Henkilöstökuluja on arvioitua vähemmän, sillä hoito- ja hoivapalveluissa kaikkia avoinna olleita vakansseja ei ole saatu täytettyä. Henkilöstön rekrytointivaikeudet ovat ajaneet toimintaa siihen, että sijaisia on jouduttu hankkimaan henkilöstövuokraus yrityksistä sekä teettämään ylitöitä vakituisella henkilökunnalla. Työvoiman vuokrauksen kustannukset ovat arvioitua korkeammat. Hälytysrahoja on maksettu myös paljon.

Alla ovat palveluyksiköt eritellen.

Ennakoivat ja kuntouttavat palvelut:

Palveluissa palveluohjaukseen satsaaminen ja Peltolan perustaminen ovat lisänneet kustannuksia.

Palveluohjaukseen palkattiin määräaikainen työntekijä, jotta pysytään lakisääteisissä määräajoissa. Tämä on lisännyt henkilöstökuluja. Peltolan lyhytaikaishoidon yksikön toiminta aloittaminen lokakuussa on lisännyt sekä henkilöstöä, että kalusto ja materiaalikustannuksia.

Ympäri vuorokautiset palvelut:

Työvoiman vuokraus: yhteistyö Sarastian kanssa alkoi elokuussa ja sijaiset äkillisiin poissaoloihin hankitaan ensisijaisesti Sarastian kautta. Äkillisiä poissaoloja on paljon koronan vuoksi. Rekrytointivaikeudet vakituisiin toimiin aiheuttaa sen, että käytetään paljon sijaistyövoimaa. Pyykkikustannukset nousseet infektiopyykin lisääntymisen vuoksi.

Ikäihmisten ympärivuorokautisten palveluiden toimintatuotot ovat toteutunut pääsääntöisesti talousarvion mukaisesti. Valmakodin ja Tarvasjoen hyvinvointikeskuksen (HVK) toimintatuotot ovat ennakoitua korkeammat. Toisaalta Amandakodin intervallien ja HVK intervallien toimintatuotot ovat laskeneet palvelurakenteen muutoksen myötä. Amandakodin lyhytaikaisasiakkaat siirtyivät Peltolan osastolle elokuussa, kuten myös osa HVK:n lyhytaikaisasiakkaista.

Sairaalapalvelut:

Terveydenhuollon palveluita on jouduttu ostamaan asukkaille muilta toimijoilta ja siirtoviiveitä syntynyt. Myös henkilöstön palkat ja palkkiot ovat ylittyneet mm. korkeiden sijaiskulujen ja erilliskorvausten vuoksi.

Kotiin tuotavat palvelut:

Kotiin tuotavissa palveluissa henkilöstökulut ovat olleet arvioitua pienemmät. Osaa vakansseista ei ole saatu täytettyä. Kotihoidon yksikössä henkilöstön rekrytointivaikeudet ovat osaltaan kuitenkin lisänneet kustannuksia. Työvoiman vuokrauskustannukset olivat arvioitua korkeammat. Sijaisia on jouduttu ottamaan henkilöstövuokraus yrityksistä eri mittaisiin sijaisuuksiin. Lisäksi vakituinen henkilökunta on tehnyt lisä- ja ylitöitä paikatakseen henkilöstövajetta. Hälytysrahoja on maksettu normaalia enemmän.

Kotihoidon palvelusetelien ja asiakaspalvelujen ostojen kustannukset ovat jääneet arvoitua alhaisemmiksi. Vanhusten kotiin vietävissä palveluissa aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset ovat olleet arvioitua suuremmat. Suurimmat kustannukset ovat aiheutuneet Covid -19 pandemiaan liittyvistä suojain ja puhdistusaine hankinnoista.

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Tulosaluejohtaja Veli-Matti Leinonen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Terveys- ja sairaanhoitopalveluiden tulosalueeseen kuuluvat avoterveydenhuolto (vastaanottopalvelut, kuvantaminen, fysioterapia, neuvola- ja kouluterveydenhuolto), suun terveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Vastaanottopalveluihin kuuluvat kiireellisen ja kiireettömän vastaanoton lisäksi mielenterveys- ja päihdepalvelut, joita tuotetaan Liedon, Marttilan ja Kosken TI alueella. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden työntekijät jakaantuvat perhe- ja sosiaalipalveluiden tulosalueelle sekä terveyspalveluiden vastaanottopalveluihin ja tuottavat palveluita monialaisessa yhteistyössä.

Tavoitteena on edistää ja seurata väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä järjestää laadukkaasti lakisääteiset terveyspalvelut yhteistoiminta-alueella kuntien yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Palvelut järjestetään vastaamaan tulevia tarpeita kestävällä tavalla kustannustehokkaasti ja valtakunnallisten laatuvaatimusten mukaisesti hyödyntäen henkilöstön osaamista ja jatkuvaa kehittämistä. Palvelut ovat saavutettavia, sujuvia ja laadukkaita. Palvelut tuotetaan asiakkaan ja potilaan tarpeen mukaisesti asiakkaan omaa valintaa ja päätöstä kunnioittaen. Kustannustehokkaaseen toimintaan päästään käyttämällä hyödyksi myös kilpailutettuja erikoissairaanhoidon toimintoja sairaanhoitopiirin tarjoamien palveluiden lisäksi. Näiden ostopalveluiden käyttöä on pyritty lisäämään hyvien kokemusten pohjalta tavoitteena vähentää VSSHP:n erikoissairaanhoidon kuluja. Tärkeänä osana menojen hallinnassa on oman toiminnan osuuden lisääminen ja kehittäminen, jonka pohjalta pääterveysaseman päivystyksen tilat uudistettiin kesällä -21.

Arvomme ovat asiakaslähtöisyys, myönteinen palveluasenne ja uusi oivaltava ote sekä arvostava kohtaaminen.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa edelliseen vuoteen nähden:

Sähköisissä palveluissa on käytössä joulukuussa -20 aloitettu Oma olo-palvelun sähköinen alusta. Siihen kuuluu chat yhteys potilaan ja hoitajan välillä osana hoidon tarpeen arviota ja hoidon aloitusta samantien.

Diabeetikoille, astmaa sairastaville ja verenpainepotilaille on halutessaan käytössä sähköinen mobiiliapplikaatio, johon voi syöttää mittausarvoja. Potilastietojärjestelmän päivitys on tulossa vuoden -22 aikana tuoden mukanaan arjen työtä helpottavia sähköisen palvelun ominaisuuksia.

Toimintaa kuormitti edelleen koronaviruspandemia, joka aiheutti hoitovelkaa eri yksiköihin ja vaati henkilöstöltä venymistä muun muassa ylittöihin. Hoitovelkaa on kuitenkin pystytty koko ajan purkamaan eikä merkittävää hoitovelkaa ollut vuoden -21 lopussa.

Terveyskeskuksen remontti eteni päivystyksen tilojen jälkeen kesän ja syksyn aikana vastaanottopalveluiden tiloihin, jossa uudistettiin pääaulan ilmoittautumisen tilat, odotustilat, vastaanottohuoneet ja päivystyksen tilat. Fysioterapeutin suoravastaanoton tila saatiin päivystyksen yhteyteen, mikä nopeuttaa moniammatillista hoidon aloitusta. Remontin kolmas ja viimeinen vaihe toteutetaan syksyllä -22, jossa uudistetaan neuvolan tilat.

Suun terveydenhuollossa terveydenedistämisen ryhmätilaisuuksia ei voitu pitää pandemian vuoksi. Samoin hoitoaikoja peruuntui joko asiakkaiden tai hoitohenkilöstön sairastumisista johtuen. Potilaiden hoitokäyntiajat ovat pidentyneet aikaa vievien hygieniavaatimusten (suojausvarustelu, aerosolisuihkeen vähentämisen huomioiminen potilastyössä) seurauksena. Myös potilasvaihdot vievät hygieniavaatimusten vuoksi enemmän aikaa.

Neuvola ja kouluterveydenhuollon yksikössä koululaisten terveystarkastukset ovat jatkuneet normaalisti koko vuoden ja terveydenhoitajat ovat myös osallistuneet koronarokottamiseen. Uutena työntekijänä aloitti elokuussa perhekoutsu. Koko neuvolan siirtymistä yhdistelmäneuvola-malliin on edistetty mm. pilotoimalla toimintaa, henkilöstön koulutuksin ja asiakastytytyväisyyskyselyin.

Fysioterapiayksikön palveluihin on saatu lisättyä lasten fysioterapiapalvelut (0 - 16 v.) Yhteisvastaanotto lastenneuvolan lääkärin kanssa on aloitettu. Lasten fysioterapeutti toimii myös lasten- ja kouluterveydenhuollon konsultoivana fysioterapeuttina. Akuutti tiimin fysioterapeutin palvelut (SVO, OmaOlo, konsultoiva ft) toimivat uusituissa tiloissa. Yksikön jonotilanne kiireettömään fysioterapiapalveluiden piiriin on vaihdellut 2 viikosta 2 kuukauteen. Hoitotakuussa on pysytty. Palvelulupaus niin SVO:ssa kuin OmaOlossa on toteutunut. Talousarvioehdotukseen laaditut toiminnan tavoitteet ovat toteutuneet pääosin. Talousarvioehdotukseen arvioidut suoritelmäärät toteutuivat, apuvälinekäynnit lisääntyivät odotettua enemmän.

Kuvantamisessa natiivikuvauksiin ei ole ollut jonoa, ultraäänitutkimuksiin jono on ollut 3-4 vkoa.

Erikoissairaanhoidon läheteiden käsittelymäärä kasvanut 32%. Tyks radiologiaan liittyminen ei toteutunut.

Kokonaistutkimusmäärä laskenut 0,7 % verrattuna vuoteen 2021 talous pysynyt hyvin budjetissa.

Vastaanottopalveluissa koronaan liittyvät työt ovat kuormittaneet henkilöstöä runsaasti. Infektiovastaanotto on toiminut erillisenä koko vuoden. Kesällä oli resurssivajetta yllättävien poissaolojen johdosta.

Koronakorvauksien turvin palkattu lisähoitajia. Sairaslomat olleet kokonaisuudessaan vuoden aikana maltillisia. Osastosihteeri ja sairaanhoitaja irtisanoutuneet, uudet saatu palkattua tilalle. Lääkäreiden vastaanottojonoja pyritty purkamaan ostamalla yleislääkäripalvelua Mehiläisestä, tämä on kuitenkin

työllistänyt hoitajia (mm. läheteiden tekeminen, ohjaus). Tyks-laboratoriopalvelujen väheneminen Koskella, Marttilassa ja Tarvasjoella on aiheuttanut kuntalaisissa harmitusta, potilaat eivät aina pääse tarvittaviin tutkimuksiin. Vuoden aikana alkanut/vahvistunut Asiakasohjausprojekti, Arkeen voimaa-, unihoitaja- ja Leo-ryhmätoiminta.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		Hyvinvoiva lietolainen-väestön sairauksien esiintyvyys ja niiden estäminen.		
Toimenpide	1: Väestön sairastavuus, kuvaa Liedon väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
1: sairastavuusindeksi (tavoite < 96) Ollut aiemmin 82.6, tavoite 81.6 0= ei 1= kyllä		0,0	1,0	1,0
Toimenpide	2: Joukkoseulonnat (esim. syöpä- tai silmänpohjakuvaukset)			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
2: joukkoseulontoihin osallistuminen kuntalaisten keskuudessa Ollut aiemmin 92 % kuntalaisista osallistui, tavoite 95 % 0= ei 1= kyllä		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		Lietolainen saa kiireetöntä terveysterveyspalvelua kohtuujassa.		
Toimenpide	1: kiireettömien lääkäriaikojen jonojen vähentäminen toimintamallien muutoksella			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
1: T3 vapaa vastaanotto-aika Ollut aiemmin 35 arkipäivää, tavoite 10 arkipäivää 0= ei toteudu 1= kyllä toteutuu		0,0	1,0	0,0
Toimenpide	2: Terveyskeskuksen toimitilojen muutos- ja uudistustyöt			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
2: Terveyskeskuksen toimitilojen vastaanottohuoneiden riittämätön määrä ja päivystystilojen sopimattomuus nykyiseen tarpeeseen. Tavoitteena kiinteistön remontti, vaihe 2 (vastaanottopalvelut ja päivystys) 0= ei toteudu 1= kyllä toteutuu		0,0	1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Perusterveydenhuolto €/asukas	505	550	744	135,27%
Erikoissairaanhoido €/asukas	1 171	1 175	1 244	105,87%
Asukasluku (yhteistoiminta-alue)	24 104	24 628	24 558	99,71%

Avohoidon asiakkaat	18 162	18 100	16 440	90,82%
Avohoitokustannukset/asiakas	552	455	426	93,62%
Avohoitokustannukset /asukas	309	386	285	73,83%
Lääkärin vastaanotolla käynnit	17 350	17 000	20 260	119,17%
Hoitajan vastaanotolla käynnit	24 520	26 000	28 519	109,68%
Suun terveydenhuollon käynnit	24 104	27 000	24 676	91,39%
Suun terveydenhuollon asiakkaat	9 495	13 000	9 465	72,80%
Suun terveydenhuollon kustannukset/asiakas	189	136	318	233,82%
Suun terveydenhuollon kustannukset/asukas	74	77	123	159,74%
Siirtoviivemaksut (esh→perustaso)	4 070	0	181 850	

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Avoinna olleet lääkäreiden virat saatiin täytettyä vuonna 2021. Myös Tarvasjoen ja Koski TI:n terveysasemien lääkäripalveluihin saatiin tarvittava määrä lääkäreitä. Hoitohenkilöstöä on saatu hyvin sijaistettua pitkäaikaisiin poissaoloihin (äitiyslomiin tai opintovapaisiin). Ongelmana on ollut lyhytaikaisten hoitajien saannin vaikeus.

Suun terveydenhuollossa avoimet toimet on täytetty eikä uusia vakansseja ole suunnitteilla.

Kehityshankkeena vuonna -21 on ollut lasten toimintaterapeutti omana toimintana Fysioterapia-yksikössä. Palvelua on saatu järjestettyä huomattavasti nopeammin omana toimintana. Oikea-aikaisuuden lisäksi omana toimintana järjestetty palvelu on ollut monipuolista, varhaisemmin ongelmiin puuttuvaa sekä jalkautettuna kouluihin ja päiväkoteihin. Omalla toiminnalla on saatu selvää säästöä ostopalvelun kustannuksiin verrattuna sekä pitkäkestoisen toimintaterapian vähenemänä. Hankkeen pohjalta esitettiin ja hyväksyttiin lasten toimintaterapeutin uusi vakanssi vuodelle 2022.

Uusista vakansseista on hyväksytty mielenterveys- ja päihdehoitajan vakanssi vuodelle 2022, koska palveluiden tarve on voimakkaasti kasvanut. Muita uusia vakansseja ei ole suunnitteilla hyvinvointialueelle mennessä. Tiettyjen terveyspalveluiden tarpeen lisääntymiseen pyritään vastaamaan prosessien kehittämisellä ja uudistamisella.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	3 734	0	3 734	6 311	2 576	68,98 %
TOIMINTAKULUT	- 36 393	- 700	- 37 093	- 40 260	- 3 167	8,54 %
TOIMINTAKATE	- 32 659	- 700	- 33 359	- 33 950	- 591	1,77 %

Toimintatuotot

Avoterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa toimintatuloja on arvioitua enemmän, sillä valtio myönsi avustusta Covid-19 pandemian aiheuttamiin kustannuksiin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon osastohoidon, tehohoidon, rokotusten, testauksen ja jäljittämisen osalta.

Avoterveydenhuollossa maksutuotot eli asiakasmaksuista saadut tuotot jäivät alle arvion. Tähän vaikuttaa muun muassa 1.7.2021 voimaan tullut asiakasmaksulaki uudistus, jonka vuoksi hoitajakäynnit muuttuivat maksuttomiksi.

Suun terveydenhuollossa toimintatulot olivat talousarvion mukaiset.

Toimintakulut

Avoterveydenhuollon toimintakulut ovat arvioitua korkeammat, sillä lisäkustannuksia on muodostunut Covid-19 pandemiasta johtuen. Muun muassa rokotuksista, testauksista ja jäljitystyöstä on muodostunut lisäkustannuksia. Henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen määräraha on ylittynyt. Pandemian vuoksi on jouduttu tekemään ylitöitä ja käyttämään hälytysrahoja. Palvelujen ostoissa mm. työvoiman vuokrauksen kustannukset, puhtaus- ja pesulapalvelukustannukset ja laboratoriokustannukset (Covid-19 testit) ovat arvioitua suuremmat.

Suun terveydenhuollossa pandemian aiheuttamat muutokset ovat vaikuttaneet toimintaan ja aiheuttaneet jonkin verran lisäkustannuksia, mutta toimintakustannukset pysyivät kokonaisuutena lähes talousarvion mukaisina.

Erikoissairaanhoidossa Covid-19 pandemian vuoksi kustannukset ovat arvoitua korkeammat, mutta myös muut syyt ovat vaikuttaneet kustannusten kasvuun. Somaattisia hoitojaksoja on ollut arvioitua enemmän. Muun muassa neonatologian, neurokirurgian, kardiologian, gastroenterologian, syöpätautien ja lastentautien hoidon kustannukset ovat nousseet infektiosairauksien ja keuhkosairauksien (Covid-19) lisäksi. Ensihoidon ja päivystyksen kustannukset ovat myös nousseet.

Psykiatrian ja ensihoidon poliklinikkakäyntejä on ollut arvioitua enemmän. Osastohoidon siirtoviivepäivistä muodostui myös aikaisempia vuosia enemmän kustannuksia. Siirtoviivekustannukset olivat 181 850 € ja siirtoviivepäiviä oli yhteensä 213.

Lähetemäärät erikoissairaanhoidon sekä yksityisiltä toimijoilta että terveyskeskuksesta ovat kasvaneet.

Toimintakate

Kts. edellä

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Koronapandemia rajoitti arjen toimintaa ja muutti toimintamallejamme. Osa opetuksesta ja tapahtumista siirtyi keväällä verkkoon, olipa kyse sitten lapsista, nuorista tai aikuisista. Syksyllä yleisopetus voitiin toteuttaa lähiopetuksena. Digitaalinen osaaminen lisääntyi merkittävästi pandemian aikana.

Perusopetuksessa keskityttiin arvioinnin yhtenäistämiseen uusin arviointikriteerein. Oppilaiden hyvinvointia seurattiin erilaisten koulukohtaisten kyselyjen avulla. Valtakunnallisissa oppimista mittaavissa testeissä sijoituttiin parhaimpaan kvartaaliin.

Lukiossa uuden opetussuunnitelman työstäminen vaati paljon resursseja muiden toisen asteen uudistusten lisäksi. Tietokoneet saatiin hankittua kaikille niille, jotka aloittavat lukion syksyllä 2021. Perusopetuksen oppilaskoneiden hankinta viivästyi koko valtakunnassa, koska ilmaisen toisen asteen koulutuksen hankinnat menivät perusopetuksen hankintojen ohi.

Varhaiskasvatuksessa rekrytointi työllisti esimiehiä. Pätevän ja pysyvän henkilökunnan saaminen oli edelleen vaikeaa ja seudullinen palkkakilpailu kovaa. Huoli puheeksi –toimintamalli otettiin käyttöön niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessakin.

Vuonna 2020 käyttöön otetut talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat vievät edelleen liikaa varsinaista työaikaa esimiehiltä. Sisäilmatyöryhmät toimivat Keskuskoulussa ja Jokilaakson koulussa. Etäopetus ja etätyö toivat mukanaan runsaasti korjaavan avun ja tuen tarvetta, jota työstetään varmasti pitkään. Erityisesti mielenterveys- ja psykosomaattiset ongelmat korostuivat. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistui hallintorajat ylittäen konkreettisine toimenpiteineen.

Kunta-avustusten painopiste oli terveyttä tukevassa liikunnassa. Avustuksia haettiin eri rahoituskanavista lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien tukemiseen. Vapaa-ajan järjestämille kesätapahtumille ja –leireille oli hyvin tulijoita. Aikuisopiskelijat kaipaivat sosiaalisia kontakteja. Syksyllä järjestettiin Lieto-opistossa kursseja pienemmille ryhmille ja myös etäopetuksena.

Seudullista yhteistyötä tehtiin mm. kolmiportaisen tuen-, sitouttavan kouluyhteistyömallin – ja oppilaanohjauksen kehittämishankkeissa. Pilotoimme lisäksi kehittämisohjelmaa, joka painottui lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ehkäisyyn, niiden tunnistamiseen ja matalan kynnyksen hoitamiseen. Tämä toiminta sijoittuu erikoissairaanhoidon ja perustason ns. välimaastoon.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutuksen arviointia:

- Oppilashuollon resurssia lisättiin (koulukuraattori ja -psykologi)
- Koulunuorisotyöntekijä ja kaksi kouluvalmentajaa yläkouluissa (hanke)
- Toimintaterapeutti varhaiskasvatuksessa
- TYKS-yhteistyö / mielenterveysongelmien ensihoito
- Liikkuvat koulut ja varhaiskasvatus, Harrastamisen Suomen malli (matalan kynnyksen harrastaminen)
- Lähiliikuntapaikkojen ylläpito ja kunnostaminen
- Hyvinvoinnin vuosikello kouluissa ja varhaiskasvatuksessa hyvinvointisuunnitelman teemoilla
- Lieto-opiston terveyttä edistävä monipuolinen kurssitarjonta

Yhteenvetona: Vaikka pandemia rajoitti palveluja, meillä oli rekrytointiongelmia varhaiskasvatuksen osalta ja viranomaisrajoituksetkin kiristivät välillä tunnelmaa, niin toimintaa voisi kuvata sanonnalla, että "se pyöri sittenkin"!

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vuoden 2021 aikana tehtyä sisäistä valvontaa ja arviointia;

- laadittu oppilaan tuen ohjeellinen käsikirja
- erityisen tuen palvelujen kuntavertailu opetustoimessa / Konsti-hanke
- systemaattiset seuratutkimukset (MA, AI) vuosiluokilla 1-9
- hyvinvointikyselyt kaikissa kouluissa
- kouluterveyskyselyt
- opetussuunnitelman mukainen laatukortti 4 / arviointi
- koulujen formatiivisen arviointimallin kehittäminen jatkui edelleen
- kehittävän arvioinnin toimintamalli valmistui varhaiskasvatuksessa
- palveluarviot valmistuivat kaikissa päiväkodeissa
- asiakastyytyväisyyskyselyt päiväkodeissa
- osallistuttiin valtakunnallisiin opetuksen arviointikokeisiin (mm. Karvi)
- hyödynnettiin yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijoiden laatimia tutkimuksia toiminnan kehittämiseksi
- kuukausittainen talousseuranta / toteumaraportti ennusteineen
- talouden ja toiminnan suoritteiden seuranta kuukausittain
- toimintakertomukset ja -suunnitelmat, jotka sisältävät mm. yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman toteutumisen

Riskit:

Suurin riski on sisäilmaongelmien aiheuttamat äkilliset muutosvaikutukset toiminnalle, josta seuraa herkästi henkilöstöriskejä sairauspoissaolojen ja heikentyneen työhyvinvoinnin muodossa, esim. Keskuskoulu ja Jokilaakso.

Pätevistä erityisvarhaiskasvatuksen opettajista ja varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa. Liedon kunnan hyvän työnantajamaiseen ylläpitämisestä on huolehdittava kaikilla toimialoilla. Määräaikaiset työsuhteet ovat riski kunnan vetovoimalle.

Tieto- ja viestintätekniikan koulutusta täytyy jatkaa koko ajan osaamisen varmistamiseksi esi- ja perusopetuksen henkilöstölle, koska ohjelmamuutokset ovat myös nopeita. Koronapandemia osoitti etäopetuksen aikana monipuolisen tv-t-osaamisen tärkeyden.

Sopimusten laatimiseen ja valvontaan tulee aina kiinnittää erityistä huomioita.

Tulevan sote -uudistuksen vaikutukset sivistyspalvelujen yhdyspinnoilla eivät ole vielä tiedossa (yhdyspinnat, ennaltaehkäisevä työ jne.).

Koronapandemian jälkihoidossa onnistuminen (koulupudokkaat, mielenterveys, oppimisvajausta jne.).

Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön vaihtuvuus vaikeuttaa suunnitelmallista yhteistyötä varhaiskasvatuksessa, koulutoimessa ja nuorisotoimessa.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Haluttu työnantaja
Tavoite	1: Henkilöstön hyvinvointi ja pysyvyys	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Liikkuva Lieto
Tavoite	2: Oppijoiden hyvinvoinnin edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Uteliaat, tutkivat, osallistavat ja innokkaat kokeilut
Tavoite	3: Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on positiivista vuorovaikutusta ja liikuntaa tukevaa	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen
Tavoite	4 a: Koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasaaminen	
Tavoite	4 b: Varhaiskasvatuksessa kaikilla lapsilla on entistä tasavertaisemmat oppimisedellytykset	

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	5: Tasaveroiset digitaaliset oppimisedellytykset kaikille perusopetuksessa ja lukiossa	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys
Tavoite	6 a: Lukion opetussuunnitelman 2021 laatiminen ja käyttöönotto	
Tavoite	6 b: Tasalaatuinen arviointi, laatukortti n:o 4 / Arviointi	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Avoin ja aktiivinen viestijä
Tavoite	7: Perusopetuksen ja lukion toiminnan näkyväksi tekeminen	

4 lk:lle ja 7 lk:lle suunnitellut konehankinnat eivät onnistuneet pandemian aiheuttaman saatavuusongelman takia. Saimme loppuvuodesta kuitenkin hankittua iPadeja 224 kpl perusopetukseen ja 125 kpl varhaiskasvatukseen.

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Keskuskoulun kokonaisratkaisu suhteessa muuhun kouluverkkoon ja yläkouluopetukseen.

Musatalo ja väistötilatarve tulee ratkaistavaksi em. Keskuskoulun selvityksessä syksyn aikana.

Tarvasjoen koulun liikuntasali v. 2021.

Koulujen ja liikuntapihojen ulkoliikuntavälineet ja Lietohallin muutostyöt (kultvap).

Koulujen esitystekniikan uusiminen ja oppilaskoneiden lisääminen.

Lukion ilmanvaihto (etenkin ns. pitkä käytävä) ja opetusluokkien sähkötyöt.

Esiopetustilat Pahkamäen koulun yhteyteen (pois saneeraustarpeisista vuokratiloista).

Jokilaakson koulun keskusradiojärjestelmän uusiminen (turvallisuuskysymys).

Järvikodon remontti, osa 3.

Ilmalämpöpumput, vaunuvarasto (Jokilaakso pvk) ja suihkunurkka sekä pihavarasto (avoin pvk/Perhepesä).

Erilaisia pihavarastoja tarvitaan muihinkin päiväkoteihin (5 kpl).

Pulpetteja Pahkamäen koululle.

Varhaiskasvatuksen ohjelmistohankinta.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 893	- 376	2 517	2 529	12	0,48 %
TOIMINTAKULUT	- 40 579	0	- 40 579	- 40 114	464	-1,14 %
TOIMINTAKATE	- 37 685	- 376	- 38 061	- 37 585	477	-1,25 %

Toimintatulot

Tulot toteutuivat lautakuntatasolla muutetun talousarvion mukaisesti.

Toimintamenot

Toimintamenojen alitukset on selvitetty alla varhaiskasvatuksen ja yleisopetuksen tulosaluetasoilla.

Varhaiskasvatus

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Varhaiskasvatuksessa määräaikaisten työntekijöiden osuus on tällä hetkellä liian suuri, n. 25 %. Lisäksi on huomioitava, että varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne päiväkodeissa on muuttumassa ja jatkossa varhaiskasvatuksen opettajia tai opettaja / sosionomeja on oltava 2 /ryhmä. Erityisesti tulee siis panostaa pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointiin. Varhaiskasvatuksen opettajista on tällä hetkellä erittäin kova seudullinen kilpailu.

Varhaiskasvatus on naisvaltainen ala ja henkilökuntaa on usein erilaisilla perhevapailuilla. Määräaikaisten työntekijöiden työsuhteiden päättyessä toukokuun lopussa, tarvitaan vakinaisten työpanosta vastaavasti siihen, että loma-ajat saadaan ylipäättään hoidettua. Mikäli vakinaisia työntekijöitä ei ole riittävästi, joudumme haalimaan jostakin resurssia paikkaamaan mitoitusta.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Henkilöstön hyvinvointi ja pysyvyys		
Toimenpide	Varhaiskasvatuksen määräaikaisten opettajien vakanssien vakainaistaminen			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Määräaikaisten varhaiskasvatuksen opettajien vakanssien määrä (ei sijaisuudet)		8,0	0,0	7,0
Lautakunnan tavoite		3: Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri on positiivista vuorovaikutusta ja liikuntaa tukevaa		
Toimenpide	Otetaan käyttöön kehittävän arvioinnin kriteerit (Karvi)			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kriteerit on käytössä		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		4 b: Varhaiskasvatuksessa kaikilla lapsilla on entistä tasavertaisemmat oppimisedellytykset		
Toimenpide	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssi muutetaan toimintaterapeutin vakanssiksi			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Varhaiskasvatuksen henkilöstö saa riittävästi tukea työhönsä varhaiskasvatuksen erityisopettajilta ja toimintaterapeutilta		3,1	3,5	3,5

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutus %
0-6 vuotiaat 31.12.	1 589	1 559	1 589	101,92%
Lapsia varhaiskasvatuksessa kunnallisessa ja yksityisessä ka	1 186	1 177	1 170	99,40%
Lapsia varhaiskasvatuksessa kunnallisessa ja yksityisessä (sis eo ilman kesäaikaa) ka	1 226	1 216	1 200	98,68%
Lapsia varhaiskasvatuksessa %/0-6-vuotiaat ilman kesäaikaa ka	77	78	76	97,43%
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa % ka	29	30	28	93,33%
Lakisääteisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevat 0-6 v. lapset (sis. Tuet)ka	1 391	1 247	1 351	108,34%
Varhaiskasvatus € / lapsi (kunnallinen ja yksityinen ilman tukia ja avointa pk, sis. ulk. ja sis.menot	11 536	12 012	12 116	100,86%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Edetään valtakunnallisten mitoitusmuutosten mukaan, mikä tapahtui 1.8.2020 alkaen. Perhepäivähoitajien avoimien vakanssien (4) muuttaminen lastenhoitajien vakansseiksi ja 1 avoimen perhepäivähoitajan vakanssin muuttaminen varhaiskasvatuksen opettajan vakanssiksi. Määräaikaiset varhaiskasvatuksen opettajien vakanssit esitetään vakinaistettaviksi (saatavuus ja seudullinen kova kilpailu). Yksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssi muutetaan toimintaterapeutin vakanssiksi, josta on kokeilu menossa hankerahalla ja toimintamalli on erittäin tuloksellista. Muutokset on tehty.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 467	- 100	1 367	1 440	72	5,29 %
TOIMINTAKULUT	- 15 307	- 71	- 15 378	- 15 187	191	-1,24 %
TOIMINTAKATE	- 13 840	- 171	- 14 011	- 13 748	264	-1,88 %

Toimintatulot

Varhaiskasvatusmaksuja kertyi lopulta muutettua talousarviota enemmän tehostetun perinnän ansiosta (edellisvuosien saatavat).

Toimintamenot

Henkilöstökuluja säästy mm. noin 65.000 € ennakoitua suurempina Kelan sairausvakuutus- ja tapaturmakorvauksina sekä lomapalkkajaksotuksina.

Asiakaspalveluiden ostoja säästy 45.000 €, kun ruotsinkielinen varhaiskasvatus järjestettiin oman toimintana 1.8.2021 alkaen. Lisäksi säästy koulutus-, kulttuuri ja matkustuspalveluita, kun koronan vuoksi tilaisuuksia ja tapahtumia ei voitu järjestää.

Yleissivistävä opetus

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Lukion yksikköhinnan putoaminen tarkoitti jo vuonna 2020 n. 350.000 €. Valtionosuuden pieneneminen kasvattaa koko ajan kuntaosuutta. Lukion uuden opetussuunnitelman laatimiseen tulee taas kerran varata resurssia. Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön syksyllä 2021.

Perusopetuksen laitekanta on vanhentunut. Oppilaskäytössä olevista 516 iPadistä 76 % eli n. 390 kappaletta ovat sellaisia, joihin ei enää ole saatavilla päivityksiä. Laitteet ovat n. 7-8 vuotta vanhoja.

Kannettavien osalta tilanne on vastaava. Kannettavista n. 50 % on viisi vuotta tai sitä vanhempia laitteita (299kpl). Eli yhteensä n. 700 laitetta on välittömässä uusimistarpeessa.

Uusilla päättöarvioinnin kriteereillä pyritään siihen, että oppilasarviointi olisi mahdollisimman tasavertaista.

Koulujen yhteisen viestintästrategian laatimisella tavoitellaan koulujen näkyväksi tuleamista paremmin.

Kaikissa muissa yksiköissä esiopetus on koulun yhteydessä/välittömässä läheisyydessä, paitsi Aseman alueella. Siirtyminen esiopetuksesta alkuopetukseen on huomattavasti helpompaa, kun esiopetus on koulussa tai koulun läheisyydessä. Oppimispolku jatkuu silloin jouhevasti.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		2: Oppijoiden hyvinvoinnin edistäminen		
Toimenpide	Aktivoidaan oppijoiden hyvinvointia oppituntien aikana			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Oppilaskyselyn /aktiivisuusmittausten tulokset		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		4 a: Koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasaaminen		
Toimenpide	Lisätään resursseja oppilashuoltoon ja oppimisen tukeen sekä haasteiden tunnistamiseen Korona-hankkeen avulla			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Lisätty tuen tuntimäärä		0,0	2 000,0	3 000,0
Lautakunnan tavoite		5: Tasaveroiset digitaaliset oppimisedellytykset kaikille perusopetuksessa ja lukiossa		
Toimenpide	Hankitaan henkilökohtaiset laitteet aina 4.(iPad) ja 7. luokkalaisille (kannettava)			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
4. luokkalaisille hankittu laitemäärä		0,0	300,0	112,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021

7. luokkalaisille hankittu laitemäärä	0,0	310,0	112,0
Toimenpide	Toimivat verkkoyhteydet ja sähkönsyöttö		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Riittävä tukiasemien määrä ja sähköistys kouluissa	0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	6 a: Lukion opetussuunnitelman 2021 laatiminen ja käyttöönotto		
Toimenpide	Laaditaan ja käyttöönotetaan lukion opetussuunnitelma 2021		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Opetussuunnitelma 2021 on otettu käyttöön 1.8.2021	0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	6 b: Tasalaatuinen arviointi, laatukortti n:o 4 / Arviointi		
Toimenpide	Otetaan uudet päättöarvioinnin kriteerit käyttöön		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kriteerit on käytössä	0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite	7: Perusopetuksen ja lukion toiminnan näkyväksi tekeminen		
Toimenpide	Laaditaan viestintästrategia		
Mittari	Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Strategia on laadittu	0,0	1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
1. Perusopetus				
Oppilasmäärä 20.9. (ei esioppilaat)	2 567	2 576	2 587	100,42%
€ / oppilas (20.9.) -ip.kerho	7 870	8 200	8 083	98,57%
Muissa kunnissa opiskelevat, määrä (20.9.)	132	142	139	97,88%
Ip-kerhotoimintaan osallistuvat, määrä ka	153	210	197	93,80%
€ / ip-kerholainen	2 241	1 827	1 710	93,59%
Koulukuljetusoppilaiden määrä ka	600	600	564	94,00%
Koulukuljetuskustannukset € / kulj.oppilas	848	1 061	1 179	111,12%
2. Lukio				
Oppilasmäärä (kaikki, myös LSKKY) 20.9.	255	265	240	90,56%
Yhdistelmäopiskelijat (LSKKY), määrä 20.9.	4	4	0	0,00%
€ / oppilas	7 162	7 461	8 067	108,12%
Vieraskuntalaiset, määrä	42	36	34	94,44%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Koulupuolella on ollut viime vuosina n. 40-45 määräaikaista työntekijää. Suurin osa heistä on ohjaajia tai esim. hankerahalla hankittuja opettajia

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 426	- 276	1 150	1 090	- 60	-5,23 %
TOIMINTAKULUT	- 25 271	71	- 25 200	- 24 927	273	-1,08 %
TOIMINTAKATE	- 23 845	- 205	- 24 050	- 23 837	213	-0,89 %

Toimintatuotot

Muutetun talousarvion jälkeenkin yhteistoimintakorvaukset (muiden kuntien ostot Jokilaakson pienryhmästä) jäivät vielä 63.000 € alle arvioidun.

Toimintamenot

Palkoista säästy noin 70.000 € arvioitua suurempina Kelalta saatuina sairausvakuutuskorvauksina.

Palvelujen ostoista säästy noin 170.000 €. Laskuja tulee kuitenkin vielä asiakaspalveluiden ostoihin, ainakin sijoitettujen lasten kotikuntakorvauksista sekä sairaalakoulusta ja Mylly-Antista. Jos ne tulevat tilinpäätöksen sulkeuduttua, ne kirjataan vuodelle 2022. Palveluissa säästy myös kuljetus-, koulutus- ja osallistumismaksuja, kun tapahtumia ei voitu toteuttaa koronan vuoksi. Koneiden ja laitteiden vuokrasta säästy noin 90.000 €, kun laitteita ei saatu hankittua kouluille suunnitellun mukaisesti saatavuusongelmien vuoksi. Tarvikemäärärahat ylittyivät noin 100.000 € maskihankintojen, käsidesien ja lukion tarvikehankintojen vuoksi (maksuton 2. aste).

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Koronapandemia rajoitti arjen toimintaa ja muutti toimintamallejamme. Osa opetuksesta ja tapahtumista siirtyivät verkkoon, olipa kyse sitten lapsista, nuorista tai aikuisista. Digitaalinen osaaminen lisääntyi merkittävästi pandemian aikana koko vapaa-aikatoimessa.

Koulunuoristyö on lähtenyt reippaasti liikkeelle ja uusia palvelumalleja on nuoriso- ja liikuntatoimessa kehitetty koko pandemian ajan. Osa suunnitelluista tapahtumista peruuntui / kaventui tai siirtyi myöhempään ajankohtaan seudullisten ja valtakunnallisten rajoitusten takia.

Vuonna 2020 käyttöön otetut talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat vievät edelleen liikaa varsinaista työaikaä esimiehiltä. Etäopetus ja etätö toivat mukanaan myös korjaavan avun tarvetta, jota työestetään etenkin syksyn aikana toivoen, että pandemia on silloin selätetty. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tämä on huomioitu konkreettisine toimenpiteineen.

Kunta-avustusten painopiste on ollut terveyttä tukevassa liikunnassa. Avustuksia on haettu eri rahoituskanavista lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien tukemiseen. Vapaa-ajan järjestämille kesätapahtumille ja -leireille oli hyvin tulijoita. Aikuisopiskelijat kaipasivat sosiaalisia kontakteja ja siksi Lieto-opiston kurssisuunnitteluakin tehtiin siinä toivossa, että lähiopetuksen määrä olisi kasvanut merkittävästi syksyllä. Tämä toteutui vain osittain.

Pilotoimme kehittämisohjelmaa, joka painottuu lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ehkäisyyn, tunnistamiseen ja matalan kynnyksen hoitamiseen. Tämä toiminta sijoittuu erikoissairaanhoidon ja perustason ns. välimaastoon.

Hankerahoitusta on haettu ja saatu aktiivisesti. Uusi kirjastojärjestelmä vaatii vielä lisätyöstämistä yhteistyössä Vaski-kirjastojen kanssa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutuksen arviointia:

- Oppilashuollon resurssia lisättiin (koulukuraattori ja -psykologi)
- Koulunuorisotyöntekijä ja kaksi kouluvalmentajaa yläkouluissa (hanke)
- Toimintaterapeutti varhaiskasvatuksessa
- TYKS-yhteistyö / mielenterveysongelmien ensihoito
- Liikkuvat koulut ja varhaiskasvatus, Harrastamisen Suomen malli (matalan kynnyksen harrastaminen)

- Lähiliikuntapaikkojen ylläpito ja kunnostaminen
- Hyvinvoinnin vuosikello kouluissa ja varhaiskasvatuksessa hyvinvointisuunnitelman teemoilla
- Lieto-opiston terveyttä edistävä monipuolinen kurssitarjonta

Viranomaisrajoitukset kiristivät välillä tunnelmaa, mutta peruspalvelua pyöritettiin kaikesta huolimatta mm. etäpalvelujen avulla ja ryhmäkokoja pienentämällä erilaisten hankeavustusten keinoin.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vuoden 2021 aikana tehtyä sisäistä valvontaa ja arviointia;

- Asiakaspalautteet /-kyselyt (oppilaskunnat, nuorisovaltuusto, kuntalaiset)
- Lieto-opiston asiakastyytyväisyyskysely
- Lieto-viikon palautekysely
- Kirjaston omatoimialueen käyttäjäpalaute
- Talouden ja toiminnan suoritteiden seuranta kuukausittain
- Kuukausittainen talousseuranta / toteumaraportti ennusteineen
- Avustusten myöntämisen yhteydessä seurataan / valvotaan avustusten vastikkeellisuutta
- Seurafoorumissa seurojen ohjeistaminen (seurakysely valmistui 12/2021)

Riskit:

Suurin riski on mahdolliset sisäilman aiheuttamat äkilliset muutosvaikutukset toiminnalle, josta seuraa herkästi henkilöstöriskejä sairauspoissaolojen ja heikentyneen työhyvinvoinnin muodossa (esim. vanha kunnantalo / kuvataideopetus).

Tarvasjoen liikuntakeskuksen (Tarvashovi) tilat tulee pitää nykyvaatimusten mukaisena, niin kauan aikaa kunnes uusi liikuntatila valmistuu; ostopalvelusiivouksesta on tullut myös sisäilmaoireilua koskeva ilmoitus.

Ajantasainen tilaselvitys ja tilojen yksikkökustannustiedot puuttuvat edelleen toiminnan suunnittelua tukemaan.

Sopimusten laatimiseen ja valvontaan tulee kiinnittää aina erityistä huomioita. Ruskan kiinteistö on kallis käyttökustannuksiltaan mm. liikuntatoimelle.

Sote -uudistuksen vaikutus ennaltaehkäisevään toimintaan ei ole tiedossa (yhdyspinnat, ennaltaehkäisevä toiminta).

Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön vaihtuvuus vaikeuttaa suunnitelmallista yhteistyötä sosiaalipalvelujen, perhepalvelujen, varhaiskasvatuksen, koulutoimen ja nuorisotoimen sekä etsivän nuorisotyön välillä.

Ikäihmisten määrän lisääntyessä ja lasten määrän pienentyessä opiston kurssitarjonnan määrä voi supistua.

Koronapandemian aiheuttama jälkihoito (yksinäisyys, mielenterveysongelmat, sosiaaliset kohtaamiset jne.).

Koronapandemia lisäsi osittain liikkumattomien osuutta.

Yhteiskumppanien vapaaehtoistyöntekijöiden väheneminen (urheiluseurat ymv.).

Digitaaliset kurssit paitsi korvasivat tapahtumia, myös pudottivat osallistujamääriä. Eri-ikäiset harrastajat pitää saada aktivoitu uudelleen mukaan toimintaan. Palvelujen saavutettavuuden tasapuolisuus huolimatta siitä, että onko asiakkaalla digiosaamista tai digilaitetta käytössä.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Yhteisöllisyyden ja aktiivisen harrastus- ja yhdistystoiminnan edistäminen
Tavoite	1 : Kirjaston houkuttelevuuden lisääminen eri ikäryhmien osalta	
Tavoite	2 : Vapaa-aikatoimi osallistaa ja edistää nuorten hyvinvointia ja terveyttä	
Tavoite	3: Hyvinvoinnin lisääminen liikunnan ja valistuksen avulla	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Liikkuva Lieto
Tavoite	4: Liikunnallisen elämäntavan kehittäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen
Tavoite	5: Kielten tarjonnan monipuolistaminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	6 : Vaski-yhteistyön säilyttäminen	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

- Lietohallin esteettömyys, parketin kunnostus, valaistus, pelikenttien rajat
- Tarvasjoen koulun liikuntasali
- Liikuntapihojen ulkoliikuntavälineet ja turvallisuus sisältäen mm. keinujen turva-aidat

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	372	0	372	250	- 122	-32,74 %
TOIMINTAKULUT	- 3 494	0	- 3 494	- 3 160	334	-9,55 %
TOIMINTAKATE	- 3 121	0	- 3 121	- 2 910	212	-6,79 %

Toimintatuotot

Koronapandemian jatkuminen aiheutti kaikilla vapaa-aikapalveluiden osa-alueilla toimintojen alasajoa, mikä näkyi mm. siten, että monia tapahtumia jäi toteuttamatta, aukioloaikoja supistettiin, liikuntatiloja suljettiin ja siten myös tuloja jäi saamatta. Syksyn aikana tilanne vähitellen normalisoitui, mutta marras-joulukuussa tilanne taas huononi.

Toimintamenot

Myös menot alittuivat, kun toimintoja jouduttiin ajamaan alas. Koronasulkujen myötä kehitettiin samaan aikaan kuitenkin uusia digitaalisia palveluita.

Kirjasto oli kokonaan kiinni 19.5.-3.6.2021 Koha -kirjasto-ohjelman käyttöönoton vuoksi.

Lieto-opiston hallinnon organisaatiomuutos säästi osaltaan henkilöstökustannuksia.

Kulttuuripalvelut

Toimialajohtaja Laila Mäkelä

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Kulttuuripalveluja tuotetaan yhdessä kaikkien vapaa-aikapalvelujen ja yhdistysten/säätiöiden kanssa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1 : Kirjaston houkuttelevuuden lisääminen eri ikäryhmien osalta		
Toimenpide	Otetaan tapahtumat osaksi kirjaston arkipäivää			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Tapahtumien määrä		23,0	25,0	21,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kirjaston kävijämäärä		149 245,0	228 000,0	146 411,0
Lautakunnan tavoite		2 : Vapaa-aikatoimi osallistaa ja edistää nuorten hyvinvointia ja terveyttä		
Toimenpide	Järjestetään tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden ja yhdistysten kanssa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Tapahtumien määrä		0,0	50,0	60,0
Lautakunnan tavoite		3: Hyvinvoinnin lisääminen liikunnan ja valistuksen avulla		
Toimenpide	Järjestetään terveysaiheisia luentoja Lieto-opistolla yhteistyössä järjestöjen ja yhdistysten kanssa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Asiakaskyselyn tulos		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		4: Liikunnallisen elämäntavan kehittäminen		
Toimenpide	Terveysliikuntasuunnitelman päivittäminen ja synkronointi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Terveysliikuntasuunnitelma päivitetty vuoden 2021 aikana		0,0	1,0	1,0
Lautakunnan tavoite		5: Kielten tarjonnan monipuolistaminen		
Toimenpide	Järjestetään espanjankielen kurssi lukiolaisille Lieto-opistossa			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kurssi on järjestetty		0,0	1,0	1,0

Lautakunnan tavoite		6 : Vaski-yhteistyön säilyttäminen		
Toimenpide	Aurora –tietokanta korvataan KOHA-tietokannalla 2021			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
KOHA-tietokanta otettu käyttöön		0,0	1,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Asukasluku	20 141	20 300	20 299	99,99%
1. Lieto-opisto				
Lieto-opiston peittävyys, %	9,2	9	8,7	96,66%
Tot. Oppitunnit	6 314	9 100	6 872	75,51%
€ / oppitunti netto (ilman valt.os.)	74,97	54,14	66,45	122,73%
2. Kirjasto				
Aukioloaika h	5 537	8 126	5 444	66,99%
Lainojen määrä		268 700	275 065	102,36%
€ / asukas	42,38	44,61	41,21	92,37%
Aineistokulut €	102 693	110 000	114 362	103,96%
Aineistokulut € / asukas	5,1	5,42	5,63	103,87%
3. Liikunta				
Liikuntatoiminnan osallistujat	15 286	19 000	10 883	57,27%
Siitä soveltavan liikunnan kävijämäärä	9 820	16 000	4 510	28,18%
€ / asukas	65,11	65,65	61,2	93,22%
4. Nuoriso				
Kävijämäärät	4 907	10 500	9 846	93,77%
€ / alle 29-vuotiaat (nuorisotoimi) netto	34,57	43,7	29,6	67,73%
5. Kulttuuri				
Kävijämäärät *	13 248	12 500	6 703	53,62%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Lieto-opiston uusi rehtori/opettaja aloitti yhdistelmätehtävässään 1.9.2021. Opiston aiempi rehtori jäi eläkkeelle 18.8.2021.

Nuoriso-, liikunta ja kulttuurityöhön laadittiin yhdistelmätehtävä ja se pyritään täyttämään loppuvuodesta 2021, koska nuoriso- ja kulttuurityöntekijämme siirtyi toisiin tehtäviin 8/2021.

Lietohallin esimiestehtäväjärjestelyt tulevat ajankohtaiseksi keväällä 2022, koska yksi liikuntasihtööri eläköityy 6/2022.

Kirjastoauton jäätyä pois toiminnasta, työntekijä siirtyi pääkirjaston palvelukseen. Lisäksi Lieto-opiston toimistosihtööri hoitaa myös kirjaston toimistotehtävät.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	372	0	372	250	- 122	-32,74 %
TOIMINTAKULUT	- 3 494	0	- 3 494	- 3 160	334	-9,55 %
TOIMINTAKATE	- 3 121	0	- 3 121	- 2 910	212	-6,79 %

Toimintatuotot

Koronapandemian jatkuminen aiheutti kaikilla vapaa-aikapalveluiden osa-alueilla toimintojen alasajoa, mikä näkyi mm. siten, että monia tapahtumia jäi toteuttamatta, aukioloaikoja supistettiin, liikuntatiloja suljettiin ja siten myös tuloja jäi saamatta. Syksyn aikana tilanne vähitellen normalisoitui, mutta marras-joulukuussa tilanne taas huononi.

Toimintamenot

Myös menot alittuivat, kun toimintoja jouduttiin ajamaan alas. Koronasulkujen myötä kehitettiin samaan aikaan kuitenkin uusia digitaalisia palveluita.

Kirjasto oli kokonaan kiinni 19.5.-3.6.2021 Koha -kirjasto-ohjelman käyttöönoton vuoksi.

Lieto-opiston hallinnon organisaatiomuutos säästi osaltaan henkilöstökustannuksia.

Tekninen lautakunta

Toimialajohtaja Anne Ahtiainen

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Teknisen lautakunnan vuoden 2021 talousarvioon tehtiin käyttösuunnitelman yhteydessä iso muutos, kun hallinnon alla ollut kustannuspaikka "Työpaja" suljettiin ja kustannukset ja tulot siirrettiin suoraan tulosalueille. Työpajaan kirjautui aikaisemmin kiinteistönhoitajien, puistotyöntekijöiden ja Veden laitosmiesten palkat sekä yleisiä kustannuksia, kuten työkalujen ja -vaatteiden kustannukset. Aikaisemmin tulosalueita on laskutettu sisäisesti. Kustannusten seuraaminen ja sen myötä myös talousarvion tekeminen on ollut hankalaa. Vuodelle 2021 kirjautui vielä jonkin verran kustannuksia työpajaan. Toimialan talouden seurantaan on kehitetty uusia työkaluja, joiden käyttöönottoa jatketaan vuonna 2022.

Vuoden 2021 tilinpäätös ylittyi hieman talousarviossa hyväksytyyn katteeseen verrattuna. Vuosi 2021 oli pitkstä aikaa poikkeuksellisen kylmä, ja siksi lämmityskulut olivat budjetoitua suuremmat. Myös talvikunnossapidon kustannukset ylittivät talousarvioon varatut määrärahat. Ruoka- ja puhtauspalveluissa oli poikkeuksellisen paljon poissaoloja, mikä aiheutti sijaiskustannusten moninkertaistumisen, mutta toisaalta säästöä on saatu vakituisen henkilökunnan palkoista. COVID-19 vaikutti edelleen teknisen osaston kustannuksiin, mm. karanteeneista ja sairauslomista aiheutuneet poissaolot, etäkoulu ja etenkin sote-kiinteistöissä tehostettu siivous.

Investoinnit toteutuivat pääosin. Infrapalveluissa saatiin valmiiksi Halmelan asuinalue, Ruohomäentien liittymä, Luolakalliontien viimeistely ja Kehätien 1. vaihe. Tilapalvelujen investoinnit ovat osin kesken, Härkätien terveyskeskuksen saneeraus jatkuu, Tarvasjoen liikuntahalli etenee suunnitellusti, uuden Keskuskoulun suunnittelu on alkanut ja Pahkamäen esiopetustilojen hankinta on aloitettu.

Investoinnit jäivät kokonaisuudessaan alle talousarvion. Osin tämä johtuu useammalle vuodelle jakautuvasta investoinnista, joiden jako eri vuosille ei ole toteutunut arvioidusti, kuten Avantin eritasoliittymän siltaratkaisu ja Tarvasjoen liikuntahalli. Kokonaan toteutumatta jäi mm. osa Jokilaakson koulun kattosaneeraus, Nuolemontien kevyenliikenteen väylä ja Pääskykalliontien saneeraus. Osaltaan saatiin säästöä budjetoitua pienemmistä rakennuskustannuksista, kuten Halmelan kunnallistekniikan rakentaminen.

LIETO-STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Strategia on toteutunut pääosin lautakunnan sitovien tavoitteiden ja kriittisten menestystekijöiden mukaisesti. COVID-19 on vaikuttanut henkilöstöön liittyvien tavoitteiden toteutumiseen merkittävästi, esimerkiksi poissaolot ovat lisääntyneet ja koulutuksia ei ole pystytty toteuttamaan suunnitellusti.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Vuonna 2021 purettu Työpajan kustannuspaikka parantaa jatkossa kustannusten seurattavuutta, kun kulut kirjautuvat suoraan oikeille kustannuspaikoille. Vuoden 2021 aikana on tarkennettu investointien ja käyttökustannusten määrittämiä ja kirjauksia.

Investointien osalta vuosittaisena riskinä on, että varattu määräraha ei riitä hankkeen toteuttamiseen. Asia johtuu rakentamisen kustannustason yleisestä kohoamisesta. Myös useammalle vuodelle jakaantuvien hankkeiden vuosittainen kustannusjako toteutuu harvoin suunnitellusti. Lisäksi hankesuunnitelmat usein muuttuvat rakentamisen aikana. Muutokset joudutaan pääosin teettämään lisätöinä.

Henkilöresurssien puute on aiheuttanut kilpailutusten aikatauluttamisessa ongelmia ja myös osin talousarviossa arvioitujen kustannusten nousuun. Vuoden 2021 aikana tehtiin useita puitesopimushankintoja, joilla pyritään varmistamaan palvelujen saatavuus ja toisaalta kustannusten ennakoitavuus.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	1: Liikenteen hankkeiden ja rahoituksen varmistaminen	
Tavoite	2: Kaavoituksen ja kunnallistekniikan tiivis suunnittelu ja yhteistyö	
Tavoite	3: Viheralueiden, puistojen, leikkipaikkojen ja ulkoliikunta-alueiden jatkuva kehittäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Osaava ja motivoitunut henkilöstö
Tavoite	1: Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti	
Tavoite	2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys - Kerralla kuntoon
Tavoite	1: Toimitusvarma ja laadukas vesihuolto	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

Teknisten palveluiden toimiala huolehtii lähes kaikista kunnan investoinneista. Investointeja tehdään kunnan omaisuuden kunnan parantamiseksi ja toisaalta muiden toimialojen tarpeen mukaan. Keskeisimmät investoinnit liittyvät kunnan rakennuksien korjaushankkeisiin, kunnallistekniikan rakentamiseen eri puolille kuntaa, puistojen, leikkipaikkojen ja yleisten alueiden rakentamiseen.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	16 503	0	16 503	16 265	- 238	-1,44 %
TOIMINTAKULUT	- 17 008	0	- 17 008	- 16 800	209	-1,23 %
TOIMINTAKATE	- 505	0	- 505	- 535	- 29	5,81 %

Toimintatuotot

Tuottojen toteuma jäi hieman alle talousarvion, johtuen mm. sisäisen laskutuksen muutoksista Työpajan purkamiseen liittyen.

Toimintamenot

Menojen toteutuma jäi hieman alle talousarvion, johtuen mm. sisäisen laskutuksen muutoksista Työpajan purkamiseen liittyen.

Toimintakate

Toimintakate ylittyi 5,8%. Työpajan kustannuspaikan muutos aiheutti jonkin verran epävarmuutta talouden seurantaan vuonna 2021.

Tekniset palvelut

Tulosaluejohtaja Anne Ahtiainen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Teknisten ja ympäristöpalveluiden hallinto tuottaa laadukkaita toimestopalveluita asiakkaille ja tulosityksiköille. Hallinnon tehtäviin kuuluu asiakaspalvelun, toimestopalveluiden, asiakirjahallinnan ja laskutuksen järjestäminen. Hallinto valmistelee lautakuntien kokoukset ja panee päätökset täytäntöön.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Hallinnon alaisuudessa toimi aikaisemmin Työpajan kustannuspaikka, joka järjesti työvoimaa ja kuljetuspalveluita teknisen lautakunnan tulosalueille. Vuoden 2021 aikana Työpajan kustannuspaikka suljettiin ja kustannukset siirrettiin suoraan tulosalueille. Tämä vaikuttaa etenkin hallinnon kustannusten vertailuun aikaisempiin vuosiin.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Kiinnitetään huomiota henkilöstön työmääriin kehityskeskustelujen avulla			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kehityskeskustelujen toteutuminen 100 %:sesti		100,0	100,0	80,0
Toimenpide	Osaava henkilöstö			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Koulutuksiin osallistuminen		0,0	3,0	1,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Teknisen lautakunnan kokoukset	18	12	17	141,66%
Lautakunnan käsittelemät asiat	144	180	167	92,77%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Aikaisempina vuosina osaston hallinnon alla on toiminut työpaja, jossa ovat olleet kaikki kiinteistöhoitajat, traktorinkuljettajat, puistotoimi ja vesilaitosmiehet. Työpajan palveluita on myyty sisäisesti tulosalueille ja

muille toimialoille. Vuonna 2021 työpaja poistettiin ja henkilöt on siirretty suoraan tulosalueiden alle, jolloin myös palkkakustannukset kohdistuvat oikein ja niitä on helpompi seurata. Tämä aiheuttaa talouden vertailun eri vuosien välillä haastavaksi. Toisaalta ei ole enää henkilöstökuluja, mutta toisaalta ei myöskään myyntituottoja. Hallinnon kustannuksia ei jyvitetä tulosalueille. Toimialan hallinnossa työskentelevät toimialajohtaja, hallintosihteeri, toimistopalveluesimies ja taloussihteeri, lisäksi hallinnossa työskentelee määräaikaista työntekijöitä ja harjoittelijoita tarpeen ja tarjonnan mukaan. Toimialajohtajan palveluita myydään Liedon Lämpö Oy:lle toimitusjohtajapalveluina.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	1 252	0	1 252	246	- 1 005	-80,31 %
TOIMINTAKULUT	- 1 664	0	- 1 664	- 585	1 080	-64,87 %
TOIMINTAKATE	- 413	0	- 413	- 338	75	-18,05 %

Toimintatuotot

Tuotot vähenivät merkittävästi, kun Työpajan sisäinen laskutus poistui hallinnon alta. Hallinnolla ei ole merkittäviä tuottoja, tuotot koostuvat esim. erilaisista henkilöstöön liittyvistä korvauksista.

Toimintamenot

Menot vähenivät merkittävästi, kun Työpajan kustannukset siirrettiin suoraan tulosalueille.

Toimintakate

Toimintakatteen poikkeama johtui edellä mainituista syistä. Työpajan osalta kertyi vielä joitakin jakamattomia kuluja, kun kustannuspaikka suljettiin kesken vuotta.

Toimitilapalvelut

Tulosaluejohtaja toimitilapäällikkö Marko Tähtinen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Ylläpito- ja kunnossapitopalvelut

Toimitilapalvelut huolehtii kunnan hallussa olevien rakennettujen kiinteistöjen isännöinti, kunnossa- ja ylläpidosta ja investointihankkeista. Turvalliset ja terveelliset tilat on kiinteistönpidon lähtökohta.

Kiinteistönhoidossa hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti sähköisiä järjestelmiä kuten huoltokirjaa.

Kiinteistöpäivystys on saatu toimimaan luotettavasti. Päivystykseen osallistuva henkilöstömäärä suhteellisen pieni, jonka vuoksi lisärekrytoinnit olisivat välttämättömiä. Tilojen käyttöasteeseen pyritään pitämään korkeana.

Tulevina vuosina kiinnitetään erityistä huomiota kiinteistöjen sisäilmaolosuhteiden seurantaan uusimalla vanhentuneita taloautomaatiojärjestelmiä. Kiinteistöihin on asennettu sisäilmaolosuhteita mittaavia laitteita, joilla kerätään tietoa sisäilman laadusta ja niissä havaittavissa mahdollisista poikkeuksista. Uudis- ja peruskorjausrakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan uusiutuvaa energian ratkaisut. ratkaisuihin.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Toimitilapalvelut tarjoaa työnjohto –ja kustannuslaskenta-apua sosiaali- ja vammaispalveluiden asiakkaille asuntojen korjaushankkeisiin kuten aiempinakin vuosina.

Toiminnan muutokset:

- Osa kiinteistönhoidon työsuoritteesta toteutetaan ostopalveluna.
- Huolto- ja puitesopimukset rakennus, LVIAS-urakoisijoin osalta on kilpailutettu. Puitesopimukset asetuvat voimaan 1.1.2022. Kustannuksia on saatu alemmas ja huoltosisältöjä paremmiksi.
- Kiinteistöjen kameravalvontaa laajennettu uusien kohteiden osalta
- Huoltokirjan tehokasta käyttöä jatketaan. Kiinteistönhoidon kausityömääräykset jaetaan sähköisenä
- Projektipankin käyttöä lisätty, jolla saavutettu dokumenttien hallintaa selkeyttä
- Kunnossapidon ja hallinnon harjoittelijoiden käyttöä jatketaan kesän ajaksi. Kokemukset harjoittelijoiden käytöstä ovat olleet erittäin positiivisia.
- Henkilökunnan ammattitaidon kehittämiseen jatketaan eri sisältöisillä koulutuksilla
- Yhteistyötä lähikuntien kanssa jatketaan ja edelleen kehitetään.
- Tonttimaiden ostojen yhteydessä kunnan haltuun siirtyi muutamia rakennuksia, jotka pääosin olivat heikkokuntoisia.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Kiinteistönhoidon teknisen osaamistason lisääminen			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Henkilöstön koulutuspäivät / vuosi		4,0	4,0	3,0
Toimenpide	Sairauspoissaolojen määrän seuranta			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Sairauspoissaolopäivät / tt		5,0	5,0	7,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Kiinteistöjen lukumäärät	89	87	87	100,00%
Kiinteistönhoidon kokonaispinta-alat n. m2	64 250	82 841	82 841	100,00%
Kustannus € / m2				
Koulut		35	36,8	105,14%
Päiväkodit		40	41,8	104,50%
Hoito- ja hoivalaitokset		54	55,8	103,33%
Virastot		34	35,8	105,29%
Kulttuuri, vapaa-aika, liikunta		40	41,8	104,50%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Toimitilapalveluiden henkilökunta koostuu 19:sta henkilöstä. Toimitilapäällikkö, kiinteistöpäällikkö, isännöitsijä, lvi-insinööri, talonrakennusmestari, jonka vakanssi on täyttämättä sekä kiinteistömestari. Kiinteistöjen ylläpidosta vastaavat kiinteistönhoitajat. Vakansseja on 13 kpl, joista kolme on täyttämättä. Ylläpidossa työskentelee kaksi kirvesmiestä sekä yksi maalari. Lisäksi henkilöstöön kuuluu oppisopimus työtekniikkoharjoittelija.

Kiinteistönhoidossa täyttämättömien vakanssien työsuoritteet tullaan korvaamaan ostopalvelukokeiluna. Henkilöstön vajeus on vaikuttanut palvelut laatuun. Avoimet vakanssit tullaan säilyttämään myöhempää täyttämistä varten. Kunnossapitoon ja hallintoon palkataan 1-2 henkilöä harjoittelijaksi kesän ajaksi.

Harjoittelijoiden työstä on ollut merkittävää hyötyä mm. dokumentoinnissa. Kokemukset ovat olleet erittäin positiivisia.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	4 591	0	4 591	4 759	168	3,67 %
TOIMINTAKULUT	- 3 891	0	- 3 891	- 4 642	- 751	19,29 %
TOIMINTAKATE	700	0	700	118	- 582	-83,19 %

Toimintatuotot

Tuotot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Toimintamenot

Menot ylittyivät 19 %. Ylitys johtuu osin Työpajan kustannuspaikan muutoksesta, lisäksi sähkö- ja lämmityskustannukset ylittivät talousarvion normaalia kylmemmän vuoden vuoksi.

Toimintakate

Toimintakatteen ylijäämä jäi 83% talousarviossa arvioitua pienemmäksi.

Ruokapalvelut

Tulosaluejohtaja ruokapalvelupäällikkö Anne Rantalaiho

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Päivittäin toimiva ateriahuolto on merkittävä osa-alue lukuisissa kunnan tuottamissa palveluissa. Ruokapalveluissa tuotetaan ateriapalveluita eri ikäryhmille mm. päiväkoteihin, oppilaitoksiin ja tuetun palveluasumisen yksiköihin. Myös potilasruokailu, kotipalveluateriat, kuntouttava toiminta ja henkilöstöateriat kuuluvat toiminnan piiriin. Hyvän ravitsemuksen avulla voidaan edistää koko väestön terveyden ja hyvinvoinnin myönteistä kehitystä ja ateriasuunnittelussa huomioidaankin kunkin ikäryhmän ravitsemussuosittelusten ohella kohderyhmän tarpeet ja mieltymykset. Arkisin palvelun piirissä on noin 4400 sekä viikonloppuisin 300 asiakasta.

Talousarvio 2021 laadittiin perustuen tilaajan toimittamiin asiakastietoihin verraten edellisvuosien toteumaan, sillä edeltävää koronavuotta 2020 ei yksinomaan voitu pitää vertailukelpoisena. Talousarviossa on huomioitu uusi Peltolan lyhytaikaishoidon kustannuspaikka sekä intervallikustannuspaikkojen poistuminen. Olennainen tavoite ja toiminnan peruste on, että tulot kattavat kulut. Keittiötyö tarkastusmitoitettiin syksyllä 2021, jossa vakinaisen henkilökunnan määrä vahvistui oikeaksi eikä muutostarvetta vähäisiä tehtäväkuvatarkennuksia lukuun ottamatta ollut.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Covid-19 toimenpiteet heijastuivat edelleen ruokapalvelun toimintaan. Valtioneuvoston määräämät ravintolarajoitukset vaikuttivat palvelukeskusten yhteydessä toimivien lounassalien asiakasmääriin alentavasti. Lisäksi sulku- ja rajoitustoimet supistivat terveyskeskuksen henkilöstöruokalan käyttöä, joiden johdosta ulkoisten toimintatuottojen toteuma alittui. Rajoitustoimet lisäsivät toiminnalle tyypillistä toteuman vaihtelua entisestään päiväkodeissa ja oppilaitoksissa, mutta kokonaisuutena sisäisten palveluiden toimintatuotoissa ei tapahtunut edellisvuoden kaltaista, merkittävää muutosta.

Alan merkittävä sijaispula jatkui läpi vuoden. Vakinaisen henkilökunnan päällekkäiset sairauspoissalot sitoivat sijaisia pitkiin määräaikaissuoksiin, heijastuen siten lyhytaikaisten sijaistarpeiden täyttövaikeuksiin. Vuosi on ollut raskas, joskin henkilöstökulut jopa alittuivat talousarviosta, sillä Kelan maksamat korvaukset kompensoivat huomattavasti ylittyneitä sijaiskuluja. Tämän ohella koulutusten, yhteistoiminta- ja työhyvinvointitapahtumien järjestämiset jäivät olemattomiksi kokoontumisrajoituksista johtuen.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti		
Toimenpide	Toimintakulut toteutuvat talousarvion mukaisesti			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		5,0	5,0	5,0
Lautakunnan tavoite		2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Työhyvinvointikysely (kunta ei tehnyt työhyvinvointikyselyä 2021)			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Vastaajien määrä		2,0	4,0	0,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kysymys: Suosittelisitko nykyistä työpaikkaa tuttavillesi ?		3,0	4,0	0,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Varhaiskasvatus/koulu	801 256	956 762	955 418	99,85%
Hajautettu jakelu	168 100	190 722	178 452	93,56%
Keskitetty jakelu	59 673	58 817	55 713	94,72%
Kotipalveluateria	39 392	39 242	31 560	80,42%
Suoritehinta, keskiarvo/€	3,34	3,34	3,34	100,00%

Ruokapalvelun hinnoittelu perustuu suoritelaskentaan, joka on yhtenäinen koko kunnan alueella. Palvelu tuottaa tilaajan tarpeiden mukaisesti kaikki päivittäin tarvittavat ateriat sekä tilaustarjoilut. Erilaiset ateriat yhteismitallisetään suorittekertoimilla suoritteiksi: 1 lounas = 1 suorite, muille tuotteille on määriteltä lukuarvo sen suhteellisenä osuutena lounaasta esim. aamupala 0,5 suoritetta. Ruokapalvelusta laskutetaan toteutuneen ateriatilauksen määrän mukaisesti kerran kuussa.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Ruokapalveluiden keittiötyön henkilöstömitoitustarkastusmitoitettiin syksyllä 2021. Vakinaisen henkilökunnan määrä vastaa päivittäistä, normaalia työmäärää, mutta joustovaraa ei juuri ole. Viime vuosina etenkin lyhytaikaisten sijaistarpeiden täyttö on ollut vaikeaa. Monissa kohteissa työskennellään yksin ja sijaisen käyttäminen tällaisissa kohteissa on mahdotonta. Lisäksi läsnäolotarve aamu- ja päiväruokailulle on yhtäaikaista, joten henkilöstötarvetta ei voida paikata esimerkiksi ylitoilla. Vakinaisten, kiertävien sijaisten

palkkaaminen helpottaisi merkittävästi tilannetta, johon pyritään etsimään ratkaisu hyvinvointialuemuutoksen yhteydessä.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	3 871	0	3 871	3 765	- 106	-2,75 %
TOIMINTAKULUT	- 3 837	0	- 3 837	- 3 705	131	-3,42 %
TOIMINTAKATE	34	0	34	59	25	72,38 %

Ruokapalvelut on sopeuttanut aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintojaan huomioiden toteutuvan ateriatuotannon tarpeen ja siten pitänyt kulut kurissa. Laitekorjausten ja korvaavan kalustohankinnan jäätyä ennustetta vähäisemmiksi, tulosalueen toimintakatteen ylijäämä on talousarviota suurempi.

Puhtauspalvelut

Tulosaluejohtaja puhtauspalvelupäällikkö Johanna Hakala

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Puhtauspalvelujen tavoitteena on olla osa asiakkaiden palveluketjua, tukea toimintoja, luoda asiakkaille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen sisäilma ja työympäristö. Tavoitteena on tehostaa arkipäivän hygieniakäytäntöjä ja työkäytäntöjen suunnittelulla vähentää myös sairastavuutta toimitiloissa.

Puhtauspalvelu on tärkeää perustyötä, joka turvaa kunnan muiden palvelujen jatkuvuuden. Puhtauspalvelut tuottaa siivouspalveluita ja siihen läheisesti liittyviä oheispalveluita kunnan sisäisille asiakkaille. Palvelu tuotetaan lähinnä omana toimintana, ostopalvelun osuus siivottavista neliöistä vuonna 2021 oli n. 14%.

Puhtauspalvelut tekee tiivistä yhteistyötä mm. ruokapalvelun ja kiinteistönhoidon kanssa.

Puhtauspalveluissa on vakituisia henkilöitä 59 jotka toimivat 50 eri kiinteistössä huolehtien n. 70 500 m² puhtaanapidosta.

Tavoitteena on tuottaa palvelut taloudellisesti, tehokkaasti, hygieenisesti ja turvallisesti.

Kaikki kunnan siivottavat tilat on mitoitettu v. 2021.

Henkilökunnan poissaoloista johtuvat sijaisjärjestelyt ovat puhtauspalveluissa päivittäisiä ja teettävät suuren määrän työtä esimiehille. Poissaoloista ja sijaisten saatavuusvaikeuksista johtuen puhtauspalveluiden töissä on tehtävä priorisointia. Puhtauspalvelun töiden priorisointijärjestys on 1. sote-laitokset, 2.

varhaiskasvatuksen yksiköt, 3. muut sivistyspalvelun yksiköt, 4. virastot. Huomioitava on myös se, että osa puhtauspalveluiden työntekijöistä toimii osan päivää ruokapalveluiden avustavissa tehtävissä sekä välinehuoltotoissa Ensimmäisessä turvaamme kriittisten toimintojen tehtävät sisäisin siirroin ja sijaisia pyritään hankkimaan näin vapautuviin tehtäviin. Vapautuvat tehtävät kouluissa ja virastoissa jäävät vaikean sijaistilanteen vuoksi usein täyttämättä, jolloin kiinteistöt jäävät ilman siivousta.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Covid-19 aiheuttamat vaikutukset puhtauspalveluissa olivat odotettua pienemmät. Vuonna 2021 ei lisätty henkilöstöä tehostetun palveluasumisen yksiköihin kuin muutamina viikonloppuina. Ainoastaan terveyskeskuksessa oli ylimääräinen työntekijä korona vastaanotossa vastaamassa koronavastaanoton siivouksesta sekä muista covid-19 siivous- ja hygieniaohteistukseen kuuluvista töistä.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Hankkeet toteutuvat talousarvion mukaisesti		
Toimenpide	Talousarvion toteutuminen tavoitteiden mukaisesti			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Toimintakate (0-8 %)		8,0	2,0	2,1
Lautakunnan tavoite		2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Hyvinvointikysely. Kunta ei tehnyt vuonna 2021 hyvinvointikyselyä.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2019	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Suosittelisitko nykyistä työpaikkaa tuttavallesi? (1-10)		8,0	8,0	0,0
Toimenpide	Sairauspoissaolojen vähentäminen			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Sairauspoissaolopäivät / tt (10-30)		30,0	17,0	34,6

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Siivottavien kiinteistöjen lkm	50	50	50	100,00%
Siivottavat neliöt	71 064	70 561	70 561	100,00%
Laskennallinen €/ m2/ v (sisältää oheispalvelut)	28,72	30,43	30,8	101,21%
Henkilöstön määrä	59	59	59	100,00%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Sijaisten perehdyttäminen ja sitouttaminen ammattitehtäviin on lyhyiden palvelusuhteiden johdosta haasteellista. Myös henkilöstön saaminen näihin lyhyisiin sijaisuuksiin on vaikeaa. Puhtauspalvelun tavoitteena vuodelle 2022 on saada vakanssit kahdelle vakituiselle sijaiselle.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 125	0	2 125	2 130	5	0,24 %
TOIMINTAKULUT	- 2 147	0	- 2 147	- 2 171	- 25	1,15 %
TOIMINTAKATE	- 22	0	- 22	- 42	- 20	88,76 %

Puhtauspalvelujen henkilöstökulujen toteutuma oli + 52 518 €. Henkilöstökulujen suurempaan toteutumaan syynä on osaltaan suuret sairauspoissaolot (2042 pv) sekä yhden ylimääräisen henkilön palkkaaminen terveyskeskukseen. Lisäksi sijaisten rekrytoiminen on todellinen haaste, mikä aiheuttaa vakituisen henkilöstön väsymisen ja sairastavuuden lisääntymisen.

Puhtauspalvelujen toimintakate jäi alijäämäiseksi 41 640 €

Infrapalvelut

Tulosaluejohtaja infrapalvelupäällikkö Mira Rekola

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Infrapalvelut vastaa infratekniikan suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä yleisten alueiden kunnossapitopalveluiden tuottamisesta (kadut, puistot, liikunta-alueet, leikkialueet, viheralueet, torit, matonpesupaikat maa- ja metsätilat). Lisäksi vastuualueen tehtäviin kuuluu mm. hulevesiverkosto, katuvalaistus, maankaatopaikan ylläpito, kunnan yksityistieasiat ja jätehuoltotehtäviä. Infrapalvelut vastaa myös hylättyjen ajoneuvojen, kaivu-, sijoitus- ja käyttölupien viranomaistehtävistä.

Infrapalvelut koostuu kunnossapidosta, puistotoimesta, liikuntatoimesta sekä rakennuttamisesta.

Infrapalvelut ja Liedon Vesi tekevät tiivistä yhteistyötä mm. infratekniikan suunnittelussa ja rakennuttamisessa. Infratekniikan yleissuunnittelu tehdään kaavoittajan kanssa yhteistyössä. Lisäksi yhteistyötä tehdään mm. rakennusvalvonnan sekä ympäristönsuojelun kanssa. Seudullista yhteistyötä on ELY:n ja lähikuntien kanssa koskien liikennettä: MAL-sopimusten tavoitteiden toteutuminen.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Rakennuttajainsinöörin irtisanoutumisen myötä vakanssi muutettiin takaisin yhdyskuntainsinöörin vakanssiksi ja yhdyskuntainsinöörin vakanssiin saatiin täyttölupa. Valvonta- ja turvallisuuskoordinaattorin tehtävät tilattiin konsulttipalveluna.

Suunnitteluinsinööri siirtyi kuntakehitys -toimialalle ja uusi infrasuunnittelijan vakanssi on tavoitteena perustaa 2022. Kunnallistekniikan suunnittelu tilattiin pääosin konsulttityönä.

Koulujen ja päiväkotien pihojen kehittämisen yhteistyötä jatkettiin eri toimialojen kesken. Vuonna 2022 on tavoitteena tehdä pitkän aikavälin suunnitelma sekä leikkipuistojen että ulkoliikuntapaikkojen kunnostus- ja uusimistarpeista huomioiden kaikki kyläkeskukset.

Uusia kadunpito päätöksiä tehtiin Sippaan sillan, Alisippaantien sekä Vanhalinnantien osalta.

Liikenneturvallisuussuunnitelman päivitys aloitettiin yhteistyönä ELY-keskuksen kanssa. 5-tähden liikenneturvallisuuskysely toteutettiin kunnan asukkaille sekä hallintokunnille. Suunnitelman valmistuminen 2022.

Kävelyn- ja pyöräilyn edistämishjelma aloitettu eri toimialojen kesken, kehittämiskohteina liikenneturvallisuus, arkiliikunnan edistäminen ja esteettömyys. Ohjelman valmistuminen 2022.

Infrapalvelut tulosalueen tärkeimpiä toteutuskohteita 2021:

- Kasvihuonealueen kunnallistekniikka
- Halmela 2 kaava-alueen kunnallistekniikka

- Pääskyntien kevyenliikenteenväylä
- VT10 Ruohomäentien liittymän rakentaminen
- Tiemestarintien linjauksen muutos sekä kevyenliikenteenväylän jatkaminen Säkyläntien varressa
- Luolakalliontien kevyenliikenteenväylän jatkaminen
- Kt40 Kehätie vaihe 1 valmistuminen
- Kunnantalon pysäköintialueen parantaminen
- Jokipolku -hanke
- Kyöstilännotkon hulevesiallas
- Matintalo 2&3 kunnallistekniikan suunnittelu
- ELY MAL-hanke; Vt10 pienet parantamistoimet

Kunnossapito:

- Kunnossapitoasfaltointeja, uusia asfalttikohteita sekä vanhojen paikkauksia toteutettu eri puolilla kuntaa.
- Carunan taajamahanke: kunta mukana valaistuksen osalta, työ jatkuu.
- Uusittu katuvalokeskuksia sekä uusia led-valaisimia; vanhentuneita ohjausyksiköjä korvattu automaattisilla ohjausyksiköillä jotka mahdollistavat valaistuksen etäohjauksen, käytössä myös liikuntapaikoilla. Lisäksi painonapit kentille (tarvittaessa valot päälle 2 h /kerrallaan)
- Uusien alueiden katuvalaistukset
- Uusi tieliikennelaki: uuden lain mukaisten liikennemerkkien asennus
- Yritysopestamerkit Avanti ja Avanti II – alueille / Avantin Kehitys
- Poikkeukselliset talviolosuhteet kunnossapidon osalta.

Liikuntatoimi:

- Ulkoiluratojen kunnossapitopinnoitukset saatu päätökseen kaikkien ratojen osalta.
- Saukonojan sekä Tammen kentän kivituhkapinnoitus.
- Keskuskentän pinnoitteen vauriot: VTT:n testaukset tehty ja asian käsittely etenee.
- Kenttävalaistuksen painonapit (Saukonoja, Littoinen, Yliskulma ja Laurin kenttä).
- Liikuntapaikkojen kunnossapitoluokitus valmistunut.
- FrisbeeGolf-ratojen lisääntynyt käyttö aiheuttanut haasteita; kasvillisuus kärsinyt, roskaaminen iso ongelma.
- Laurin koripallokentän asfaltointi.
- Seiväshyppypatjojen ja telineiden uusinta keskuskentälle

Puistotoimi:

- Koulujen ja päiväkotien pihojen kehittämisen yhteistyötä jatkettu.

- Jatkettu viheralueiden kunnossapitoluokituksen päivitystä (valtakunnallinen RAMS 2020), työ jatkuu v.2022 mm. hoito-ohjeiden osalta.
- Leikkivälineiden ja varusteiden (960 kpl) vuosittaiset kuntokartoitukset tehty (Lappset Oy).
- Metsänhoitosuunnitelma valmistui. Metsänhoidossa sitouduttu jatkuvan kasvatuksen strategiaan. Tammi / Avantin alueelle metsitetty kuusen taimia yli 1000kpl.
- Kunnantalon istutusalueiden parantaminen.
- Pitkänpuiston lisärakentaminen.
- Kaijasen leikkipuiston rakentaminen.
- Vieraslajien torjunta.
- VT10/Ruohomäentien meluvallin istutustyöt. Työ jatkuu 2022.
- Viheraluemestarin työvapaan sijaisjärjestely toteutettu oppisopimus järjestelyin.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Liikenteen hankkeiden ja rahoituksen varmistaminen		
Toimenpide	1 Osallistutaan MAL- hankkeisiin			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
1 Hankkeiden lukumäärä		3,0	3,0	2,0
Lautakunnan tavoite		2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Osaava ja motivoitunut henkilökunta			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Koulutuksiin osallistuminen (väh. pv/hlö/vuosi)		0,0	3,0	2,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Puistot ja viheralueet m2	182 800	183 000	186 000	101,63%
Metsät	750	750	940	125,33%
Katuvalaisimien lkm arvio	5 100	4 200	4 450	105,95%
Yksityistiet, avustusraha	148 000	148 000	143 300	96,82%
Keskimääräinen kunnossapitoavustus €/km	465	465	650	139,78%
Hulevesiverkosto /km	140	140	140	100,00%
Liikenneväylät				

Kaavatiet/km	135	142	144	101,40%
Kevyenliikenteenväylät /km	55	58	61	105,17%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Kunnallistekniikkapäällikön sijaisuudesta vastasi Liedon veden vesihuoltopäällikkö vuoden 2021 alussa. Uusi infrapalvelupäällikkö aloitti tehtävässään keväällä 2021. Rakennuttajainsinööri irtisanoutui tehtävästään kesällä 2021 ja rakennuttajainsinöörin vakanssi muutettiin takaisin yhdyskuntainsinööriksi.

Yhdyskuntainsinöörin rekrytointi toteutui syksyllä 2021. Kesällä 2021 irtisanoutui kuntakehityksestä suunnitteluinsinööri, joka oli lisäresurssina etenkin infrapalveluiden suunnittelun ohjaamisessa sekä yksityistie asioissa. Alkuvuonna 2021 infrapalveluissa oli määräaikainen infrasuunnittelija, joka siirtyi sijaistamaan kuntakehityksen suunnitteluinsinööriä, mutta siirtyi uuden työnantajan palvelukseen määräaikaisen työsuhteen päättyessä. Suunnittelu-, valvonta- sekä turvallisuuskoordinaattorin tehtävät päädyttiin ostamaan ulkopuolisilta konsulttiyrityksiltä. Loppuvuoden aikana mm. palautteiden käsittely sekä yksityisteitä koskevat päätökset viivästyivät henkilöresurssien vähyyden vuoksi.

Henkilöstömäärä on keskimäärin 13,7 joista osa määräaikaisia. Henkilöstön määrän kehitys on ollut maltillista. Avoimien vakanssien työt on hoidettu määräaikaisin järjestelyin sekä oppisopimuksin. Hoidettavien alueiden lisääntymisen ja vuodenaikojen (kevät, kesä ja syksy) työllistävyyden johdosta tarvitaan kausi/sesonkityöntekijöitä 3-4 henkilöä n. 7 kk:n ajaksi. Poikkeuksellisen talvikauden aikana henkilöstön määrä on ollut riittämätöntä. Henkilöresurssien lisäämiseksi on suunniteltu avoimien vakanssien täyttöö, infrasuunnittelijan vakanssin perustamista ja lisäksi mittautustoimen ja infrapalveluiden yhteinen kartoittaja, jonka tehtäviin kuuluisi uusien ja vanhojen putkireittien kartoittaminen ja putkistokartan ylläpito LVM:n määräyksen mukaisesti.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	133	0	133	443	310	234,08 %
TOIMINTAKULUT	- 2 121	0	- 2 121	- 2 566	- 445	20,99 %
TOIMINTAKATE	- 1 988	0	- 1 988	- 2 123	- 135	6,78 %

Toimintatuotot

Kasvu johtui maavuokratulojen kasvusta.

Toimintamenot

- henkilöstökulut kasvoivat n. 124 600 € talousarviosta (+ 25%)

- palvelujen ostot kasvoi n. 128 500 € (+11,3%)
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat kasvoi n. 164 600 € (+ 51,6%)
- Avustusten toteutuma jäi n. 2 700 € alle suunnitellun (- 2,0%)
- Muut toimintakulut kasvoi n. 29 500 € (+ 115%)

Toimintakate

Toimintakate huononi n. 135 000 € menojen kasvun johdosta.

Liedon vesi

Tulosaluejohtaja vesihuoltopäällikkö Aki Teini

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Liedon Vesi toimittaa laadukasta talousvettä häiriöttä kuluttajille ja johtaa jätevedet häiriöttä jätevesien puhdistuslaitokselle. Talousvedestä otetaan 3 kpl verkostonäytteitä kahden viikon välein, sekä lisäksi TSV Oy ottaa vesinäytteitä viikoittain koko veden tuotanto- ja siirtolinjalta. Ajantasaiset tulokset ovat nähtävillä Liedon Veden internet-sivuilla.

Talousvesi ostetaan TSV Oy:ltä. TSV Oy:ltä ostettua talousvettä johdetaan myös Tarvasjoen kuluttajille lukuun ottamatta Tarvasjoen pohjoisosaa, jonne talousvesi ostetaan Parravahan Vesi Oy:ltä. Omana toimintana hoidetaan jakeluverkostoa ja tehdään uusien liittyjien liitostyöt. Sekä Liedossa että Tarvasjoella on toiminnassa oleva vesitorni, eli ylävesisäiliö. Omana toimintana hoidetaan kunnan vesijohto- ja viemäriverkostoa sekä pumppaamoita.

Jätevedet johdetaan viemäriverkoston läpi Kaarinan kaupungin rajalle ja siitä edelleen Kaarinan kautta Turun seudun puhdistamo Oy:n Kakolan kalliopuhdistamoon. Jätevesien mittaus tapahtuu virtausmittauskaivossa kunnan rajalla.

Liedon Vesi perii liittymismaksua kiinteistöiltä kiinteistön käyttötarkoituksen, laajuuden ja palveluiden käytön perusteella. Asiakkailta peritään kulutusmaksua talousvedestä ja jätevedestä vedenkulutuksen mukaan.

Aura - Liedon asema siirtoviemäri valmistui v.2015 ja Marttila-Tarvasjoki-Lieto siirtoviemäri valmistui v.2017. Ko. kuntien jätevedet johdetaan Liedon viemäriverkoston kautta Kakolan kalliopuhdistamolle. Kuntien rajoilla on virtausmittaus, jonka perusteella jätevesien määrä ja laatu mitataan. Auran ja Marttilan kuntien kanssa on tehty johtamissopimus, jonka perusteella Liedon Vesi perii jätevesien johtamisesta verkostonsa läpi maksua. Turun Seudun Puhdistamo Oy laskuttaa Auran sekä Marttilan kunnan jätevesimaksut suoraan ko. kunnilta.

Lisäksi peritään erillisillä sopimuksilla jäteveden siirtomaksua Saukonon vesihuolto-osuuskunnalta.

Saukonon vesihuolto-osuuskunnan maksu sisältää sopimuksen mukaiset investointikulut Liedon Vedelle.

MUUTOKSET EDELLISEEN VUOTEEN

Vesijohtoverkostoon pumpattiin vettä keskimäärin 3 373 m³/d. Isoja runkolinjaan kohdistuvia putkirikkoja oli 3 kpl ja pieniä 2 kpl.

Fluidit Oy:n laatiman Liedon vesijohtoverkoston mallinnuksen avulla vesijohtoverkosto on jaettu piireihin, joihin on tarkoitus asentaa virtaus- ja painemittaus. Tarkoitus on hyödyntää saatua tietoa mm.

vesitaselaskentaan ja vuotojen paikallistamiseen/havaitsemiseen. Virtausmittauskaivoja hankittu 6 kpl.

Yliskulma–Tarvasjoki –yhdysvesijohto ja siihen liittyvä Liedonperän paineenkorotusasema otettiin käyttöön elokuussa 2018. Talousvesi johdetaan suurimpaan osaan Tarvasjokea Liedon suunnasta. Tarvasjoen vedenkulutus on n. 250 m³/vrk. Tarvasjoen pohjoisosiin talousvesi ostetaan edelleen Parravahan Vesi Oy:ltä (v. 2021 yhteensä 24 270 m³).

Pöytyän ja Tarvasjoen (Lieto) rajalla olevat talousveden mittauspisteet on uusittu ja liitetty kaukovalvontaan. Parravahan Vesi Oy laskuttaa talousveden johtamisen virtausmittareiden perusteella.

Tarvasjoen vesitornille tehtiin kuntotutkimus/kartoitus elokuussa 2018. Raportin perusteella tehtiin korjaussuunnitelmat sekä kustannusarvio. Saneeraus on tarkoitus toteuttaa v. 2022 aikana.

Liedon Vesi teki kesäkuussa 2019 Digita Oy:n kanssa sopimuksen LoRa-verkon käyttöönotosta Liedon kunnan alueella. Tämä mahdollistaa mm. etäluettavien vesimittareiden tiedonsiirrot Vesikantaan langattomasti.

Etäluettavien vesimittareiden asennukset on aloitettu elokuussa 2019, vuoden 2021 lopussa etäluettavia mittareita oli 340 kpl. LoRa-verkko mahdollistaa myös erilaisten pinnanmittaus ym. laitteiden tiedonsiirrot.

Laakkari–Liedon Asema –yhdysvesijohdon rakentaminen valmistui, samalla toteutettiin Keskustan haara Vanhalle Tampereentielle saakka. Laakkarin laitოსurakka käynnistyi marraskuussa ja valmistuu v.2022 keväällä, jolloin uudet putkilinjat saadaan käyttöön. Laitოსurakka toteutetaan yhteistyössä TSV Oy:n kanssa.

Tiemestarintien uusi jv-pumppaamo ja tasasaltaat otettiin käyttöön lokakuussa 2021 jonka jälkeen jätevedet on johdettu uutta paineviemäriinjaa pitkin vanhaan verkostoon.

Pitkät siirtoviemäriinjat Auran ja Marttila - Tarvasjoki suunnalta aiheuttavat merkittäviä rikkivedyn muodostumisesta johtuvia ongelmia Liedon verkostossa. Rikkivety aiheuttaa mm. korroosiota betonipinnoilla sekä hajuhaittoja. Liedon Vesi hankkinut tallentavia rikkivetymittareita 2 kpl joilla selvitetään rikkivetyjen muodostumista verkostossa.

Fluidit Oy:n viemäriverkoston mallinnus valmistui v. 2021 lopulla. Sen perusteella on selvitetty vuotovesien aiheuttamia tulvimisriskejä poikkeustilanteissa, esitysten perusteella jatkotoimenpiteet olisi johtaa osa Liedon jätevesistä suoraan Turkuun.

Halmela 2 kunnallistekniikan toteutuskohde valmistui kesäkuussa 2021, joka edellytti myös uuden jv-pumppaamon rakentamista.

E18 nelikaistaistuksen edellyttämät putkisiirrot toteutettiin kolmessa eri tienalituskohdassa. Samalla uusitaan Vältien jv-pumppaamo sekä rakennetaan uusi linjapumppaamo Toimelantien varteen.

Tammen jv-pumppaamon uusi paineviemäri toteutettiin Länsi-Avantintien jatkeen rakentamisen yhteydessä.

Länsi-Avantin alueen jv-määrät on kasvaneet merkittävästi, nykyinen pumppaamo on saneerauslistalla ja paineviemäri on mitoitukseltaan liian pieni. Jatkossa Tammen alueen jätevedet johdetaan Avantin alueen viemäriverkostoon. Tammen pumppaamo on tarkoitus uusida v.2022.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Toimitusvarma ja laadukas vesihuolto		
Toimenpide	Talousveden laatu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Talousvesinäytteiden 2 x kk, tulokset täyttävät STM:n talousvedelle vaaditut laatuvaatimukset (asteikko 1-5)		5,0	5,0	5,0
Toimenpide	Toimitusvarma ja laadukas vesihuolto: toimitusvarmuus			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kuluttajille muodostuvat vj-putkista johtuvat katkot < 3 kpl / vuosi		2,0	2,0	2,0
Lautakunnan tavoite		2: Kiinnitetään huomiota henkilöstön tehtäväkuviin ja työmääriin kehityskeskustelujen ja koulutuksen avulla		
Toimenpide	Koulutukset, työkyvyn ylläpitäminen, motivointi			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kehityskeskustelut pidetty 8/8 (asteikko 1-5)		5,0	5,0	5,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Siirtomaksu /m3 (alv 0%)	0,11	0,11	0,11	100,00%
Investointimaksu	1	1	1	100,00%
Puhdasvesitaksa /m3 (alv 0%)	2,31	2,31	2,31	100,00%
Jätevesitaksa /m3 (alv 0%)	2,42	2,42	2,42	100,00%
1. Verkkoon pumpattu vesi, m3				
Lieto	1 145 511	1 195 000	1 230 974	103,01%
Parravaha	21 541	35 000	24 230	69,22%
2. Verkkoon pumpattu jätevesi, m3				
Lieto	1 149 632	1 085 000	1 171 028	107,92%
Aura	531 077	580 000	531 196	91,58%
Marttila	67 598	80 000	69 717	87,14%
Saukonojan VOK	12 645	9 000	12 174	135,26%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Liedon Veden vahvuus on 9 henkilöä: Vesihuoltopäällikön lisäksi vesihuoltoinsinööri, 1 vesihuoltosihteeriä, toinen vakanssi perustettava, 5 laitosmiestä. Organisaatiomuutoksen yhteydessä vastaavan

vesihuoltosihteerin vakanssi muutettiin koko toimialan taloushallinnosta vastaavaksi taloussihteeriksi.

Työmäärän kartoituksessa on todettu, että Liedon Vesi tarvitsee edelleen kahden vesihuoltosihteerin työpanoksen ja siksi vuonna 2022 haetaan uuden vesihuoltosihteerin vakanssin perustamista.

Taloushallinnon siirryttyä toimialan hallinnon alle täytyy vesihuoltosihteerien vakanssien toimenkuvat päivittää. Lisäksi on kaavailtu infrapalveluiden ja mittaustoimen kanssa johtokarttaohjelmasta vastuuta ottavaa henkilöä, joka pystyisi kokopäivätoimisesti täydentämään johtokarttaa, antamaan johtokarttaotteita ja tarvittaessa kartoittamaan sekä huolehtimaan Liikenne- ja viestintäministeriön asettamien vaatimusten mukaisista johtokarttojen toimituksista valtakunnallisen johtotietojärjestelmään.

Vesihuoltosinööri siirtyi toisen työnantajan palvelukseen heinäkuussa 2021, vakanssi edelleen täyttämättä.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	4 532	0	4 532	4 922	390	8,60 %
TOIMINTAKULUT	- 3 349	0	- 3 349	- 3 131	218	-6,51 %
TOIMINTAKATE	1 183	0	1 183	1 791	608	51,38 %

Toimintatuotot

Toimintatuottojen kasvu johtuu laskutetun vesimäärän kasvusta (myyntituotot). Uusia yritys- ja ok-tontteja.

Toimintamenot

Toimintamenojen alittuminen johtui:

- Koneiden ja laitteiden vuokrat jäi alle suunnitellun
- Parravahan Vesi Oy / ostettu talousvesi alle suunnitellun, pääosa Tarvasjoelle johdettavasta talousvedestä syötetään Liedosta.
- Alueiden rakentamis- ja kunnossapito jäi alle suunnitellun
- Turun Seudun Vesi Oy / rahoituskulut: rahoituskulut maksettu osakassopimuksen mukaisesti
- Turun seudun puhdistamo Oy / käyttökulut alle suunnitellun

Toimintakate

Toimintatuotot ylittivät ja toimintamenot alittuivat.

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta

Vs. kunnanjohtaja Rauno Peltola

TOIMIALAJOHTAJAN KATSAUS

Kanta-Liedon sekä Maaria-Ilmaristen osayleiskaavatyö etenivät; Maaria-Ilmarinen saatiin ehdotusvalmiuteen ja hanke etenee päätöksentekoon vuoden 2022 alussa. Kaarinan kaupungin kanssa yhteistyössä tehtäväksi suunniteltu ns. Kehätien varren osayleiskaava on mukana kaavoitusohjelmassa ohjelmakauden loppupuolella. Samoin ohjelmassa on mukana myös Tarvasjoen energiatuotantopuistojen osayleiskaava.

Asemakaavoituksessa painopisteenä oli kunnan kaikkien taajamien kehittäminen ja pientaloalueita kaavoitettiin Asemanseudulle, Ilmarisiin, Kirkonseudulle sekä Loukinaisiin. Vuoden keskeisimmistä pientalokaavoista valmistuivat Teijulan laajennus sekä Matintalo III. Tastonmetsä II / Louhenpolun alue oli luonnoksena nähtävillä ja Poikoja 3 ehdotuksena. Asemanseudun ja Tarvasjoen tonttivarannosta on valmisteltiin myyntikampanja ja markkinointi aloitettiin elokuussa 2021 (Rakenna- ja sisusta messut). Asemanseudun tontit myytiin loppuun. Tarvasjoen myyntikampanjaa ollaan jatkamassa vuonna 2022.

Jokirannan polun toteuttaminen on alkanut ja ns. Kyöstilännotkon osuus on toteutettu elokuun loppuun mennessä. Seurakunnan kanssa on neuvoteltu aktiivisesti. Kirkkotie 6 alueen kilpailu käytiin ja suunnitelma etenee. Kievarintien aluetta on markkinoitu aktiivisesti eri toimijoille.

Raakamaata hankittiin kunnan keskeisiltä alueilta n. 35 ha. Tontinmyyntituotot on käsitelty lautakunnassa kuukausittain. Tontinmyyntituottotavoite ylitettiin reippaasti. Myyntituloja saatiin lähes 3 M€, johon on laskettu myös maanvaihdossa luovutettujen alueiden tasearvot. Koko vuoden aikana luovutettujen maa-alueiden tasearvo oli noin 0,5 M€. Esirakentamiseen vuosina 2019-2021 käytettyjä kustannuksia vähennettiin luovutetuilta alueilta n. 120 T€.

Tasearvojen ja esirakentamisen kustannusten vähentämisen jälkeen jää myyntivoittoja lähes 2,4 M€, joten myyntitavoite ylittyi lähes 0,9 M€. Myynnistä lähes 0,5 M€ tuli lunastetuista vuokratonteista. Lisäksi luovutettiin vuokratontteja n 4,4 M€ pääoma-arvolla joista tuleva vuokratulo on 220 T€ vuodessa.

Viranhaltijapäätöksiä myytävistä tonteista on tehty yli 400 T€ edestä ja vuokrattavista jo lähes 900 T€ verran, joten luovutuksia tulee myös vuoden 2022 puolella.

Maanhankintaan käytettiin noin 1,3 M€, joten lähes kaikki maanhankintaan varattu raha (1,5 M€) tuli käytettyä. Myös maanhankinnassa on otettu huomioon maanvaihdoissa tulleet alueet, joiden arvo on sama kuin luovutettujen alueiden tasearvo eli noin 200 T€. Varsinaisen raakamaan hankintaan käytettiin n. 1,1 M€.

Avantin eritasoliittymän toteutus on edennyt suunnitelmien mukaisesti (ensimmäinen vaihe) ja hankkeen rahoituksen varmentamiseksi on laadittu esitys Väylä-virastolle ja hanke huomioidaan kunnan lausunnossa valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta.

Uusi yritysalue kaavoitettiin Avantintien pohjoispuolelle sekä aloitettiin Asemanseudulle Säkyläntien-Arosuontien kaava ja Avantin alueelle Suopohjan kaava. Lisäksi toteutettiin kolme kaavamuutosta yritystoiminnan paikallisten edellytysten parantamiseksi kunnan alueilla. Huoltomiehentien kaava-alueella on aloitettu tiesuunnitelman laatiminen risteysjärjestelyjen osalta.

Vanhalinna/Yliopistosäätöön kaavamuutos hyväksyttiin.

Kiinteistöveroprojekti etenee aikataulussa ja sen henkilöresurssia vahvistettiin loppuvuonna.

ARVIO SISÄISEN VALVONNAN SEKÄ RISKIENHALLINNAN TOIMIVUUDESTA JA RIITTÄVYYDESTÄ

Lautakunnan tuloista oleellisen osan muodostavat tontinmyyntituotot. Tontinmyyntitulon toteutumisen varmistaminen edellyttää markkinatilanteen kokoaikaista seuranta ja valmiutta tarvittaessa tehdä nopeasti muuttuvien tilanteiden edellyttämiä korjausliikkeitä. Tontinmyyntitulojen ajantasainen seuraaminen varmistetaan oman seurantatilaston pitämällä ja lautakunnalle on raportoitu taloudesta kuukausittain. Tontinmyyntituloista saatava nettotulo vaihtelee merkittävästi kunnan eri alueilla.

VALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Unelmien pikkukaupunki - Liikenneyhteydet ja saavutettavuus
Tavoite	1: Keskustan kehittäminen	
Tavoite	2: Kanta-Liedon osayleiskaava 2035	
Tavoite	3: 10-tien toimivuus	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Avoin ja oivaltava ote tulevaisuuteen - Yrittäjyyden edistäminen
Tavoite	4: Uusiutuvien energiaratkaisujen edistäminen	
Tavoite	5: Rakentamisen edellytysten turvaaminen	
Tavoite	6: Prosessien toimivuus (elinkeinotoimi ja lupaprosessit, hallinto)	

Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Talouden ja toiminnan kehys
Tavoite	7: Kiinteistöverotuottojen oikeamääräisyys	
Tavoite	8: Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen	
Strategian painopiste ja kriittinen menestystekijä		Lietolainen on aktiivinen, osaava ja onnellinen - Luonnonläheinen Lieto
Tavoite	9: Hyvinvoiva ympäristö ja monimuotoinen luonto	

INVESTOINNIT / ESITYKSET

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 253	0	2 253	3 500	1 247	55,34 %
TOIMINTAKULUT	- 1 573	0	- 1 573	- 1 643	- 70	4,44 %
TOIMINTAKATE	680	0	680	1 857	1 177	173,07 %

Kaavoitus- ja mittaustoimi

Maankäyttöpäällikkö Ari Blomroos

Kaavoitusinsinööri Juha Mäki

Mittaussinsinööri Janne Muikkula

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Kaavoituksen tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää korkealaatuista rakennettua ympäristöä, joka tarjoaa asukkaille vaihtoehtoisia asuin-, työpaikka- ja virkistysalueita. Mittaustoimi tuottaa maaomaisuuden hallintaan, kiinteistöjen muodostamiseen ja paikkatietoihin liittyviä palveluja.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		1: Keskustan kehittäminen		
Toimenpide	Vuoden aikana valmistui 8 kaavoitusohjelman mukaista asemakaavaa, Vanhan Säästöpankkitalon alueen kilpailu ratkaistiin 11/2021, 10-tien varren sekä seurakunnan alueiden kaavoitus käynnissä.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Suunnitellun kaavoitustyön valmistuminen, asteikko 1-3		1,0	3,0	2,0
Lautakunnan tavoite		2: Kanta-Liedon osayleiskaava 2035		
Toimenpide	Yleiskaavaluonnosta on jatkettu ja Maaria-Ilmarinen on valmisteltu ehdotukseksi.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Maaria-Ilmarinen yleiskaava ehdotusvaiheeseen, asteikko 1-3		0,0	3,0	3,0
Lautakunnan tavoite		3: 10-tien toimivuus		
Toimenpide	Rinnakkaistieverkkoa täydentävää asemakaavaa on saanut lainvoiman n. 400 metrin osuudelta. Maanhankinnan osalta on tehty n. 10 ha:n kauppa, jolle sijoittuu n. 400 metriä yleiskaavan mukaista rinnakkaistien varausta. Uusia alueita suunniteltaessa on tehty kevyen liikenteen verkon tarkastelu ja sen pohjalta tehty tilavaraukset väylille. Uusia alueita kaavoitettaessa on huomioitu joukkoliikenteen sekä liityntäpysäköinnin saavutettavuus sekä edistetty liityntäpysäkkien toteuttamista. Tuulissuontien kevyen liikenteenväylä on valmistunut ja Luolakalliontien valmistui syksyllä.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Alueen valmistuminen, asteikko 1-3		0,0	2,0	2,0
Lautakunnan tavoite		4: Uusiutuvien energiaratkaisujen edistäminen		
Toimenpide	Energiatuotantopuistoille suunnitellut osayleiskaavat on ohjelmoitu alkaen syyskausi 2022 aina ohjelmakauden loppuun.			
Mittari		Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021

Osayleiskaavojen ohjelmoimisen valmistuminen asteikko 1-3			3,0	2,0
Lautakunnan tavoite		5: Rakentamisen edellytysten turvaaminen		
Toimenpide	Hyödynnettävää raakamaata on hankittu n. 35 ha. Uutta asemakaavaa on hyväksytty n. 30,5 ha.			
Mittari		Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Raakamaan hankinta hehtaaria			20,0	35,0
Lautakunnan tavoite		6: Prosessien toimivuus (elinkeinotoimi ja lupaprosessit, hallinto)		
Toimenpide	Tehdään toiminnoista prosessikuvaukset. Lautakunnan ydintoiminnoista laadittiin prosessikuvaukset IMS-ohjelmalla			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Prosessikuvausten laadinta ydintoiminnoista asteikko 1-3		0,0	3,0	3,0
Lautakunnan tavoite		7: Kiinteistöverotulojen oikeamääräisyys		
Toimenpide	Äänestysalueille 4 ja 7 on lähetetty noin 2 000 kyselylomaketta, joista palautusprosentti on noin 80. Puuttuvista rakennuksista suurin osa on autotalleja tai talousrakennuksia. Myös omistajatietojen päivitys on odotettua suurempi työ.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Rakennuskanta väestörekisterikeskuksen tiedostossa		7 471,0	9 000,0	7 888,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Kiinteistöveron määrä M€		3,9	4,1	4,0
Lautakunnan tavoite		8: Asukas- ja työpaikkamäärän kasvun edistäminen		
Toimenpide	Asuntotuotantoon luovutettavia tontteja on hyväksytty n. 25 ha. Uusia yritystonttikaavoja on aloitettu Asemanseudulle Säkyläntien-Arosuontien työpaikka-alue sekä Avantiin Suopohjan alueelle, uutena kaavana on valmistunut Avantintien pohjoispuoli ja lisäksi kolme pienempää asemakaavan muutosta yritystoiminnan edellytyksien parantamiseksi.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Myytyjen tonttien tuotto € (TA2020 1,5M€)		1 825 763,0	1 500 000,0	2 320 012,0
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Vuokratuotto €		500 830,0	459 120,0	598 257,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Kaavojen lukumäärä	17	10	13	130,00%
Kaavoitus- ja mittaustoimen toimintakulut / asukas, €	47,57	51,81	53,6	103,45%

Luovutettujen tonttien lukumäärä yhteensä, joista	36	40	70	175,00%
- Omakotitontteja	31	35	58	165,71%
- Rivitalotontteja	5	4	10	250,00%
- Kerrostalotontteja	0	1	2	200,00%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	2 059	0	2 059	3 086	1 027	49,85 %
TOIMINTAKULUT	- 1 052	0	- 1 052	- 1 085	- 33	3,18 %
TOIMINTAKATE	1 008	0	1 008	2 001	993	98,56 %

Toimintatulot

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Johtava rakennustarkastaja Jani Kreula

Ympäristöpäällikkö Päivi Paavilainen

TULOSALUEEN KUVAUS JA TOIMINTASUUNNITELMA

Tulosalue huolehtii rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun keinoin elinympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta.

Vuoden 2021 toteutuma:

Rakennusvalvonta:

Rakennusvalvonnan tulot ylittyivät talousarviosta, johtuen poikkeuksellisen vilkkaasta rakentamisesta ja suurista rakennushankkeista. Kiinteistöveroprojekti on työllistänyt rakennusvalvonnan henkilöstöä, erityisesti lupa- ja kaavasihteriä.

Kaikki lakisääteiset tarkastukset on saatu suoritettua ja rakennuslupien käsittely on toteutunut tavoitekäsittelyaikojen puitteissa.

Rakennusvalvonnan taksa on tarkistettu lähemmäs ympäristökuntien taksaa. Uusi taksa tuli voimaan 1.1.2022. Vanhojen rakennuslupien digitointihanke jäi toteuttamatta vuonna 2021. Projektia jatketaan vuoden 2022 aikana.

Ympäristönsuojelu:

Vuoden 2021 aikana myönnettiin kaksi uutta ympäristölupaa, jonka lisäksi tehtiin kolme ympäristöluvan muuttamista koskevaa päätöstä. Myös aiemmat jo useita vuosia kestäneet valitusasiat työllistivät ympäristönsuojelua.

Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaiset tarkastukset suoritettiin aikataulussaan. Kaikkiaan ympäristönsuojelun valvontatarkastuksia toteutettiin 85 vuonna 2021.

Loppuvuodesta 2021 kunnanvaltuusto hyväksyi yhteensä 53 hehtaarin laajuisten metsäalueiden osoittamisen osaksi Metso-ohjelmaa.

TOIMENPITEET JA MITTARIT

Lautakunnan tavoite		5: Rakentamisen edellytysten turvaaminen		
Toimenpide	1 Joustavat ja nopeat lupaprosessit.			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Lupien käsittelyaika viikkoa (sisältää naapurien tiedottamisen noin 3 viikkoa)		3,5	4,0	5,0

Toimenpide	2 Toimiva asiakaspalvelu			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Tilatut katselmukset suoritetaan työpäivissä		4,0	3,0	4,0
Lautakunnan tavoite	9: Hyvinvoiva ympäristö ja monimuotoinen luonto			
Toimenpide	1 Ympäristönsuojelun valvontatarkastukset			
Mittari		Lähtöarvo 12/2020	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Tarkastusten lukumäärä		80,0	70,0	108,0
Toimenpide	2 Suojelualueet kunnan omistamilla alueilla (ei laskettu metso-alueita)			
Mittari		Lähtöarvo /	Tavoitearvo 12/2021	Toteuma-arvo 12/2021
Suojelualueiden pinta-ala, hehtaaria			10,0	0,0

TULOSALUEEN SUORITTEET JA VERTAILUHINNAT

Suorite	TP2020	TA2021	TP2021	Toteutumis %
Rakennusvalvonnan lupien määrä kpl	383	400	485	121,25%
Rakennusvalvonnan katselmusten lukumäärä kpl	1 364	1 600	1 468	91,75%
Rakennusvalvonnan toimintakulut / asukas, €	16,1	14,26	16,84	118,09%
Ympäristönsuojelun valvontatarkastukset lukumäärä kpl	80	80	85	106,25%
Ympäristönsuojelun toimintakulut / asukas, €	8,97	11,4	10,7	93,85%

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN MUUTOKSET

Uusi vakituinen ympäristötarkastaja aloitti työt 4.11.2021. Vuonna 2021 ympäristönsuojelussa oli kesäharjoittelija, jonka tehtäviin kuului muun muassa omakotirakentajille suunnatun hulevesioppaan laatiminen sekä ympäristönsuojelun paikkatietoasioiden kehittäminen.

TALOUS

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	194	0	194	414	220	113,66 %
TOIMINTAKULUT	- 521	0	- 521	- 558	- 36	6,98 %
TOIMINTAKATE	- 328	0	- 328	- 144	184	-56,09 %

2.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

2.2.1 Liedon kunnan talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Ulkoiset ja sisäiset 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
TOIMINTATUOTOT	41 759	- 376	41 383	45 662	4 279	10 %
Myyntituotot	21 172	- 276	20 896	21 018	121	1 %
Maksutuotot	5 495	- 100	5 395	5 809	414	8 %
Tuet ja avustukset	1 429	0	1 429	4 123	2 694	189 %
Muut tuotot	13 662	0	13 662	14 712	1 050	8 %
TOIMINTAKULUT	- 142 694	- 700	- 143 394	- 146 116	- 2 723	2 %
Henkilöstökulut	- 57 139	0	- 57 139	- 56 448	691	-1 %
Palkat ja palkkiot	- 46 343	0	- 46 343	- 45 796	548	-1 %
Henkilöstösivukulut	- 10 796	0	- 10 796	- 10 652	143	-1 %
Palvelujen ostot	- 57 728	- 700	- 58 428	- 62 972	- 4 544	8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 7 714	0	- 7 714	- 8 028	- 314	4 %
Avustukset	- 8 002	- 71	- 8 073	- 6 423	1 650	-20 %
Muut toimintakulut	- 12 111	71	- 12 040	- 12 245	- 205	2 %
TOIMINTAKATE	- 100 935	- 1 076	- 102 011	- 100 454	1 557	-2 %
VEROTULOT	81 882	0	81 882	88 242	6 360	8 %
MUUT VALTIONOSUDET	24 387	0	24 387	24 329	- 58	0 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	- 490	0	- 490	- 120	370	-75 %
Korkotuotot	36	0	36	105	69	189 %
Muut rahoitustuotot	174	0	174	87	- 87	-50 %
Korkokulut	- 600	0	- 600	- 304	296	-49 %
Muut rahoituskulut	- 101	0	- 101	- 9	92	-92 %
VUOSIKATE	4 844	- 1 076	3 768	11 997	8 229	218 %
POISTOT JA ARVONALENNUKSET	- 8 450	0	- 8 450	- 7 411	1 039	-12 %
Suunnitelman mukaiset poistot	- 8 450	0	- 8 450	- 7 344	1 106	-13 %
Arvonalentumiset	0	0	0	- 67	- 67	0 %
TILIKAUDEN TULOS	- 3 606	- 1 076	- 4 682	4 586	9 268	-198 %
Poistoeron lisäys	5	0	5	5	0	1 %
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	- 3 601	- 1 076	- 4 677	4 591	9 268	-198 %

Kunnan toimintakate toteutui lopulta noin 500.000 euroa alkuperäistä talousarviota parempana ja noin 1,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Talouteen vaikuttavat eri tekijät toteutuivat ennakoitua positiivisemmin ja olennaisia poikkeamia negatiivisia poikkeamia alkuperäiseen talousarvioon oli ainoastaan sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintakatteessa. Kunnanvaltuusto hyväksyi sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintakatteeseen vuoden 2021 aikana 700.000 euron muutokset, joka olennaisin osin kattoi toimintakatteen ylityksen. Varsinkin kaavoitus- ja rakennuslautakunnan toimintakate toteutui merkittävästi alkuperäistä talousarviota parempana.

Tuet ja avustukset toteutuivat noin 2,7 miljoonaa euroa talousarviota parempana. Valtaosa tästä johtuu valtion jakamista korona-avustuksista.

Muiden tuottojen osalta parempaa toteumaa selittää merkittävästi talousarviota parempana toteutuneet tontinmyyntitulot.

Henkilöstökulut toteutuivat noin 700.000 euroa talousarviota alhaisempina. Säästöt kertyivät työllistettyjen henkilöstökustannuksista, varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan henkilöstömenoista.

Palvelujen ostot toteutuivat noin 4,5 miljoonaa euroa muutettua talousarviota suurempina. Erityisesti sosiaali- ja terveystalouden palvelujen ostot toteutuivat selvästi, noin 5,0 miljoonaa euroa yli muutetun talousarvion. Säästöjä palveluiden ostoista tuli pääosin teknisen lautakunnan alaisista toiminnoista.

Avustukset toteutuivat muutettua talousarviota selvästi, noin 1,6 miljoonaa euroa pienempinä. Pääosin tämä johtuu kotihoidon palvelusetelien ja asiakaspalveluostojen alhaisemmasta toteumasta.

Toimintakatteen poikkeamat on lautakuntakohtaisesti raportoitu tarkemmin kohdassa 2.1.2 Käyttötalouden toteuma lautakunnittain.

Liedon kunnan vuosikate vuodelta 2021 ylittää vuoden 2021 muutetun talousarvion noin 8,2 miljoonaa euroa. Toimintakatteen alituksen (1,6 miljoonaa euroa) lisäksi saatu verorahoitus ylitti poikkeuksellisella tavalla talousarvion. Verotulot toteutuivat noin 6,4 miljoonaa euroa talousarviota korkeampina. Verotulokertymä oli vuonna 2021 selvästi ennakoitua parempi, kun ansiotulot kehittyivät arvioitua paremmin ja yritysten kannattavuus kehittyi koronasta huolimatta ennakoitua paremmin.

Edelleen jatkuneen poikkeuksellisen alhaisen korkotason vuoksi kunnan rahoituskulut toteutuivat noin 0,4 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat vuonna 2021 noin 1,1 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä. Investoinnit toteutuivat alkuperäistä vuoden 2021 talousarviota pienempinä ja ennakoitua suurempi osa hankkeista jäi tilinpäätöshetkellä kesken, joten niistä ei kirjattu vielä poistoja.

Tilikauden 2021 tulos oli noin 9,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi ja noin 8,2 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi.

Verotulot

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
VEROTULOT	81 882	0	81 882	88 242	6 360	8 %
Verotulot	73 290	0	73 290	78 212	4 922	7 %
Kiinteistövero	4 037	0	4 037	4 419	382	9 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 555	0	4 555	5 611	1 056	23 %

Liedon kokonaisverokertymä oli vuonna 2021 selvästi arvioitua parempi ja ylitti talousarvion noin 6,4 miljoonaa euroa.

Ansiotulot kehittivät arvioitua paremmin ja myös yritysten kannattavuus kehittyi huomattavan suotuisasti korona-ajasta huolimatta.

Myös kiinteistöverot toteutuivat talousarviota parempana.

Kunnalliveron määräytymisen perusteet

Verovuosi	Tulovero-%
2016	19,50%
2017	19,50%
2018	19,50%
2019	19,50%
2020	19,50%
2021	19,75%

Kiinteistöveroprosentit

Verovuosi	Yleisen kiinteistövero-% alaiset	Vakituiset asuinrakennukset	Muut asuinrakennukset	Rakentamaton rakennuspaikka
2016	1,00%	0,40%	1,00%	3,00%
2017	1,00%	0,41%	1,00%	3,00%
2018	1,00%	0,41%	1,00%	3,00%
2019	1,00%	0,41%	1,00%	3,00%
2020	1,20%	0,41%	1,00%	3,00%
2021	1,20%	0,41%	1,00%	3,00%

Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
MUUT VALTIONOSUUDET	24 387	0	24 387	24 329	- 58	0 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	18 913	0	18 913	19 037	124	1 %
Veromenetysten kompensaatiot	7 211	0	7 211	6 910	- 302	-4 %
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	- 1 532	0	- 1 532	- 1 546	- 14	1 %

Valtionosuudet toteutuivat olennaisesti talousarvion mukaisesti.

2.3 Investointiosan toteutuminen

2.3.1 Yhteenveto

Talonrakennus 1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Menot	2 645	35	2 680	1 933	-747	-28 %
Tulot	0	0	0	-25	-25	**
Netto	2 645	35	2 680	1 908	-772	-29 %
Tiet, puistot, liikuntapaikat	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Menot	5 203	535	5 738	4 852	-886	-15 %
Tulot	-384	0	-384	-444	-60	16 %
Netto	4 819	535	5 354	4 408	-946	-18 %
Maanhankinta, tonttien ja rakennusten myynti	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Menot	1 770	0	1 770	1 359	-411	-23 %
Tulot (tasearvot)	-500	0	-500	-433	67	-13 %
Netto	1 270	0	1 270	926	-344	-27 %
Irtain omaisuus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Menot	141	0	141	121	-20	-14 %
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0	**
Netto	141	0	141	121	-20	-14 %
Osakkeet ja osuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Osakkeet hankinnat	0	0	0	0	0	0 %
Osakkeet luovutukset	0	0	0	0	0	0 %

Liedon Vesi (ml.irtain)	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Investointimenot	1 800	0	1 800	1 775	-25	-1 %
Rahoitustuotot	0	0	0	-24	-24	**
Netto	1 800	0	1 800	1 751	-49	-3 %
Yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Investointimenot	11 559	570	12 129	9 961	-2 168	-18 %
Rahoitustuotot	-884	0	-884	-926	-42	5 %
Netto	10 675	570	11 245	9 035	-2 210	-20 %

Liedon kunnan investointimenot toteutuivat noin 2,1 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienempinä ja noin 1,5 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä.

Maanhankinnassa (mukaan lukien esirakentaminen) määrärahoja jäi käyttämättä noin 0,4 miljoonaa euroa. Määrärahoja käytettiin vain tarkoituksenmukaisiin kauppoihin, joiden hintataso oli linjassa aikaisempaan hankintaan. Talonrakennuksessa määrärahoja jäi käyttämättä noin 0,7 miljoonaa euroa. Infran osalta määrärahoja jäi käyttämättä noin 0,9 miljoonaa euroa. Tarkemmat hankekohtaiset poikkeamat käyvät ilmi tarkemmin alla esitetyistä taulukoista.

2.3.2 Talonrakennus

TEKNINEN LAUTAKUNTA Talonrakennus	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäisen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannusarvio sta käytetty 31.12.	
Keskuskoulu hankesuunnittelut ja sisäilmatyöt									
Menot	19 300	0	300	0	300	307	7	2 %	1)
Keskuskoulun väistötila									
Menot	1 640	119	75	0	75	74	-1	257 %	2)
Terveyskeskuksen saneeraus KV 31/27.4.2020									
Menot	1 500	359	500	35	535	611	76	181 %	3)
Tarvasjoen koulun liikuntatilojen uusiminen									
Menot	1 010	36	700	0	700	525	-175	80 %	4)
Jokilaakson koulun rakn.tekniset työt; sisäilmakorjaukset, savunpoistoluukku									
Menot	380	0	380	0	380	53	-327	14 %	5)
Kiinteistön lämmitysjärjestelmän muutos (kaukolämpö/maalämpö)									
Menot	240	0	40	0	40	0	-40	0 %	6)
Kukonharjan pk. kellarin kosteusongelman korjaus									
Menot	0	0	50	0	50	0	-50	0 %	7)
Pienhankkeet, menot			600	0	600	363	-237	61 %	
Terveyskeskus Os.1						51			
Pääterveysasema						9			
Terveyskeskuksen tilajärjestelyt						6			
Terveyskeskus/vesikaton vuoto, kattolyhtyjen suojaus/invarampit/hammaslaitolan pääoven lukitus/koitoidon muutostyöt						14			
Ilmaristen koulun sisäilma- ja salaojakorj. 2020						16			
Kunnantalon parkkipaikka						19			
Pahkamäen koulu						57			
Pahkamäen esiopetustilat						1			
Kunnantalo						14			
Keskuskoulu						9			
Keskuskoulu / äänentoisto						8			
Lukio						40			
Ilmaristen koulu						30			
Littoisten koulu ja liikuntahalli						3			
Tarvasjoen koulun piha-alue						19			
Mäntykoti						38			
Vanha						9			
Lintukodon päiväkot						16			
Järvikoto						4			

Tonttikauppojen yhteydessä kunnan omistukseen tulleet rakennukset								
Menot	0	0	0	0	0	0	0	***
Talonrakennus yhteensä			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvion muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	
Menot			2 645	35	2 680	1 933	-747	-28 %
Tulot			0	0	0	0	0	0
Netto			2 645	35	2 680	1 933	-747	-28 %

- 1 Hankesuunnittelu, sisäilmakorjauksia Keskuskoulussa, ilmanpuhdistin vuokrakuluja sekä ilmanlaadun mittauspalvelua (paikallisyhteistyö)
- 2 Keskuskoulun väistötilojen rakentamissuoritteita ja luokkien muutto väistötiloihin.
- 3 Terveyskeskuksen saneeraus KV 31/27.4.2020
- 4 Rakennustyömaan maksuerä, työmaan etenemisen mukaan, budjetoitua hitaammin. Lisäksi työmaavalvontakustannuksia.
- 5 Ei saatu urakkatarjousta. Määräraha jäi käyttämättä.
- 6 Suunnittelukustannukset, kohde Järvikoto
- 7 Korjaustarpeen laajuus osoittautui suunniteltua laajemmaksi. Korjaustyötä ei aloitettu.

2.3.3 Tiet, puistot, liikuntapaikat

Tiet, puistot, liikuntapaikat	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäisen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannusarvion käytetty 31.12.
Keskusta								
Jokipolku, menot	159	0	84	0	84	124	40	78 % 1)
Jokipolku, tulot (avustus 75.009,88 vuodelle 2022, kun projekti valmistunut VT 10 Ruohomäentie risteysalueen muutos	0	0	-84	75	-9	0	9	0 2)
VT 10 parantaminen (MAL-hanke)	2 072	1 230	650	0	650	556	-94	27 % 3)
Nuolemontien klv	485	2	150	80	230	231	1	48 % 4)
	190	0	100	-80	20	0	-20	0 %
Loukinainen								
Matintalo 2 & 3 kaava-alueen toteutus Puutarhan alue (Vanhalinna)	1 140	13	40	155	195	215	20	19 % 5)
investointimenot Puutarhan alue (Vanhalinna)	595	310	300	0	300	232	-68	39 % 8)
investointitulot	-550	-281	-300	0	-300	-183	117	33 %
Ilmarinen								
Ilmaristen kaava-alueen toteutus	730	35	700	0	700	517	-183	71 % 9)
Asema								
Tiemestartie	950	0	250	30	280	271	-9	29 % 10)
Avanti								
KT40 1-vaihe ja Kehätien rinnakkaistiet tulot	2 094	1 497	350	0	350	529	179	25 % 11)
KT40 1-vaihe ja Kehätien rinnakkaistiet	-250	0	0	0	0	-261		104 % 12)
KT 40 2-vaiheen rakentaminen	300	0	150	0	150	86	-64	29 %
Pääskyntie, Haarapääskyntie, Luolakalliontie ja -kvl	1 260	398	400	0	400	247	-153	20 % 13)
Pääskykallion saneeraus	225	0	225	0	225	7	-218	3 %
Avantin eritasoliittymä	1 150	0	600	0	600	335	-265	29 % 14)
Koko kunnan alue								
Teoll. alueiden kadut / kunn.tekn. rakentaminen	0	0	200	0	200	162	-38	81 %
Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliik. ed. pienhankkeet	0	0	100	0	100	86	-14	86 % 15)
Liikenteenohjauslaitteet	0	0	20	0	20	23	3	115 %
Valaistus								
Vanhon valaistuksen peruskorjaus (Carunan ilmakaapeleiden poisto)	0	0	140	150	290	278	-12	96 % 16)
Led-valaisimien himmennysliittimien asennus	0	0	30	0	30	29	-1	97 %
Kaavateiden valaistus	0	0	100	0	100	119	19	119 %
Puistot ja leikkipaikat								
Pihat, leikkikentät ja puistot	0	0	165	0	165	159	-6	96 %
Asfaltointi								

Asfaltointi, uudet ja vanhat kaava-alueet ensimmäinen asfaltointi ja pintaukset			400	200	600	600	0	100 %	19)
Hulevesi									
Hulevesijärjestelmät	0	0	49	0	49	46	-3	93,9 %	20)
Tiet, puistot, liikuntapaikat yhteensä			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama		
Menot			5 203	535	5 738	4 852	-886	-15 %	
Tulot			-384	75	-309	-444	-135	44 %	
Netto			4 819	610	5 429	4 408	-1 021	-19 %	

- 1) Korjausrakan toteutuksessa syntyneet lisätyöt
- 2) Talviniityn urakan 2. vaihe / optiourakka toteutus alle kustannusarvion
- 3) VT 10 risteystyöt toteutetaan v.2021. Viranomaislupien saaminen viivästyi n. 2 vuotta.
- 4) V.2021 toteutuskohde.
- 5) V.2021–2022 toteutuskohde.
- 6) Siirretty suunnittelu ja toteutus eteenpäin. Kaavavalitus hovioikeudessa tällä hetkellä.
- 7) Alikulikutunneli toteutettiin VT10 parantamistöiden yhteydessä. Kunnan maksuosuus, jäi alle kustannusarvion.
- 8) Toteutus perustuu kunnan ja Yliopistosäätiön maankäyttösopimukseen; pääosa kustannuksista laskutetaan säätiöltä. Toteutettu myös mm. ojen ja olemassa olevan kadun peruskorjauksia.
- 9) Halmelan 2 kunnallistekniikka toteutetaan v.2021
- 10) Toteutettu yhdessä ELY-keskuksen kanssa, kunnan maksuosuus.
- 11) Kiertoliittymän toteutus pääosin omana työnä, kustannussäästö
- 12) KT 40 hankkeeseen liittyvät tien sekä klv:n rakentaminen
- 13) Toteutettu yhdessä Liedon Lämpö Oy:n kaukolämpölinjan rakentamisen yhteydessä. Lisäksi uusia toimijoita Luolakallion alueelle, rakentamisaikataulusta johtuen jouduttu suunnittelemaan ja toteuttamaan KT.
- 14) Valtuuston päätös, kunta maksaa eritasoliittymän toteuttamiseen liittyvät kustannukset. Haettu Liikenne- ja viestintäministeriöltä rahoitusta eritasoliittymän jatkovaiheiden toteuttamiseen.
- 15) Pienet kunnossapitokohteet, toteutettu omana työnä
- 16) Yhteiskaapelointihanke, tarkoitus upottaa kaikki kaapelit maahan, jatkuu v.2021. Kunnan osuus yhteiskaivuista.
- 17) Liittyy leikkivälineiden ja varusteiden kuntotarkastukseen (Lappset Oy). Sisältyy koulujen ja päiväkotien leikkivälineet. Varuste ja kalustohankintoja.
- 18) Osittain toteutettu, työ jatkuu v.2021.
- 19) Toteutettavia kohteita runsaasti, paikkauksia ja vanhojen rakennettujen alueiden pinnoituksia. Lisäksi kunnossapitopinnoituksia.
- 20) Hulevesiviemäri 135 km. Suurten rumpujen ja linjojen kuntokartoitusta ja peruskorjauksia. Tarve selvittää kuntokartoituksella tulevat korjauskohteet ja laatia korjaussuunnitelma.

2.3.4 Liedon Vesi

Liedon Vesi	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.	
Keskusta									
Kärpijoentien VH-saneeraus			0	0	0	3	3	#DIV/0!	1)
Asema									
Laakkarin kalliosäiliö, sisäpuoliset muutostyöt									
Laakkari - Liedon asema, Vaihe 2 (VT9 pohjoispuoli)	0	0	0	0	0	39	39	#DIV/0!	3)
Laakkari-Liedon keskusta 3.vaihe	300	0	300	0	300	348	48	116 %	4)
	380	0	150	0	150	259	109	68 %	
Littoinen									
Avanti - Tammi liik.järjestelyistä johtuvat putkista ym. Muutokset	290	210	100	0	100	286	186	171 %	6)
Loukinainen									
Matintalo 2	710	4	100	0	100	65	-35	10 %	7)
Puutarhan alue (Vanhalinna) investointimenot	237	237	0	0	0	0	0	100 %	8)
Puutarhan alue (Vanhalinna) investointitulot	-185	-161	0	0	0	-24	-24	100 %	
Ilmarinen									
Halmelan laajennus 2	250	34	250	0	250	195	-55	92 %	9)
Tarvasjoki									
Vesijohtoverkon saneeraus	0	0	100	0	100	46	-54	#DIV/0!	10)
Koko kunnan alue									
Vesihuollon pienhankkeet, jakamaton			520	0	520	225	-295	43 %	11)
vanhat alueet						62			
uudet as.alueet						6			
uudet teol.alueet						145			
vanhat teol.alueet						8			
T-joen vesitornin kuntotutkimus						5			
äkilliset korjauskohteet						3			
viemäriverkoston kuntotutkimus						10			
Viemärlinjojen saneeraus			140	0	140	95	-45	68 %	12)
Vesijohtolinjojen saneeraus			140	0	140	214	74	153 %	13)
Irtain omaisuus									

Hankinnat			0		0	0	0	***
Maa- ja vesialueet								
Liittymismaksut			0		0	0	0	***
Liedon Vesi yhteensä			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	
Menot			1 800	0	1 800	1 775	-25	-1 %
Tulot			0	0	0	-24	-24	**
Netto			1 800	0	1 800	1 751	-49	-3 %

1 Toteutus v. 2022

2 Laakkari - Lidon asema, vaihe 1 ja 2 valmis, Keskustan haara vaihe 3 toteutettu.

3 Tiemestarintien uusi jv-pumppaamo + tasaus/ylivuotoaltaat 2 kpl Naapurin Maalasikana Oy:n kasvaneiden jv-määrien johdosta. Johtuu louhintamäärästä ja materiaaleista. Yritystontteja, joille myös rakennettu kunnallistekniikka

4 Laakkari - Liedon as. Keskustan haaran jatkon suunnittelu kesken, toteutetaan vaiheittain v. 2023–2024. Laakkarin kalliosäiliön sisäiset putkistomuutokset ym. toteutetaan v.2022

5 E18 / Kehätien nelikaistaistamisesta johtuen viemäri- ja vesijohtolinjojen suojauskas ja siirtoja (E18 putkisiirrot). Lisäksi 2 kpl uusia jv-pumppaamoja.

6 Matintalo 2 siirretty v. 2022 toteutuskohteeksi. Kaava-alue Matintalo 3 otettu mukaan suunnitteluun, toteutus koko alue kerralla.

Kasvihuoneen alueen toteutus perustuu kunnan ja Yliopistosäätiön väliseen maankäyttösopimukseen. Säätiöltä laskutetaan

7 toteutuneet kustannukset, tehty myös vanhojen putkilinjojen korjaus ja muutostöitä.

8 Halmela 2 kunnallistekniikan toteutus yhdessä infrapuolen kanssa. 1 uusi jv-pumppaamo.

9 Saneerattu paloposteja, runkolinjaventtiilejä sekä uusia asuntoalueita/tontteja.

1

0 Erinäköiset pienhankkeet. Avattu omat projektinumerot kohteille.

1 Toteutettu saneeraussuunnitelman mukaisia runkolinjakaivojen vuotovesipinnoituksia, kartoituksia sekä toimia vuotovesien vähentämiseksi. Uusittu jv-kaivoja. Puitesopimukset 3 yrityksen kanssa.

1

2 Toteutettu saneeraussuunnitelman mukaisia runkolinjaventtiilien sekä palopostien uusimisia.

2.3.5 Irtaimisto

Irtaimisto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.
Kunnanhallitus						
Tulot	0	0	0	0	0	
Menot	106	0	106	69	-37	65 %
Sosiaali- ja terveyslautakunta						
Menot	0	0	0	0	0	**
Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta						
Menot	35	0	35	0	-35	0 %
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta						
Menot	0	0	0	0	0	**
Tekninen lautakunta						
Menot	0	0	0	52	52	**
Kaavoitus- ja rakennuslautakunta						
Menot	0	0	0	0	0	**
Irtaimisto yhteensä	141	0	141	121	-20	86 %

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

1 000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	4 844	-1 076	3 768	11 996	8 228	218,4 %
Tulorahoituksen korjauserät	-1 500	0	-1 500	-2 338	-838	-55,9 %
Investointien rahavirta			0			
Investointimenot	-11 134	-570	-11 704	-9 961	1 743	14,9 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	384	-75	309	261	-48	-15,5 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 000	0	2 000	2 776	776	38,8 %
Toiminta ja investoinnit, netto	-5 405	-1 721	-7 127	2 735	9 862	138,4 %
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0	**
Antolainasaamisten vähennykset muille	0	0	0	18	18	***
Antolainasaamisten vähennykset <i>Liedon Vesi</i>	0	0	0	0	0	***
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 500	0	-2 500	-2 441	59	2,4 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000	0	8 000	-4 000	-12 000	-150,0 %
Rahoituksen rahavirta	5 500	0	5 500	-6 441	-11 941	-217,1 %
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	95	-1 721	-1 627	-3 706	-2 079	-127,8 %

Valtuustoon nähden sitova erä

Liedon kunnan lainakanta laski noin 6,4 miljoonaa euroa vuoden 2021 aikana. Talousarviossa ennakoitiin 5,0 miljoonan euron lainakannan kasvua.

Rahoitustarvetta pienensi talousarviota suurempi positiivinen vuosikate noin 12,0 miljoonaa euroa, joka johtui 6,4 miljoonaa euroa paremmasta verotulokertymästä, ja sisältää lisäksi valtiolta saatuja koronatukia noin 2,5 miljoonaa euroa.

2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoiset ja sisäiset	Sito-vuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. TA	TA:n muutokset	Muutettu TA	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. TA	TA:n muutokset	Muutettu TA	Toteu- tuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
Tarkastusltk	N	40	0	40	36	5	0	0	0	0	0
Keskusvaaliltk	N	77	0	77	114	-37	0	0	0	22	22
Kunnanhallitus	N	10 234	0	10 234	10 290	-55	9 785	0	9 785	9 661	-123
Ympäristöterv.ltk	N	1 706	0	1 706	1 610	95	1 516	0	1 516	1 429	-86
Sosiaali- ja terv.ltk	N	67 983	700	68 683	72 347	-3 665	8 437	0	8 437	12 005	3 568
Varhaiskasv. ja koul.ltk	N	40 577	0	40 577	40 116	461	2 893	-376	2 517	2 529	12
Kulttuuri- ja vapaa-aik.ltk	N	3 494	0	3 494	3 160	334	372	0	372	250	-122
Tekninen ltk	N	13 659	0	13 659	13 669	-9	11 971	0	11 971	11 343	-628
Kaavoitus ja rak.ltk	N	1 573	0	1 573	1 643	-70	2 253	0	2 253	3 500	1 247
Liedon vesi	N	3 349	0	3 349	3 131	218	4 532	0	4 532	4 922	390
Tuloslaskelmaosa											
Verotulot	B						81 882	0	81 882	88 242	6 360
Valtionosuudet	B						24 387		24 387	24 329	-58
Korkotulot	B						36	0	36	105	69
Muut rahoitustulot	B						174	0	174	87	-87
Korkomenot	B	600	0	600	304	296					
Muut rahoitusmenot	B	101	0	101	9	92					
Investointiosa											
<i>Kunnanhallitus</i>											
Maa- ja vesialueet	B	1 770	0	1 770	1 359	411	500	0	500	433	-67
Rakennukset	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto	B	106	0	106	69	37	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Sosiaali- ja terveystk</i>											
Irtaimisto	B	0	0	0	0	0					
<i>Varhaiskasv. ja koul.ltk</i>											
Irtaimisto	B	35	0	35	0	35					
<i>Kulttuuri- ja vapaa-aik.ltk</i>											
Irtaimisto	B	0	0	0	0	0					
<i>Tekninen lautakunta</i>											
Talonrakennus	B	2 645	35	2 680	1 933	747	0	0	0	0	0
Kiinteät rak.ja laitteet	B	5 203	535	5 738	4 852	886	384	-75	309	444	135
Irtaimisto	B	0	0	0	52	-52					
<i>Liedon vesi</i>											
Maa- ja vesialueet	B	0	0	0	0	0					
Vesi- ja viemärilinjat	B	1 800	0	1 800	1 775	25	0	0	0	24	24
<i>Kaavoitus</i>											
Irtaimisto	B	41	0	41	33	8					
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											

Lisäykset	B	0	0	0	0	0						
Vähennykset	B						0	0	0	18	18	
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lisäys	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten vähennys	B	-2 500		-2 500	-2 436	-64						
Lyhytaikaisten muutos	N	8 000		8 000	-4 000	12 000	0		0	0	0	
Oman pääoman muutokset	B	0	0	0	0	0						
Vaikutus maksuvalmiuteen		5 500	0	5 500	-6 436	11 936	0	0	0	18	18	
YHTEENSÄ		143 410	701	144 111	146 432	-2 322	148 240	-376	147 864	158 427	10 563	

Tilinpäätöslaskelmat

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Liedon kunnan tuloslaskelma

Tuloslaskelma Liedon kunta	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	12 094 473,60		11 754 515,75	
Maksutuotot	5 801 486,30		4 881 428,93	
Tuet ja avustukset	4 122 729,69		1 401 248,57	
Muut toimintatuotot	4 454 546,99	26 473 236,58	3 937 074,02	21 974 267,27
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-56 448 337,88		-54 490 065,34	
Palkat ja palkkiot	-45 795 886,51		-44 147 641,29	
Henkilösivukulut	-10 652 451,37		-10 342 424,05	
Eläkekulut	-8 723 672,33		-8 812 396,57	
Muut henkilösivukulut	-1 928 779,04		-1 530 027,48	
Palvelujen ostot	-54 084 478,65		-47 056 906,63	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 953 692,71		-7 387 846,78	
Avustukset	-6 421 973,60		-7 707 503,98	
Muut toimintakulut	-2 019 084,46	-126 927 567,30	-1 891 534,44	-118 533 857,17
Toimintakate		-100 454 330,72		-96 559 589,90
Verotulot		88 242 216,28		82 717 910,77
Valtionosuudet		24 329 413,00		28 409 500,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	104 937,79		33 471,48	
Muut rahoitustuotot	86 997,97		126 667,24	
Korkokulut	-303 863,58		-338 257,10	
Muut rahoituskulut	-8 549,62	-120 477,44	-9 508,38	-187 626,76
Vuosikate		11 996 821,12		14 380 194,11
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 344 220,64		-7 225 485,39	
Arvonalentumiset	-66 711,44	-7 410 932,08	-141 670,24	-7 367 155,63
Tilikauden tulos		4 585 889,04		7 013 038,48
Poistoeron väh (+)/lisäys (-)		5 045,64		5 045,64
Tilikauden ylijäämä(+)/alijäämä(-)		4 590 934,68		7 018 084,12

3.2 Liedon kunnan rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma Liedon kunta	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	11 996 821,12		14 380 194,11	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 337 519,45	9 659 301,67	-1 855 599,44	12 524 594,67
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-9 961 030,45		-12 004 897,45	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	260 559,19		514 028,51	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 776 478,83	-6 923 992,43	2 254 130,58	-9 236 738,36
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		2 735 309,24		3 287 856,31
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-18 103,08		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	36 206,16	18 103,08	18 103,08	18 103,08
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 435 678,98		-2 440 845,19	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000 000,00	-6 435 678,98	0,00	-2 440 845,19
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	1 843 648,84		-534 228,20	
Korottomien velkojen muutos	3 434 698,74	5 278 347,58	-375 544,63	-909 772,83
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-1 139 228,32		-3 332 514,94
RAHAVAROJEN MUUTOS		1 596 080,92		-44 658,63
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	9 129 509,53		7 533 428,61	
Rahavarat 1.1.	7 533 428,61	1 596 080,92	7 578 087,24	-44 658,63

3.3 Liedon kunnan tase

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	123 332 660,71	121 500 061,00
Aineettomat hyödykkeet	154 298,60	174 855,55
Aineettomat oikeudet	35 941,80	60 602,14
Muut pitkäaikaiset menot	118 356,80	114 253,41
Aineelliset hyödykkeet	113 236 135,53	111 298 164,35
Maa- ja vesialueet	23 277 979,27	22 352 925,50
Rakennukset	56 692 686,44	58 984 609,36
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 434 720,00	24 380 125,39
Koneet ja kalusto	510 079,13	684 230,75
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 320 670,69	4 896 273,35
Sijoitukset	9 942 226,58	10 027 041,10
Osakkeet ja osuudet	9 320 609,91	9 387 321,35
Muut lainasaamiset	453 645,67	471 748,75
Muut saamiset	167 971,00	167 971,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	557 603,32	566 865,23
Valtion toimeksinnot	92 096,11	105 002,93
Lahjoitusrahastojen varat	415 034,71	403 674,34
Muut toimeksiantojen varat	50 472,50	58 187,96
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 604 621,07	13 899 061,79
Saamiset	4 475 111,54	6 365 633,18
Pitkäaikaiset saamiset	225 504,50	289 790,50
Muut saamiset	225 504,50	289 790,50
Lyhytaikaiset saamiset	4 249 607,04	6 075 842,68
Myyntisaamiset	2 514 956,43	3 759 545,09
Muut saamiset	1 124 366,18	1 053 896,07
Siirtosaamiset	610 284,43	1 262 401,52
Rahoitusarvopaperit	953,21	953,21
Rahat ja pankkisaamiset	9 128 556,32	7 532 475,40
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137 494 885,10	135 965 988,02

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	44 803 965,34	40 213 030,66
Peruspääoma	31 654 466,33	31 654 466,33
Edellisten tilikausien ylijäämä	8 558 564,33	1 540 480,21
Tilikauden ylijäämä	4 590 934,68	7 018 084,12
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	31 177,72	36 223,36
Poistoero	31 177,72	36 223,36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	636 751,26	646 013,17
Valtion toimeksiannot	171 244,05	105 002,92
Lahjoitusrahastojen pääomat	415 034,71	403 674,34
Muut toimeksiantojen pääomat	50 472,50	137 335,91
VIERAS PÄÄOMA	92 022 990,78	95 070 720,83
Pitkäaikainen	42 674 542,49	44 024 062,52
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	32 467 989,00	34 823 496,00
Lainat julkisyhteisöiltä	28 123,98	91 534,77
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	10 178 429,51	9 109 031,75
Lyhytaikainen	49 348 448,29	51 046 658,31
Joukkovelkakirjalainat	30 000 000,00	34 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 355 507,00	2 355 507,00
Lainat julkisyhteisöiltä	63 410,79	80 172,01
Saadut ennakot	560 568,20	483 840,89
Ostovelat	6 348 052,44	4 336 848,90
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 003 824,41	1 089 949,57
Siirtovelat	9 017 085,45	8 700 339,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	137 494 885,10	135 965 988,02

3.4 Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma 1 000 €	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toimintatuotot	57 423	51 388
Toimintakulut	-156 507	-146 427
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	23	29
TOIMINTAKATE	-99 061	-95 010
Verotulot	88 242	82 718
Valtionosuudet	25 740	29 886
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	79	9
Muut rahoitustuotot	71	71
Korkokulut	-531	-568
Muut rahoituskulut	-31	-25
	-412	-513
VUOSIKATE	14 509	17 081
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 815	-9 678
Arvonalentumiset	-67	.143
	-9 882	-9 820
TILIKAUDEN TULOS	4 627	7 261
Laskennalliset verot	-26	-31
Vähemmistöosuudet	2	-7
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 603	7 223

3.5 Konsernirahoituslaskelma

Konsernirahoituslaskelma 1 000 €	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	14 517		17 081	
Satunnaiset erät	0		-1	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 307	12 210	-1 922	15 158
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 363		-16 208	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316		588	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 850	-8 197	2 348	-13 272
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	4 012		1 886	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	85		3 617	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 670		-3 995	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 264	-7 849	562	185
Oman pääoman muutokset	0		0	
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-4		-5	
Vaihto-omaisuuden muutos	29		-170	
Saamisten muutos	1 450		-281	
Korottomien velkojen muutos	3 708	5 183	-418	-874
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 666		-689	
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 347		1 197	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		13 426		12 167
Rahavarat 1.1.		12 080		10 971
		1 347		1 197

3.6 Konsernitase

VASTAAVAA 1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	144 852	143 914
Aineettomat hyödykkeet	181	215
Aineettomat oikeudet	48	71
Muut pitkävaikutteiset menot	134	144
Ennakkomaksut		0
Aineelliset hyödykkeet	139 748	138 895
Maa- ja vesialueet	24 221	23 305
Rakennukset	74 446	77 584
Kiinteät rakenteet ja laitteet	33 787	29 916
Koneet ja kalusto	2 287	2 552
Muut aineelliset hyödykkeet	7	7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 000	5 531
Sijoitukset	4 922	4 804
Osakkuusyhtiöosuudet	516	496
Muut osakkeet ja osuudet	4 078	4 163
Muut saamiset	328	145
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	999	934
VAIHTUVAT VASTAAVAT	22 106	22 436
Vaihto-omaisuus	787	815
Saamiset	7 803	9 454
Pitkäaikaiset saamiset	488	1 112
Lyhytaikaiset saamiset	7 557	8 342
Rahoitusarvopaperit	389	313
Rahat ja pankkisaamiset	13 127	11 854
VASTAAVAA YHTEENSÄ	167 957	167 285

VASTATTAVAA 1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	46 815	42 097
Peruspääoma	31 656	31 654
Arvonkorotusraho		0
Muut omat rahastot	19	20
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	10 536	3 200
Tilikauden yli-/alijäämä	4 604	7 222
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	16	33
PAKOLLISET VARAUKSET	1 087	1 033
Eläkevaraukset	3	3
Muut pakolliset varaukset	1 084	1 030
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 098	1 037
VIERAS PÄÄOMA	118 941	123 085
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	50 802	54 464
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	10 944	9 719
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	34 275	38 460
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	22 921	20 441
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	167 957	167 285

Tilinpäätöksen liitetiedot

4 TILNPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Liedon kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetietojen numerointi viittaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa tilinpäätöksen liitetiedoista käytettyyn liitetietokohtaiseen numerointiin.

1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ -MENETELMÄT

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Mikäli joulukuussa tilitettävä määrä on poikkeuksellisesti negatiivinen, kirjataan se ao. tilikauden verotulojen vähennykseksi ja siirtovelaksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla tai avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun, kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet, liite 11.

Poistosuunnitelma on päivitetty vuonna 2012 (KV 92/24.9.2012). Uutta poistosuunnitelmaa käytetään vuonna 2012 ja sen jälkeen valmistuneissa tai hankituissa käyttöomaisuusinvestoinneissa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon, jos sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo arvioidaan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienemmäksi.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

Muut erät

Lomapalkat ja -rahat on kohdistettu sille tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat kirjataan ottaen huomioon voimassa olevat työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilötasolla.

2 ESITTÄMISTAPAMUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa.

4 EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Ei ilmoitettavaa.

5 AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä (erittely liite 22).

Osakkuusyhteisöt Parravahan Vesi Oy ja Tilikunta Oy on yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaan.

Littoistenjärven säännöstely-yhtiö (yhteisyhteisö) on merkitty konsernitaseeseen vain sen hankintamenona osakkeissa ja osuuksissa sekä lisätietona liitetiedoissa. Nautelankoski-säätiö on jätetty yhdistelemättä, koska kuntakonsernin kannalta se on merkitykseltään vähäinen.

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen lukuarvoltaan peruspääoman jäsenosuuden mukaisessa suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen kunnalle maksamia kiinteistöveroja ei ole vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä. Laskennallinen verovelka on esitetty pitkäaikaisena ja laskennallisen verovelan muutos lyhytaikaisena vieraana pääomana.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisön aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

2 ESITTÄMISTAPAMUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa.

4 EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Ei ilmoitettavaa.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6 TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN

Ulkoiset 1 000 € *)	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	672	659	564	659
Kehittäminen	560	555	647	555
Sosiaali- ja terveyspalvelut	38 251	33 904	11 867	8 560
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 942	2 977	2 779	2 840
Tekniset palvelut	3 052	2 660	764	907
Kaavoitus- ja rakennuspalvelut	3 499	2 694	3 499	2 694
Ympäristöterveydenhuolto	1 431	1 512	1 431	1 512
Muut palvelut	2 345	2 326	0	0
Liedon Vesi	4 671	4 084	4 922	4 247
Toimintatuotot yhteensä	57 423	51 388	26 473	21 974

*) Eliminoitu myös kunnan ja Liedon Veden väliset tuotot

7 VEROTULOJEN ERITTELY

Kunta 1 000 €	2021	2020
VEROTULOT	88 242	82 718
Verotulot	78 212	74 945
Kiinteistövero	4 419	3 894
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 611	3 879

8 VALTIONOSUUKSIEN JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUSTEN ERITTELY

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	19 037	22 689	19 037	22 689
siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-72	-194	-72	-194
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-135	157	-1 546	-1 320
Verotulomenetyksen korvaus	6 910	7 041	6 910	7 041
Valtionosuudet yhteensä	25 740	29 886	24 329	28 410

Verotulomenetyksen korvaukset on työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 13.10.2020 antaman yleisohjeen mukaisesti esitetty vuoden 2020 osalta erikseen.

9 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Kunta 1 000 €	2021	2020
Palvelujen ostot	- 62 972	- 56 351
Asiakaspalvelujen ostot	- 36 499	- 32 774
Muiden palveluiden ostot	- 26 473	- 23 577

11 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Koskee investointeja ennen vuotta 2012

1	Atk-ohjelmistot	3 vuotta/tasapoisto
2	Asuinrakennukset	30 vuotta/tasapoisto
3	Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta/tasapoisto
4	Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta/tasapoisto
5	Muut rakennukset	30 vuotta/tasapoisto
6	Tiet	menojäännöspoisto/15 %
7	Puistot/kentät	menojäännöspoisto/15 %
8	Vesi- ja viemärijohtoverkostot	menojäännöspoisto/7 %
9	Tievalaistusrakennukset	menojäännöspoisto/15 %
10	Laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto/15 %
11	Kuljetusvälineet	5 vuotta/tasapoisto
12	Muut koneet ja kalustot	menojäännöspoisto/65 %
13	Osakkeet ja osuudet	ei poistoja
14	Maa- ja vesialueet	ei poistoja

Kohdissa 1, 6, 7, 8, 9, 10 ja 12 aloitetaan poistolaskenta uusien hankintojen osalta 1.7. (puolivuotislaskenta)

Kohdissa 2, 3, 4, 5 ja 11 aloitetaan poistolaskenta seuraavan kuukauden alusta milloin rakennus on valmistunut tai kuljetusväline hankittu.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Investoinnit vuoden 2012 ja sen jälkeen

Atk-ohjelmistot	2 vuotta/tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta/tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25 vuotta/tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 vuotta/tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25 vuotta/tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20 vuotta/tasapoisto
Vapaa-ajan huoltorakennukset	25 vuotta/tasapoisto
Vapaa-ajan mökit/saunarakennukset	30 vuotta/tasapoisto
Tiet	20 % /menojäännöspoisto
Puistot/kentät	20 % /menojäännöspoisto
Vesi- ja viemärijohtoverkostot	10 % /menojäännöspoisto
Tievalaistusrakennukset	20 % /menojäännöspoisto
Laitoskoneet ja laitteet	30 % /menojäännöspoisto
Kuljetusvälineet	4 vuotta/tasapoisto
Muut koneet ja kalustot	40 % /menojäännöspoisto
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja
Maa- ja vesialueet	ei poistoja

Menojäännöspoistolaskenta aloitetaan uusien hankintojen osalta 1.7. (puolivuotislaskenta)

ATK-ohjelmistohankinnoissa puolivuotislaskenta

Kohteet, joissa tasapoisto, aloitetaan seuraavan kuukauden alusta
milloin rakennus on valmistunut tai kuljetusväline/laite/kalusto on hankittu

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €,
on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi

12 PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

1 000 €	Konserni	
	2021	2020
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri:		
Eläkevastuu 1.1.	3	4
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	0	0
Eläkevastuu 31.12.	3	3
Potilasvakuutuksen vastuuvaraus 1.1.	1 030	1 029
Lisäykset tilikaudella	54	1
Vähennykset tilikaudella	0	0
Potilasvakuutuksen vastuuvaraus 31.12.	1 084	1 030

13 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYyntIVOITOT JA -TAPPIOT

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden luovutusvoitot	2 342	1 826	2 338	1 826
Rakennusten luovutusvoitot	4	7	0	0
Koneiden ja kaluston luovutusvoitot	0	0	0	30
Osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	25	15	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	2 371	1 849	2 338	1 856
Muut toimintakulut				
Rakennusten luovutustappiot	0	0	0	0
Maa-alueiden luovutustappiot	0	0	0	0
Osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	0	-2	0	0
Luovutustappiot yhteensä	0	-2	0	0

Liedon kunta kaavoittaa hankkimaansa maaomaisuutta ja rakentaa infrastruktuurin tonteille. Raakamaan hankinnan sekä esirakentamisen ja tonttien myyntihinnan välinen myyntivoitto kirjataan käyttötaloulosaan kaavoitus- ja rakennuslautakunnan tuloihin

15 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

1 000 €	Kunta	
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	35	71
Osinkotuotot muista yhteisöistä	39	33
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	74	104

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

19 TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

1 000 €	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	175	0	175
Lisäykset tilikauden aikana	24	0	24
Rahoitusosuudet tilikaudella	-9	0	-9
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0
Tilikauden poisto	-36	0	-36
Poistamaton hankintameno 31.12.	154	0	154

1 000 €	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakennelmat ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	22 353	58 985	24 380	684	4 896	111 298
Lisäykset tilikauden aikana	1 359	331	4 380	0	3 631	9 701
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-161	0	0	-161
Vähennykset tilikauden aikana	-434	0	0	0	0	-434
Siirrot erien välillä	0	434	3 773	0	-4 207	0
Tilikauden poisto		-3 057	-3 938	-174	0	-7 168
Arvon alentumiset		0	0			0
Poistamaton hankintameno 31.12.	23 278	56 693	28 435	510	4 321	113 236

Maa- ja vesialueet 1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	566	388	224	224
Muut maa- ja vesialueet	23 655	22 918	23 054	22 129
Yhteensä	24 221	23 305	23 278	22 353

Pysyvien vastaavien sijoitukset 1000 €	Osakkeet ja osuudet				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Kunta- yhtymä osuudet	Osakkuus- yhteisöosakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	409	5 465	119	3 462	9 454
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	409	5 465	119	3 462	9 454
Arvonlennukset *)	0	0	0	-67	-67
Kirjanpitoarvo 31.12.	409	5 465	119	3 395	9 387

*) Liedon kunnan erillisen taseyksikön Liedon Veden taseessa olevaan Turun Seudun Vesi Oy:n sijoitukseen on kirjattu tilikaudella 2020 varovaisuuden periaatteen mukaisesti alaskirjaus noin 67.000 euroa, koska sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi.

Pysyvien vastaavien sijoitukset 1000 €	Laina- ja muut saamiset		
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	472	168	640
Lisäykset	0	0	0
Vähennykset	-18	0	-18
Hankintameno 31.12.	454	168	622
Arvonlennukset *)	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	454	168	622

OLENNAISET KUNTAYHTYMÄOSUUKSIEN ARVONMUUTOKSET

	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tase-arvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspo:sta	Ero
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiiri	5 047			5 047	2,93%	0
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	289			289	7,52%	0
Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiri	118			118	3,79%	0
Varsinais-Suomen Liitto	11			11	3,16%	0
Yhteensä	5 465	0	0	5 465		0

20-22 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta /tappiosta
Tytäryhteisöt						
Liedon Asunnot Oy	Lieto	100%	100%	1 833	10 972	200
Liedon Lämpö Oy	Lieto	99,40%	99,40%	1 997	4 419	83
Kuntayhtymät						
Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä	Loimaa	7,52%	7,52%	1 318	204	15
Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri	Paimio	3,79%	3,79%	253	886	24
Varsinais-Suomen liitto	Turku	3,16%	3,16%	58	43	22
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri	Turku	2,93%	2,93%	5 475	9 679	9
Osakkuusyhteisöt						
Parravahan Vesi Oy	Marttila	27,50%	27,50%	38	72	2
Tilikunta Oy	Kaarina	30,00%	30,00%	75	172	1
Yhdistelemättä						
Littoistenjärven säännöstely-yhtiö*	Kaarina	50%	50%			
Nautelankoski-säätiö*	Lieto					

* Kuntakonsernin kannalta merkitykseltään vähäinen

Konsernisäännösten yhdistelyrajan alle jäävät merkittävät osakeyhtiöt, joissa kunta on osakkaana

Turun Seudun Vesi Oy	3,98%
Turun Seudun Puhdistamo Oy	3,70%
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy	3,23%

23 SAAMISTEN ERITTELY

	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		33		0
Lainasaamiset		454		0
Muut saamiset		0		9
Yhteensä		487		9
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		1		6
Siirtosaamiset		0		56
Yhteensä		1		62
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Yhteensä		0		0
Saamiset yhteensä		488	0	71

24 SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut siirtosaamiset	0	732	0	0
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0	732	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	356	307	230	189
Työterveyshuollon tasauslaskutus	0	8	0	8
Työllistämistuki	108	44	108	44
VSSHP tasauslaskutus	0	54	0	56
Terveyspalveluiden tasauslaskutus	20	323	20	323
Pakolaiskustannukset	0	48	0	48
A-klinikka jaksotus	0	66	0	66
Föli seutuyhteistyön tasaus	0	189	0	187
Ympäristöterveyspalve lujen tasauslaskutus	55	19	55	19
OKM				
Valtionosuusjaksotus	0	128	0	125
Henkilöstökulut	139	0	139	0
Muita siirtosaamisia	228	340	58	194
Rakennusprojekti - T-sairaala	787	340	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 694	1 534	610	1 262

25 OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	31 654	31 654	31 654	31 654
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	31 654	31 654	31 654	31 654
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	20	20	0	0
Siirrot rahastoon tilikaudella	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Rahaston pääoma 31.12.	20	20	0	0
Edellisten vuosien yli/alijäämä	10 536	3 200	8 558	1 540
Tilikauden yli-/alijäämä	4 604	7 222	4 591	7 018
Oma pääoma yhteensä	46 814	42 097	44 803	40 213

26 ERITTELY POISTOEROISTA

1 000 €	Kunta	
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	31	36
Yhteensä	31	36

27 PITKÄAIKAISET VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

1 000 €	Kunta	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 092	25 277
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Yhteensä	25 092	25 277

28 JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

1 000 €	Kunta	
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	30 000	34 000
- korko -0,47 % - 0,37 %		
- erääntyvät 14.1. - 11.8.2022	30 000	34 000
Yhteensä	30 000	34 000

29 PAKOLLISET VARAUKSET

1 000 €	Konserni	
	2021	2020
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevaraus	4	3
Potilasvakuutuksen vastuuvaraus	1 084	1 030
Yhteensä	1 088	1 033

30 VIERAS PÄÄOMA

1 000 €	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		146		114
Yhteensä		146		114
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		133		566
Siirtovelat		4		0
Yhteensä		137		566
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		0		72
Yhteensä		0		72
Vieras pääoma yhteensä	0	283	0	752

31 SHEKKILIMIITTI

1 000 €	2021	2020
Liedon Säästöpankki	841	841
- siitä käyttämättä oleva määrä	841	841

32 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	10 395	9 169	10 335	9 109
Muut velat	1 738	1 484	1 358	1 090
Yhteensä	12 133	10 653	11 693	10 199

33 SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat, Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	8 812	8 757	6 668	6 618
Henkilösivukulujen jaksotus	1 518	1 424	1 518	1 407
Muut palkkojen siirtovelat	640	445	365	211
Korkojaksotukset	45	39	28	31
Ympäristöterveydenhuollon palautukset	71	55	71	55
Maaseutupalveluiden palautukset	32	0	32	0
Tutkimusrahojen jaksotus	357	274	0	0
Joulukuun verotilitys	0	146	0	146
Potilasvakuutuksen vakuutusmaksulainan lyhennys	109	121	0	0
COVID avustukset	92	0	0	0
Muut siirtovelat	422	843	335	232
Yhteensä	12 099	12 103	9 017	8 700

LASKENNALLISET VEROVELAT

1 000 €	Konserni	
	2021	2020
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	530	504
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	0	35

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34 VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN

1 000 €	Konserni	
	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	469	631
Yhteensä	469	631

38 VUOKRAVASTUUT

1 000 €	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 30.9.2026	9 549	8 086	2 437	3 026
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 260	1 003	617	617
- sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Vuokravastuut yhteensä, toistaiseksi voimassa olevat	287	287	287	287
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	287	287	287	287
- sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Leasingvastuut yhteensä	5 525	5 568	5 236	5 230
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	638	568	523	453
- leasingvastuista kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	4 294	4 460	4 294	4 460
- leasingvastuista sopimukseen sisältyvät lunastusvelvoitteet	1 583	1 583	1 583	1 583
Yhteensä	15 361	13 941	7 960	8 543

39-40 VASTUUSITOUMUKSET

Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan kons. kuuluvien yht. puolesta				
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset				
Alkuperäinen pääoma			21 552	21 552
Jäljellä oleva pääoma			15 356	15 975
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 483	8 483	8 475	8 475
Jäljellä oleva pääoma	6 775	7 027	6 757	7 019

VASTUUN KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUUSTA

1 000 €	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	142 437	133 372
Kunnan osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	93	83

41 MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Johdannais sopimukset				
Koronvaihtosopimukset 1)				
Nimellisarvo	19 207	19 830	17 000	17 000
Markkina-arvo	-383	-3 664	-19	-3 112
Korkokattosopimukset 2)				
Nimellisarvo	13 000	12 000	13 000	12 000
Markkina-arvo	67	11	67	11
Arvonlisäveron palautusvastuu 3)	3 651	4 178	3 562	4 098
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu 4)	1 375	1 375	1 375	1 375
Muut vastuut	26	25		

*) Koronvaihtosopimukset	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kunta: Koronvaihtosopimus 1				
Koronvaihtosopimuksella 1 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus alkaa 6.3.2020 ja päättyy 6.3.2028.				
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo			17 000	17 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)			-19	-3 112
Konserni: Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin koronvaihtosopimukset				
VSSH:llä on viisi koronvaihtosopimusta, jotka on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimukset päättyvät vuosina 2021-2033.				
Kunnan osuus sopimusten nimellisarvoista	2 207	2 830		
Kunnan osuus markkina-arvoista	-364	-552		

2) Korkokattosopimukset	Kunta	
	2021	2020
Kunta: Korkokattosopimus 1 Korkokattosopimuksella 1 suojataan koko lainasalkkua. Mikäli 3kk euribor ylittää 1 %, pankki maksaa kunnalle viitekoron ja 1 %:n erotuksen.		
Bullet-lainan pääomaa vastaava nimellisarvo tilinpäätöshetkellä	13 000	12 000
Markkina-arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	67	11

**) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonnäisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankinnoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöjä myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §) Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- ja taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

***) Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, STVOL 4:30 §, Lopetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:30 § (vastuu voimassa 15 vuotta).

MAANKÄYTTÖSOPIMUKSET

Kunnalle ei ole odotettavissa vastuita maankäyttösopimuksiin liittyen.

KÄYNNISSÄ OLEVAT OIKEUDENKÄYNNIT

Ei käynnissä olevia oikeudenkäyntejä.

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

	Kunta 2021	Kunta 2020
Kunnanjohtaja, hallintopalvelut	36	24
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	438	460
Sivistystyöpalvelut	592	595
Kaavoitus ja tekniset palvelut	189	188
Työllistäminen ja yhteistyöpalvelu	35	35
Ympäristöterveydenhuolto	24	26
Yhteensä	1 314	1 328

43 HENKILÖSTÖKULUT

	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	56 448	54 490
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	110
Henkilöstökulut yhteensä	56 448	54 601

44 LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT JA PUOLUEELLE TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

1 000 €	2021	2020
Kansallinen Kokoomus	6	5
Perussuomalaiset	2	1
Suomen Keskusta	4	3
Suomen Kristillisdemokraatit	2	1
Suomen Ruotsalainen kansanpuolue	0	0
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	6	6
Vasemmistoliitto	3	3
Vihreä Liitto	5	3
Tilitetyt palkkiot yhteensä	28	23

45 TILINTARKASTUSPALKKIOT

1 000 €	2021	2020
Tarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	16	10
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	0	0
Tarkastuslautakunnan avustaminen	4	3
	20	13

46 INTRESSITAHOLIIKETOIMET

Kunnan antamat takaukset tytäryhtiöille:

1 000 €	Jäljellä oleva pääoma
Liedon Asunnot Oy	8 958
Liedon Lämpö Oy	6 398
Annetut takaukset yhteensä	15 356

Kunta on taannut tytäryhteisöjen lainoja, joiden jäljellä oleva pääoma 31.12.2020 on noin 15,4 miljoonaa euroa. Ennen vuotta 2019 annetuista takauksista ei ole maksettu vuosittaista takausprovisiota. Tilikaudella 2019 Liedon Asunnot Oy:lle myönnetyn takauksen osalta (laina enintään 1,4 miljoonaa euroa) kunta perii takausprovisiota 0,4 % / vuosi. Lisäksi Liedon kunnanvaltuusto on (KV 91/12.11.2018) päättänyt myöntää tytäryhtiö Liedon Lämpö Oy:lle 8,5 miljoonan euron takauksen lämpökeskusinvestointiin. Lainasta on nostettu tilinpäätöshetkellä 3,4 miljoonaa euroa. Kunta perii takauksesta Liedon Lämpö Oy:ltä takausprovisioon 0,5 % / vuosi. Kunnan arvion mukaan takauksiin ei liity merkittävää taloudellista riskiä.

Liedon Vesi

5 LIEDON VESI

Erillisen taseyksikkö Liedon Veden toimintakertomus tilikaudelta 2021 on esitetty luvussa 2 Talousarvion toteutuminen osana teknisen lautakunnan talousarviovertailua.

5.1 Tilinpäätöslaskelmat TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma Liedon Vesi	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Liikevaihto	4 787 143,17		4 402 715,00	
Liiketoiminnan muut tuotot	135 090,42		19 377,02	
Henkilöstökulut	-538 262,41		-2 192,29	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-682 005,31		-785 783,66	
Palvelujen ostot	-1 819 185,69	-3 039 453,41	-2 355 774,98	-3 143 750,93
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-976 884,75		-953 489,47
Arvonalentumiset		-66 711,44		-66 711,44
Liiketoiminnan muut kulut		-91 681,04		-92 327,18
Liikelylijäämä (-alijäämä)	747 502,95		165 813,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	239,14		280,34	
Muut rahoitustuotot	0,00		682,69	
Kunnalle maksetut korkokulut	0,00		-8 603,40	
Korvaus peruspääomasta	0,00		-92 493,26	
Muut rahoituskulut	0,00	239,14	-139,48	-100 273,11
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	747 742,09		65 539,89	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	747 742,09		65 539,89	

TUNNUSLUVUT	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,8	2,2
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	9,8	2,2
Voitto, %	15,6	1,5

Sijoitetun pääoman tuotto, $(100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}))$.

Tunnusluku kertoo eriytettyyn taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa suhteellista kannattavuutta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, $(100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}))$. Tässä tunnusluvussa huomioidaan myös yli-/alijäämäärät.

Voittoprosentti, $(100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varuksia} / \text{Liikevaihto}))$. Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia muodostaa liikevaihdosta.

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA	2021		2020	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Vuosikate		1 791 099,14		1 085 740,80
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-1 775 764,85		-2 642 791,33	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		160 616,50	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-1 775 764,85	0,00	-2 482 174,83
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		15 334,29		-1 396 434,03
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				
LAINAKANNAN MUUTOKSET				
Pitkäaikaisten lainojen muutos	987 807,59			-172 068,08
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	987 807,59		
Saamisten muutos muilta	-805 763,94		443 718,98	
Korot.velkojen muutos	-151 100,85	-956 864,79	42 463,91	486 182,89
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
RAHAVAROJEN MUUTOS		46 277,09		-1 082 319,22
RAHAVARAT 31.12.	63 163,62		16 886,53	
RAHAVARAT 01.01.	16 886,53	46 277,09	1 099 205,75	-1 082 319,22

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-1 285 467	-2 697 235
Investointien tulorahoitus, %	97,1	43,7
Lainanhoitokate %	10,0	6,1
Quick ratio	2,5	1,6
Current ratio	2,5	1,6

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavarjoja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Investointien tulorahoitus, $(100 \cdot \text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset}) / \text{Investointien omahankintameno}$), tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on

rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate, $((\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainan lyhennykset}))$, kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Quick ratio, $((\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}))$, on maksuvalmiussuhde, joka kertoo miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan kesken. Tunnusluku on hyvä yli 1, tyydyttävä 0,5 -1 ja heikko alle 0,5.

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluku on hyvä yli 2, tyydyttävä 1-2 ja heikko alle 1

TASE

VASTAAVAA	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	15 921 791,38	15 185 102,73
Aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	13 111 956,20	12 308 556,11
Maa- ja vesialueet	95 375,18	95 375,18
Rakennukset	818 194,67	854 522,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 544 661,94	9 534 455,55
Koneet ja kalusto	22 593,49	17 253,03
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	631 130,92	1 806 950,35
Sijoitukset	2 809 835,18	2 876 546,62
Osakkeet ja osuudet	2 749 835,18	2 816 546,62
Muut saamiset	60 000,00	60 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 550 374,92	1 702 614,74
Lyhytaikaiset saamiset	2 487 211,30	1 685 728,21
Myyntisaamiset	799 443,98	1 573 773,76
Saamiset kunnalta yhdistyksi	1 687 767,32	0,00
Muut saamiset	0,00	92 654,73
Siirtosaamiset	0,00	19 299,72
Rahat ja pankkisaamiset	63 163,62	16 886,53
VASTAAVAA YHTEENSÄ	18 472 166,30	16 887 717,47

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	8 297 371,89	7 549 629,80
Peruspääoma	1 541 554,37	1 541 554,37
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	6 008 075,43	5 942 535,54
Tilikauden yli-/alijäämä	747 742,09	65 539,89
VIERAS PÄÄOMA	10 174 794,41	9 338 087,67
Pitkäaikainen	9 236 277,33	8 248 469,74
Muut velat	9 236 277,33	8 248 469,74
Lyhytaikainen	938 517,08	1 089 617,93
Lainat kunnalta	0,00	0,00
Ostovelat	512 242,95	539 932,28
Korottomat velat kunnalta	354 152,54	354 152,54
Muut velat	72 121,59	195 533,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 472 166,30	16 887 717,47

TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	44,9	44,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	230,1	211,2
Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	6 756	6 008
Lainakanta 31.12. 1 000 €	0	0
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	60	60

Omavaraisuusaste

Mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

5.2 Talousarvion toteutumisvertailu

TULOSLASKELMA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkema %
Liikevaihto	-4 432 000	0	-4 432 000	-4 787 143	-355 143	8%
Liiketoiminnan muut tuotot	-100 260	0	-100 260	-135 090	-34 830	35%
Henkilöstökulut	0	0	0	538 262	538 262	**
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	790 490	0	790 490	682 005	-108 485	14%
Palvelujen ostot	2 443 483	0	2 443 483	1 819 186	-624 297	26%
Materiaalit ja palvelut	3 233 973	0	3 233 973	2 501 191	-732 782	23%
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	1 167 711	0	1 167 711	976 885	-190 826	16%
Arvonalentumiset	0			66 711	66 711	***
Poistot ja arvonalentumiset	1 167 711	0	1 167 711	1 043 596	-124 115	11%
Liiketoiminnan muut kulut	115 112	0	115 112	91 681	-23 431	20%
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-15 465	0	-15 465	-747 503	-732 038	-4734%
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	-8 287	0	-8 287	-239	8 048	-97%
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	#DIV/0!
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	#DIV/0!
Korvaus peruspääomasta	92 493	0	92 493	0	-92 493	100%
Muut rahoituskulut		0	0	0	0	***
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	84 206	0	84 206	-239	-84 445	100%
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	68 741	0	68 741	-747 742	-816 483	1188%
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	68 741	0	68 741	-747 742	-816 483	1188%

INVESTOINNIT

Liedon Vesi	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.	
Keskusta									
Kärpjoentien VH-saneeraus			0	0	0	3	3	#DIV/0!	1)
Asema									
Laakkarin kalliosäiliö, sisäpuoliset muutostyöt									
	0	0	0	0	0	39	39	#DIV/0!	3)
Laakkari - Liedon asema, Vaihe 2 (VT9 pohjoispuoli)	300	0	300	0	300	348	48	116 %	4)
Laakkari-Liedon keskusta 3.vaihe	380	0	150	0	150	259	109	68 %	
Littoinen									
Avanti - Tammi liik.järjestelyistä johtuvat putkista ym. Muutokset	290	210	100	0	100	286	186	171 %	6)
Loukinainen									
Matintalo 2	710	4	100	0	100	65	-35	10 %	7)
Puutarhan alue (Vanhalinna) investointimenot	237	237	0	0	0	0	0	100 %	8)
Puutarhan alue (Vanhalinna) investointitulot	-185	-161	0	0	0	-24	-24	100 %	
Ilmarinen									
Halmelan laajennus 2	250	34	250	0	250	195	-55	92 %	9)
Tarvasjoki									
Vesijohtoverkon saneeraus	0	0	100	0	100	46	-54	#DIV/0!	10)
Koko kunnan alue									
Vesihuollon pienhankkeet, jakamaton			520	0	520	225	-295	43 %	11)
vanhat alueet						62			
uudet as.alueet						6			
uudet teol.alueet						145			
vanhat teol.alueet						8			
T-joen vesitornin kuntotutkimus						5			
äkilliset korjauskohteet						3			
viemäriverkoston kuntotutkimus						10			
Viemäriinjojen saneeraus			140	0	140	95	-45	68 %	12)
Vesijohtolinjojen saneeraus			140	0	140	214	74	153 %	13)

Irtain omaisuus								
Hankinnat			0		0	0	0	***
Maa- ja vesialueet								
Liittymismaksut			0		0	0	0	***
Liedon Vesi yhteensä			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	
Menot			1 800	0	1 800	1 775	-25	-1 %
Tulot			0	0	0	-24	-24	**
Netto			1 800	0	1 800	1 751	-49	-3 %

1 Toteutus v. 2022

2 Laakkari - Liedon asema, vaihe 1 ja 2 valmis, Keskustan haara vaihe 3 toteutettu.

3 Tiemestarintien uusi jv-pumppaamo + tasaus/ylivuotoaltaat 2 kpl Naapurin Maalasikana Oy:n kasvaneiden jv-määrien johdosta. Johtuu louhintamäärästä ja materiaaleista. Yritystontteja, joille myös rakennettu kunnallistekniikka

4 Laakkari - Liedon as. Keskustan haaran jatkon suunnittelu kesken, toteutetaan vaiheittain v. 2023–2024. Laakkarin kalliosäiliön sisäiset putkistomuutokset ym. toteutetaan v.2022

5 E18 / Kehätien nelikaistaistamisesta johtuen viemäri- ja vesijohtolinjojen suojauksia ja siirtoja (E18 putkisiirrot). Lisäksi 2 kpl uusia jv-pumppaamoja.

6 Matintalo 2 siirretty v. 2022 toteutuskohdeksi. Kaava-alue Matintalo 3 otettu mukaan suunnitteluun, toteutus koko alue kerralla.

Kasvihuoneen alueen toteutus perustuu kunnan ja Yliopistosäätiön väliseen maankäyttösopimukseen. Säätiöltä laskutetaan

7 toteutuneet kustannukset, tehty myös vanhojen putkilinjojen korjaus ja muutostöitä.

8 Halmela 2 kunnallistekniikan toteutus yhdessä infrapuolen kanssa. 1 uusi jv-pumppaamo.

9 Saneerattu paloposteja, runkolinjaventtiilejä sekä uusia asuntoalueita/tontteja.

1

0 Erinäköiset pienhankkeet. Avattu omat projektinumerot kohteille.

1 Toteutettu saneeraussuunnitelman mukaisia runkolinjakaivojen vuotovesipinnoituksia, kartoituksia sekä toimia vuotovesien vähentämiseksi. Uusittu jv-kaivoja. Puitesopimukset 3 yrityksen kanssa.

1

2 Toteutettu saneeraussuunnitelman mukaisia runkolinjaventtiilien sekä palopostien uusimisia.

RAHOITUSLASKELMA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminnan rahavirta						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	-68 741	0	-68 741	747 742	816 483	1188%
Poistot ja arvonalentumiset	1 167 711	0	1 167 711	1 043 596	-124 115	-11%
Rahoitustuotot- ja kulut	-84 206	0	-84 206	-239	83 967	100%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 000 000	200 000	-1 800 000	-1 775 765	24 235	1%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	**
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0	**
Toiminnan ja investointien rahavirta	-985 236	200 000	-785 236	15 334	800 570	102%
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	0	**
Rahoituksen rahavirta	0	0	0	0	0	**
Liittymismaksut	500 000	0	500 000	987 808	487 808	98%
Vaikutus maksuvalmiuteen	-485 236	200 000	-285 236	1 003 142	1 288 378	452%

5.3 Liedon Veden vaikutus kunnan talouteen

LIEDON VEDEN VAIKUTUS KUNNAN TULOKSEN MUODOSTUMISEEN

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta Ulkoiset + Vesi	Vesi Ulkoiset + kunta	Kunta Sisäiset	Vesi Sisäiset	Tuloslaskelma kunnan tilinpäätöksessä Ulkoiset
Toimintatuotot	21 817 742,99	4 922 233,59	-106 644,00	-160 096,00	26 473 236,58
Myyntituotot	7 460 961,05	4 884 430,55	-96 582,00	-154 336,00	12 094 473,60
Maksutuotot	5 801 486,30		0,00	0,00	5 801 486,30
Tuet ja avustukset	4 122 729,69	0,00	0,00	0,00	4 122 729,69
Muut toimintatuotot	4 432 565,95	37 803,04	-10 062,00	-5 760,00	4 454 546,99
Toimintakulut	-124 063 172,85	-3 131 134,45	160 096,00	106 644,00	-126 927 567,30
Henkilöstökulut	-55 942 933,47	-538 262,41		32 858,00	-56 448 337,88
Palkat ja palkkiot	-45 374 649,16	-448 604,35		27 367,00	-45 795 886,51
Henkilösivukulut	-10 568 284,31	-89 658,06		5 491,00	-10 652 451,37
Palvelujen ostot	-52 403 014,96	-1 819 185,69	74 018,00	63 704,00	-54 084 478,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 352 025,40	-682 005,31	80 318,00	20,00	-7 953 692,71
Avustukset	-6 421 973,60	0,00	0,00	0,00	-6 421 973,60
Muut toimintakulut	-1 943 225,42	-91 681,04	5 760,00	10 062,00	-2 019 084,46
Toimintakate	-102 245 429,86	1 791 099,14	53 452,00	-53 452,00	-100 454 330,72
Verotulot	88 242 216,28	0,00			88 242 216,28
Valtionosuudet	24 329 413,00	0,00			24 329 413,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-120 716,58	239,14	0,00	0,00	-120 477,44
Korkotuotot	104 934,72	3,07	0,00	0,00	104 937,79
Muut rahoitustuotot	86 761,90	236,07	0,00	0,00	86 997,97
Korkokulut	-303 863,58	0,00		0,00	-303 863,58
Muut rahoituskulut	-8 549,62	0,00		0,00	-8 549,62
Vuosikate	10 205 482,84	1 791 338,28	53 452,00	-53 452,00	11 996 821,12
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 367 335,89	-976 884,75			-7 344 220,64
Arvonalentumiset	0,00	-66 711,44			-66 711,44
Tilikauden tulos	3 838 146,95	747 742,09	53 452,00	-53 452,00	4 585 889,04
Poistoeron muutos	5 045,64				5 045,64
Tilikauden ylijäämä (alij.)	3 843 192,59	747 742,09	53 452,00	-53 452,00	4 590 934,68

LIEDON VEDEN VAIKUTUS TOIMINNAN RAHOITUKSEEN

	Erillislaskelmat		Eliminoinnit		Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
	Kunta	Vesi	Kunta	Vesi	
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	10 205 721,98	1 791 099,14	0,00	0,00	11 996 821,12
Tulorahoituksen korjauserät	-2 337 519,45	0,00			-2 337 519,45
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 185 265,60	-1 775 764,85		0,00	-9 961 030,45
Rahoitusosuudet investointimenoihin	260 559,19	0,00			260 559,19
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 776 478,83	0,00			2 776 478,83
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 719 974,95	15 334,29	0,00	0,00	2 735 309,24
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	18 103,08	0,00	0,00		18 103,08
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00			0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 435 678,98	0,00		0,00	-2 435 678,98
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000 000,00	0,00			-4 000 000,00
Saamisten muutos	2 649 412,78	-805 763,94	0,00	0,00	1 843 648,84
Korottomien velkojen muutos	3 585 799,59	-151 100,85	0,00	0,00	3 434 698,74
Rahoituksen rahavirta	-182 363,53	-956 864,79	0,00	0,00	-1 139 228,32
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 537 611,42	-941 530,50	0,00	0,00	1 596 080,92

5.4 Liedon Vesi liitetiedot

Liitetietojen numerointi viittaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa tilinpäätöksen liitetiedoista käytettyyn liitetietokohtaiseen numerointiin.

1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ -MENETELMÄT

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla tai avustuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun, kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet, liite 11.

Poistosuunnitelma on päivitetty vuonna 2012 (KV 92/24.9.2012). Uutta poistosuunnitelmaa käytetään vuonna 2012 ja sen jälkeen valmistuneissa tai hankituissa käyttöomaisuusinvestoinneissa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon, jos sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo arvioidaan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienemmäksi.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2 ESITTÄMISTAPAMUUTOKSET

Ei ilmoitettavaa.

3 OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN

Ei ilmoitettavaa.

4 EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Vesihuoltopäällikön, vesihuoltoinsinöörin, vastaavan vesihuoltosihteerin, vesihuoltosihteerin sekä laitosten palvelut on ostettu aiemmin kunnan teknisiltä palveluilta. Nämä on kirjattu palveluiden ostoina. Vuoden 2021 aikana tehtiin muutos, jossa palkat kirjautuvat suoraan Liedon Veden kirjanpitoon. Palkkakustannusten ja palveluiden ostojen osalta tilinpäätös ei siten ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen.

5 AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT

Ei ilmoitettavaa.

6 TOIMINTATUOTOT TOIMIALUEITTAIN

1 000 €	2021	2020
Vesilaitos	2 514	2 246
Viemärlaitos	2 408	2 176
Yhteensä	5	4 422

11 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Suunnitelmanmukaisten poistojen perusteet

Koskee investointeja ennen vuotta 2012

1	Atk-ohjelmistot	3 vuotta/tasapoisto
2	Asuinrakennukset	30 vuotta/tasapoisto
3	Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta/tasapoisto
4	Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta/tasapoisto
5	Muut rakennukset	30 vuotta/tasapoisto
6	Tiet	menojäännöspoisto/15 %
7	Puistot/kentät	menojäännöspoisto/15 %
8	Vesi- ja viemärijohtoverkostot	menojäännöspoisto/7 %
9	Tievalaistuslaitteet	menojäännöspoisto/15 %
10	Laituskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto/15 %
11	Kuljetusvälineet	5 vuotta/tasapoisto
12	Muut koneet ja kalustot	menojäännöspoisto/65 %
13	Osakkeet ja osuudet	ei poistoja
14	Maa- ja vesialueet	ei poistoja

Kohdissa 1, 6, 7, 8, 9, 10 ja 12 aloitetaan poistolaskenta uusien hankintojen osalta 1.7. (puolivuotislaskenta)

Kohdissa 2, 3, 4, 5 ja 11 aloitetaan poistolaskenta seuraavan kuukauden alusta milloin rakennus on valmistunut tai kuljetusväline hankittu.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 8 409.00 euroa, on kirjattu vuosikuluksi

Koskee investointeja vuoden 2012 ja sen jälkeen

Atk-ohjelmistot	2 vuotta/tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta/tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	25 vuotta/tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	20 vuotta/tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25 vuotta/tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20 vuotta/tasapoisto
Vapaa-ajan huoltorakennukset	25 vuotta/tasapoisto
Vapaa-ajan mökit/saunarakennukset	30 vuotta/tasapoisto
Tiet	20 %/menojäännöspoisto
Puistot/kentät	20 %/menojäännöspoisto
Vesi- ja viemärijohtoverkostot	10 %/menojäännöspoisto

Tievalaistusrakennukset	20 %/menojäännöspoisto
Laitoskoneet ja laitteet	30 %/menojäännöspoisto
Kuljetusvälineet	4 vuotta/tasapoisto
Muut koneet ja kalusto	40 %/menojäännöspoisto
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja
Maa- ja vesialueet	ei poistoja

Menojäännöspoistolaskenta aloitetaan uusien hankintojen osalta 1.7. (puolivuotislaskenta)

TAK-ohjelmistohankinnoissa
puolivuotislaskenta

Kohteet, joissa tasapoisto, aloitetaan seuraavan kuukauden alusta milloin rakennus on valmistunut tai kuljetusväline/laitte/kalusto on hankittu

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on kirjattu vuosikuluksi.

19 TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

1 000 €	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät rakennelmat ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	95	855	9 534	17	1 807	12 309
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	1 728	17	396	2 140
Rahoitusosuudet tilikaudella			-161		0	-161
Vähennykset tilikauden aikana			0		0	0
Siirrot erien välillä			1 411		-1 572	-161
Tilikauden poisto		-36	-968	-11	0	-1 016
Poistamaton hankintameno 31.12.	95	818	11 545	23	631	13 112

Maa- ja vesialueet erittely	2021	2020
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	85	85
Muut maa- ja vesialueet	10	10
Yhteensä	95	95

1 000 €	Osakkeet ja osuudet			Laina- ja muut saamiset
	Osakkuus- yhteisö-osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut saamiset muilta
Hankintameno 1.1.	28	2 789	2 817	60
Tilikauden muutokset *)	0	-67	-67	0
Hankintameno 31.12.	28	2 722	2 750	60
Kirjanpitoarvo 31.12.	28	2 722	2 750	60

*) Liedon Veden taseessa olevaan Turun Seudun Vesi Oy:n sijoitukseen kirjattiin tilikaudella 2021 arvonalentuminen noin 67.000 euroa, koska sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulon arvioitiin olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenoa pienempi.

25 OMA PÄÄOMA

1 000 €	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	1 542	1 542
Lisäykset	0	0
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	1 542	1 542
Edellisten vuosien yli/alijäämä	6 009	5 943
Tilikauden yli-/alijäämä	748	66
Oma pääoma yhteensä	8 299	7 550

32 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

1 000 €	2021	2020
Liittymismaksut	9 236	8 248
Muut velat	244	196
Yhteensä	9 480	8 444

40 VASTUUSITOUMUKSET

Takausvastuu Turun Seudun Puhdistamo Oy:n lainoista omistusosuuden mukaisessa suhteessa (Liedon osuus yhtiön osakepääomasta on 3,7%)

1 000 €		Liedon osuus
Yhtiön korollinen vieras pääoma 31.12.	82 137	3 039
Yhtiön leasingvastuut 31.12.	18 441	682

42 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Liedon Veden vahvuus on 9 henkilöä: Vesihuoltopäällikön lisäksi vesihuoltoinsinööri, 1 vesihuoltosihteeriä, toinen vakanssi perustettava, 5 laitosmiestä. Vuodesta 2021 alkaen henkilöstö on ollut Liedon vedellä, aiemmin ostettu vastaavat palvelut kunnan teknisiltä palveluilta. Kirjanpito-, palkanlaskenta-, ostoreskontra- sekä myyntireskontrapalvelut on ostettu Tilikunta Oy:ltä. Laskentaperusteena on käytetty kirjanpitoluvientien määrää.

Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

6 ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Liedossa maaliskuun 28. päivänä 2022

LIEDON KUNNANHALLITUS

Mari Mikkola

Minna Hallanheimo

Heidi Tuimala

Simo Ala-Nissilä

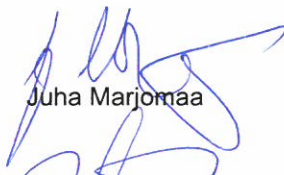
Hannele Lindholm

Marko Friberg

Tomi Pohjankukka

Juha Marjomaa

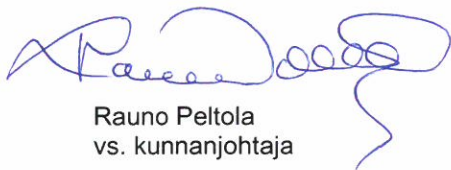
Ismo Saarinen

Riina Kolkkala

Timo Katajainen

Rauno Peltola
vs. kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Liedossa 3.5.2022

BDO Auditor Oy

Sinikka Niityperä
Sinikka Niityperä
HT HT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

7 LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ NIIDEN SÄILYTYSTAVASTA

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Tilinpäätös	Sidottu kirja
Päiväkirja	Sähköinen arkisto
Pääkirja	Sähköinen arkisto
Käyttöomaisuuskirjanpito	Sähköinen arkisto

KÄYTETYT TOSITELAJIT

TT Kuvaus

101	101 Hallintopalveluiden yleislaskut
201	201 Sosiaalipalveluiden yleislaskut yksityinen
202	202 Sosiaalipalveluiden yleislaskut julkinen
203	203 Perheneuvonta
204	204 Mäntykoti
205	205 Toimintakeskus
220	220 Sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden laskutus
223	223 Suun terveydenhuolto
224	224 Vastaanottotoiminta/Avosairaanhoido
225	225 Fysioterapia
226	226 Laitoshoido (vuodeosasto, avosairaala)
229	229 Kuvantaminen
230	230 Liedon vanhustenhoito
301	301 Sivistyspalveluiden yleislaskut
303	303 Sivistyspalveluiden kerhot
304	304 Kansalaisopisto/ muut
321	321 Päivähoitolaskutus
322	322 Kerholaskutus
323	323 Lukiolaskutus
324	324 Kansalaisopisto
401	401 Teknisten palveluiden yleislaskut
402	402 Vuokrat
407	407 Ympäristöpalvelut
421	421 Maavuokralaskut
422	422 Rakennusvalvonta
423	423 Ympäristövalvonta
424	424 ei käytössä
501	501 Vesilaskutus muut
521	521 Vesilaskutus
601	601 Ympäristöterveyspalvelut yksityinen
602	602 Ympäristöterveyspalvelut julkinen
900	900 Liedon avoimet myyntilaskut

AA	Sopimuslaskun rekisteröinti
AT	Käyttöomaisuuden kirjaus
EK	Täsmäämättömien maksujen korjaus, Myre
HA	Pääkirjatapahtumien rekisteröinti (hyväksyttäväksi)
HB	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua)
HD	Hyväksytyjen pääkirjatapahtumien kirjaus
HK	Konvertointi
HL	Kassa
HV	Vähennyskelpoinen osuus
HX	Kirjaus Excelistä (työnkulku)
HY	ALV-siirrot/tyhjennykset
IA	Ostolaskun rekisteröinti
ID	Ostolaskun kirjaus
IK	Viitesuoritukset perinnästä
IP	Maksut - konekielinen tiliote
KA	Luottotappion automaattinen kirjaus
KB	Muistutusvahvistus
KI	Perinnän suoritukset
KO	Viitesuoritukset
KP	Suoritukset
KR	Korkolaskunumero
L1	Saapuvien laskujen rekisteröinti
L2	Saapuvien laskujen kirjaus
L3	Ank.reg. Interna leverantörsfakturor
L4	Def.bokf. Interna leverantörsfakturor
LM	(Ei käytössä) (ei työnkulkua) toimittajalaskujen rekisteröinti
LP	Laskujen jaksotukset
LT	Luottotappiot
OI	Intern Order/Fakturering
P01	Lager
P02	Externa löner
P03	Populus
P04	WebTimmi sisäiset
P05	Lahikainen
P06	Basware maksuliikenne
P07	Ceepos
P08	Opiferus
P12	Vesik
P15	Proconsona
P17	M2
P24	Pusatec
P25	Lifecare
P26	MK-kassamasiina
P27	Opus Capita
PB	Matkalaskun kirjaus
PD	Direktutbetalning resereskontra
PF	Frånvaro
PM	Matkalaskun rekisteröinti
PP	Bokföring lönetransaktioner
PR	Jaksotuksen ohjaus
PT	Mallar för reseräkning
PV	Variabla lönetransaktioner
RJ	Jaksotustapahtumat
RV	Peruutus / vastakirjaus
XL	Kirjaus Excelistä (ei työnkulkua)
YE	Alkutase